

EUROBAROMETER 61

PUBLIC OPINION IN THE EUROPEAN UNION

SPRING 2004

NATIONAL REPORT

GREECE

The survey was requested and coordinated by the Directorate General Press and Communication.

This report was produced for the European Commission's Representation in Greece

This document does not represent the point of view of the European Commission.
The interpretations and opinions contained in it are solely those of the authors.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη κυριότερων συμπερασμάτων	3
Προοίμιο	8
Προεπισκόπηση της Ελληνικής κοινής γνώμης	9
□ Προκαταρκτική προσέγγιση της Ελληνικής κοινής γνώμης.....	9
□ Προσωπική κατάσταση και προσδοκίες.....	10
□ Σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα.....	15
Γενική αντίληψη για την Ευρωπαϊκή Ένωση	19
□ Η Ελληνική θέση για τη συμμετοχή στην Ε.Ε.	19
□ Αίσθηση ταυτότητας: εθνική ή/και ευρωπαϊκή	22
□ Προσεγγίζοντας την Ελληνική αίσθηση για την Ε.Ε.....	23
□ Ο ρόλος της ΕΕ: Φόβοι και κόστος.....	30
□ Πληροφορίες για την ΕΕ.....	32
□ Επίπεδο γνώσης για την ΕΕ	37
Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όργανα και λοιποί φορείς	39
□ Βαθμός εμπιστοσύνης στους διάφορους θεσμούς.....	39
□ Η γνώση των Ελλήνων για τους θεσμούς και τα όργανα της Ε.Ε.	42
□ Θεσμικά όργανα της Ε.Ε: Βαρύτητα ρόλου & αίσθηση εμπιστοσύνης	44
□ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	46
□ Η Ελληνική αντίληψη για τη λειτουργία της δημοκρατίας	54
Κύριες διαστάσεις της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.....	55
□ Υποστήριξη κοινών πολιτικών της Ε.Ε.....	55
□ Περαιτέρω τοποθετήσεις για τις κοινές πολιτικές της Ε.Ε.....	57
Αναθεώρηση των Ευρωπαϊκών Θεσμών	60
□ Το Σύνταγμα της Ε.Ε.....	60
□ Το δικαίωμα της αρνησικυρίας	60
□ Η προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου	62
□ Η σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	62
Η στάση των Ελλήνων απέναντι στην παγκοσμιοποίηση.....	63
Παράρτημα Ι: Τεχνικές προδιαγραφές	66
Παράρτημα ΙΙ: Ερωτηματολόγιο έρευνας.....	68
Παράρτημα ΙΙΙ: Δείκτες της Ε.Ε. των 25 κρατών-μελών	92

Περίληψη κυριότερων συμπερασμάτων

Σε μια σύντομη απολογιστική θεώρηση των απαντήσεων και τοποθετήσεων των Ελλήνων στα ερωτήματα που θέτει η έρευνα, καταγράφουμε τα ακόλουθα¹:

Προσωπική κατάσταση και προσδοκίες των Ελλήνων πολιτών

Βελτίωση κλίματος, με συγκρατημένη ωστόσο την έκφραση αισιοδοξίας, διαφαίνεται στις τοποθετήσεις των Ελλήνων πολιτών, συγκρινόμενη με την αβεβαιότητα και την απαισιοδοξία που εκφράστηκε σε προηγούμενη έρευνα του Νοεμβρίου 2003 (EB60.1), όσον αφορά στη ζωή τους γενικά, στην οικονομική κατάσταση της χώρας τους, σε εκείνη των οικογενειών τους, αλλά και στην εργασιακή απασχόληση και την επαγγελματική τους κατάσταση, τόσο σε προσωπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα:

- Βελτίωση των συνθηκών ζωής για τους επόμενους 12 μήνες προσδοκά το 42% των Ελλήνων, ποσοστό υψηλότερο κατά δέκα μονάδες από το μέσο ευρωπαϊκό όρο (EU15: 32%), καθώς και κατά επτά μονάδες υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της έρευνας του Νοεμβρίου 2003 (EB60.1: 35%).
- Το 34% προσδοκά βελτίωση των συνθηκών της ελληνικής οικονομίας, τους επόμενους 12 μήνες, υπερδιπλάσιο ποσοστό σε σχέση με το αντίστοιχο της έρευνας του Νοεμβρίου 2003 (EB60.1: 16%). Σημειώνεται ότι οι Έλληνες διακρίνονται ως οι πλέον αισιόδοξοι μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, αναφορικά με την πρόβλεψη για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης στη χώρα τους, καταγράφοντας το υψηλότερο συγκριτικά ποσοστό, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να περιορίζεται στο 18%. Αξιοσημείωτη είναι η μείωση του ποσοστού των Ελλήνων – από 56% τον Νοέμβριο 2003, σε 23% στην παρούσα έρευνα – που προβλέπουν χειρότερες οικονομικές εξελίξεις, για τη χώρα, τη χρονιά που έρχεται.
- Σε ποσοστό 48%, οι Έλληνες προβλέπουν οικονομική στασιμότητα των νοικοκυριών τους για τη νέα χρονιά, ενώ σε ποσοστό 34% προβλέπουν βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των οικογενειών τους, με το τελευταίο ποσοστό να εμφανίζεται αρκετά ενισχυμένο σε σχέση με εκείνο της έρευνας του Νοεμβρίου 2003 (EB60.1: 23%) και να είναι υψηλότερο σε ευρωπαϊκό επίπεδο (EU15: 22%).
- Το 30% των Ελλήνων πολιτών εκφράζει αισιόδοξες προβλέψεις για την αγορά εργασίας, καταγράφοντας ποσοστό διπλάσιο της αντίστοιχης έρευνας του 2003 (EB60.1: 15%). Αντίστοιχα, σημαντική είναι η μείωση του ποσοστού που προσδοκά επιδείνωση της εργασιακής απασχόλησης στην Ελλάδα, από 55% τον προηγούμενο Νοέμβριο (EB60.1) σε 28% στην παρούσα έρευνα.
- Το 54% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η επαγγελματική του κατάσταση, σε προσωπικό επίπεδο, θα παραμείνει στάσιμη (EU15: 60%).
- Σε ερώτηση που διερευνά τις εκτιμήσεις για την προσωπική τους κατάσταση εντός της επόμενης πενταετίας, οι Έλληνες εκφράζουν αισιοδοξία, καθώς 1 στους 2 προβλέπει βελτίωση της προσωπικής του κατάστασης.

Φόβοι και ανησυχίες των Ελλήνων

- Περισσότερο από κάθε άλλο Ευρωπαίο πολίτη, ο Έλληνας εμφανίζεται να θεωρεί ότι η ανεργία συνιστά πρόβλημα μείζονος σημασίας, καθώς 3 στους 4 Έλληνες (75%) την τοποθετούν αξιολογικά στην κορυφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η

¹ Όλα τα ποσοστά έχουν στρογγυλοποιηθεί. Από 0.1 έως 0.4 προς την κατώτερη μονάδα και από 0.5 έως 0.9 προς την ανώτερη μονάδα του δεκαδικού συστήματος.

χώρα. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (EU15: 44%).

- Ο κυριότερος φόβος των Ελλήνων πολιτών εντοπίζεται στον κίνδυνο μεταφοράς εργασίας προς άλλα κράτη-μέλη όπου η παραγωγή είναι φθηνότερη (ποσοστό 70%). Την ίδια ανησυχία φαίνονται να μοιράζονται και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι πολίτες (EU15: 72%).
- Η αύξηση της διακίνησης των ναρκωτικών και του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος συνιστά εξ' ίσου σημαντικό φόβο για 6 στους 10 Έλληνες ερωτηθέντες (61%).
- Ο φόβος ότι η οικοδόμηση της Ευρώπης θα προκαλέσει περισσότερες δυσκολίες στους αγρότες, φαίνεται να είναι κοινός για 6 στους 10 Έλληνες, όπως και ισάριθμους Ευρωπαίους πολίτες.
- Η πλειοψηφία, τόσο της ελληνικής κοινής γνώμης (58%) όσο και της Ευρώπης των 15 (64%), εκφράζει έντονη ανησυχία ότι οι εισφορές των κρατών-μελών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση θα αυξηθούν.

Ο ρόλος της Ε.Ε. στην αντιμετώπιση προβλημάτων

- Όσον αφορά στο ρόλο που παίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην αντιμετώπιση προβλημάτων καθημερινού αλλά και ευρύτερου εθνικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η θετική συμβολή της Ε.Ε. εντοπίζεται στην εξωτερική πολιτική (59%), στην άμυνα της χώρας (54%), στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας (49%), στην καταπολέμηση του εγκλήματος (43%) και στην οικονομική κατάσταση τη χώρας (43%). Αντίστοιχα, ο αρνητικός ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνεται να περιορίζεται στην άνοδο των τιμών / πληθωρισμό (40%), στη μετανάστευση και στην καταπολέμηση της ανεργίας (34%).
- 7 στους 10 Έλληνες (66%) πιστεύουν ότι ο ρόλος της Ε.Ε. στην καθημερινή τους ζωή θα είναι πιο σημαντικός την επόμενη πενταετία, ενώ πλέον των 7 στους 10 (73%) επιθυμούν να καταστεί περισσότερο σημαντικός. Σημειώνεται ότι και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις οι Έλληνες ερωτηθέντες συγκεντρώνουν τα υψηλότερα ποσοστά μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να περιορίζεται στο 42% και 44% αντίστοιχα.

Συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (71%) θεωρεί ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνιστά θετική πράξη, ποσοστό αρκετά ενισχυμένο σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15) που περιορίζεται στο 48% (EU25: 47%). Επίσης, η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων (82%), περισσότερο από κάθε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα, θεωρεί ότι η Ελλάδα έχει ωφεληθεί από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος (EU15) διαμορφώνεται στα επίπεδα του 47%, ήτοι 35 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα (EU25: 48%).
- Το γεγονός ότι η χώρα του είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάνει τον Έλληνα να αισθάνεται περισσότερο ασφαλής, συγκεντρώνοντας το υψηλότερο ποσοστό (76%) μεταξύ των 15 κρατών-μελών της Ε.Ε. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται στο 41%, καθώς η πλειοψηφία της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης (47%) τείνει να διαφωνεί με αυτή τη θέση.
- Περισσότερο από κάθε Ευρωπαίο πολίτη, ο Έλληνας, εκτιμά σε ποσοστό 75% (EU15: 50%) ότι η χώρα του (Ελλάδα) έχει σήμερα μεγαλύτερη επιρροή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία.

- Οι Έλληνες συγκεντρώνοντας τα υψηλότερα ποσοστά, μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, αισθάνονται ότι υπάρχει μεγαλύτερη οικονομική (65%), καθώς και πολιτική (64%), σταθερότητα η οποία απορρέει από τη συμμετοχή της χώρα τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αίσθηση ταυτότητας: ελληνική ή/και ευρωπαϊκή

Εξετάζοντας την αίσθηση της ταυτότητας ή της συνείδησης, σε μια πρόβλεψη στο προσεχές μέλλον, φαίνεται να παραμένει ελληνική για την πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (55%), ενώ σημαντική μερίδα (39%) εκτιμά ότι θα έχει διαμορφώσει μια διπλή ταυτότητα-συνείδηση, η οποία θα είναι κυρίως ελληνική και δευτερογενώς ευρωπαϊκή. Ελάχιστοι είναι οι Έλληνες που πιστεύουν ότι στο άμεσο μέλλον θα διαμορφώσουν μια ταυτότητα πρωτίστως ευρωπαϊκή και δευτερογενώς ελληνική (3%) και ακόμη λιγότεροι αυτοί που διαβλέπουν τη διαμόρφωση μιας αμιγώς ευρωπαϊκής ταυτότητας (2%).

Η εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θετική εικόνα έχει η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης για την Ε.Ε. (46%).

Σε μια σημασιολογική ερμηνεία της Ε.Ε, οι Έλληνες φαίνονται να διακρίνουν, στην πλειοψηφία τους, τις θετικές πτυχές της, χωρίς να παραλείπουν την επισήμανση εκείνων που θεωρούν αρνητικές συνέπειες. Συγκεκριμένα, για το 49% των Ελλήνων (EU15: 50%) η Ευρωπαϊκή Ένωση σημαίνει το *Ευρώ*· για το 44% ερμηνεύεται ως *διασφάλιση της ειρήνης* (EU15: 31%)· για το 42% της ελληνικής κοινής γνώμης η Ε.Ε σημαίνει την *ελευθερία να ταξιδεύεις, να σπουδάζεις και να δουλεύεις* οπουδήποτε στις 15 κράτη-μέλη (EU15: 51%). Ενώ, το 25% των Ελλήνων πολιτών (EU15: 19%) αποδίδει στην Ε.Ε την έννοια της *ανεργίας*.

Ρυθμός οικοδόμησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι Έλληνες εκτιμούν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οικοδομείται με μια μέση ταχύτητα, ενώ διάχυτη είναι η επιθυμία τους για (μέγιστη) επιτάχυνση του σημερινού ρυθμού οικοδόμησής της Ε.Ε., παρουσιάζοντας το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 κρατών-μελών, και μάλιστα κατά 30 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 15%).

Ενημέρωση για την Ευρωπαϊκή Ένωση

- Η πλειοψηφία των Ελλήνων (75%) χρησιμοποιεί την τηλεόραση προκειμένου να συγκεντρώσει πληροφορίες για την Ε.Ε., τις πολιτικές και τους θεσμούς της.
- Το 46% εκτιμά ότι είναι *ελάχιστη* η αναφορά των ελληνικών μέσων μαζικής ενημέρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ ποσοστό 37% έχει αντίθετη άποψη δηλώνοντας ότι τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης αναφέρονται «όσο πρέπει» στην Ε.Ε.
- Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (GR: 51% - EU15: 41%) αξιολογεί ως αντικειμενική την πληροφόρηση που λαμβάνει από τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης όσον αφορά στην παρουσίαση θεμάτων σχετικά με την Ε.Ε.
- Το επίπεδο γνώσεων των Ελλήνων πολιτών, σε θέματα που σχετίζονται με την Ευρωπαϊκή Ένωση γενικά, παρουσιάζεται χαμηλό, όπως αυτό προκύπτει από τις λανθασμένες απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτηθέντες σε σχετικό κουίζ. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Το 40% των Ελλήνων ερωτηθέντων δεν γνωρίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από 15 κράτη-μέλη (προ διεύρυνσης).
- Στο ερώτημα αν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δημιουργήθηκε αμέσως μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο, στις αρχές του 1920, το ελληνικό δείγμα σε ποσοστό 42% δεν γνωρίζει να απαντήσει.
- Ο συμβολισμός των 12 αστεριών που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή σημαία, ο οποίος συμβολίζει την πληρότητα και την ενότητα, ερμηνεύεται λανθασμένα από 7 στους 10 Έλληνες (GR: 71% - EU15: 67%) πολίτες οι οποίοι θεωρούν ότι κάθε αστέρι αντιστοιχεί σε κάθε κράτος-μέλος της Ε.Ε. Τουλάχιστον η πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών εμφανίζεται εξοικειωμένη με την σημαία της Ε.Ε (75%) δηλώνοντας ότι είναι μπλε με κίτρινα αστέρια.

Εμπιστοσύνη στα θεσμικά όργανα της Ε.Ε

- Η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων (84%) εκφράζει την εμπιστοσύνη της στο θεσμό του στρατού, ενώ ακολουθούν ο θεσμός της δικαιοσύνης (73%) και της αστυνομίας (72%). Ο θεσμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην παρούσα έρευνα – όπως και στην προηγούμενη του Ευρωβαρομέτρου 60.1- βρίσκεται τέταρτος σε αξιολογική σειρά επιβεβαιώνοντας πλέον την εμπιστοσύνη σημαντικής μερίδας των Ελλήνων ερωτηθέντων (68%). Σημειώνεται ότι, σε ακόμη παλαιότερη έκδοση του Ευρωβαρομέτρου (έρευνα EB 59.1), η Ε.Ε κατείχε την έβδομη θέση με ποσοστό 55%. Αναλυτικότερα, πρώτοι οι Έλληνες, μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, σε ποσοστό 68%, τίνουν να εμπιστεύονται το θεσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο μέσος ευρωπαίος πολίτης φαίνεται να έχει αισθητά διαφοροποιημένη άποψη, καθώς εκφράζει εμπιστοσύνη σε ποσοστό 41% (EU15 & EU25), ενώ δυσπιστία απέναντι στο θεσμό εκφράζει ποσοστό 42% της συνολικής ευρωπαϊκής κοινής γνώμης και 27% της ελληνικής.
- Οι Έλληνες αισθάνονται, στην πλειοψηφία τους, ότι γνωρίζουν σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό την ύπαρξη και τη λειτουργία των θεσμικών και «λειτουργικών» οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περισσότερο γνωστά στην ελληνική κοινή γνώμη είναι τα θεσμικά όργανα, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το Συμβούλιο των Υπουργών της Ε.Ε. Οι υπόλοιποι θεσμοί και κάποια όργανα της Ε.Ε. είναι λιγότερο γνωστά, τόσο στους Έλληνες όσο και στους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τείνει να εμπιστεύεται η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (70%, το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 κρατών-μελών).
- Το 77% των Ελλήνων φαίνεται να εκτιμά ότι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι σημαντικός, με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται στο 73%. Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εμπιστεύονται πλέον των 6 στους 10 Έλληνες (63%), ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (EU15: 47% - EU25: 48%).

Κοινές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όπως και στην προηγούμενη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου (EB60.1) όπου ετέθη το ίδιο ερώτημα, η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης τάσσεται υπέρ:

- μιας κοινής πολιτικής άμυνας και ασφάλειας (GR: 80% - EU15: 72% - EU25: 74%),
- μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής των κρατών-μελών της Ε.Ε. έναντι άλλων χωρών (GR: 78% - EU15: 65% - EU25: 66%),

- μιας Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης (GR: 64% - EU15: 60% - EU25: 60%), και
- της διεύρυνσης της Ε.Ε τόσο όσον αφορά την ένταξη 10 νέων κρατών-μελών τον Μάιο 2004 (GR: 66% - EU15: 42% - EU25: 46%), όσο και την προοπτική μιας νέας διεύρυνσης με την ένταξη κι άλλων χωρών τα επόμενα χρόνια (60%). Παρατηρείται ότι οι Έλληνες παραμένουν οι πλέον ένθερμοι υποστηρικτές της διεύρυνσης καθώς συγκεντρώνουν – και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις – τα υψηλότερα ποσοστά του ευρωπαϊκού δείγματος.

Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση

- Την αναγκαιότητα απόκτησης ενός Συντάγματος για την Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζει ποσοστό 66% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 63% - EU25: 63%).
- Αναφορικά με την ψήφο πλειοψηφίας μέσα στο Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε., η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (55%) πιστεύει ότι κάθε κράτος-μέλος θα πρέπει να δικαιούται μία μόνο ψήφο, ανεξάρτητα από το μέγεθος του πληθυσμού του.
- Οι Έλληνες, περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες, τάσσονται υπέρ της διατήρησης του βέτο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ε.Ε., με το αιτιολογικό της διαφύλαξης ουσιαστικών εθνικών συμφερόντων (70%).
- Ποσοστό 43% υποστηρίζει ότι η περίοδος της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, διάρκειας έξι μηνών, πρέπει να διατηρηθεί γιατί δίνει σε κάθε κράτος-μέλος την ευκαιρία να έχει την προεδρία σε τακτική βάση. Σχεδόν ισάριθμο ποσοστό (42%) διαφωνεί εκφράζοντας την επιθυμία για παράταση της περιόδου της προεδρίας με το αιτιολογικό ότι το χρονικό διάστημα των έξι μηνών είναι πολύ μικρό για να επιτύχει η προεδρεύουσα χώρα σημαντικά αποτελέσματα.
- Έλληνες και Ευρωπαίοι πολίτες υποστηρίζουν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να αποτελείται από επιτρόπους που προέρχονται από κάθε κράτος-μέλος (GR: 80% - EU15: 69%).

Παγκοσμιοποίηση

- Οι Έλληνες πολίτες θεωρούν ότι η παγκοσμιοποίηση δεν έχει καμία θετική επίδραση τόσο σε προσωπικό (54%) όσο και σε εθνικό (51%) επίπεδο.
- Οι Έλληνες σε ποσοστό 37% πιστεύουν ότι η Ε.Ε δύναται να θέσει υπό έλεγχο τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης. Σημειώνεται ότι ο μέσος Ευρωπαίος διατηρεί περισσότερες επιφυλάξεις (27%), ωστόσο επιλέγει -από μια σειρά θεσμών και οργάνων- την Ε.Ε. ως τον πλέον ικανό προς τούτο θεσμό. Οι Έλληνες περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες εκφράζουν εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση της χώρας τους –δεύτερος σε σειρά προτίμησης θεσμός- για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης (34%). Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (19%) ενώ το ποσοστό του ελληνικού δείγματος είναι το υψηλότερο μεταξύ των 15 κρατών-μελών ■

Η Εθνική συντάκτρια, υπεύθυνη για την ανάλυση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας, είναι η **κα. Όλγα Σταυροπούλου** (ΜΙΛΗΤΟΣ, Αναδυόμενες Τεχνολογίες & Υπηρεσίες).

Προοίμιο

Μεταξύ 20^{ης} Φεβρουαρίου και 28^{ης} Μαρτίου 2004², η Ομάδα Έρευνας για την Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη, μια κοινοπραξία διακρατικών φορέων για την Έρευνα Αγοράς και Κοινής Γνώμης, διεξήγαγε το κύμα 61.0 του τακτικού Ευρωβαρομέτρου (*Standard Eurobarometer 61.0*), κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Τύπου και Επικοινωνίας, Σφυγμομέτρηση Γνώμης).

Η έρευνα διεξήχθη στις 15 χώρες-μέλη της Ε.Ε. καλύπτοντας δειγματοληπτικά τον πληθυσμό των χωρών-μελών, ηλικίας 15 ετών και άνω. Για τους σκοπούς της έρευνας χρησιμοποιήθηκε αντιπροσωπευτικό τυχαίο δείγμα, αναλογικό του μεγέθους του πληθυσμού και της πληθυσμιακής πυκνότητας της κάθε χώρας.

Όσον αφορά στο ελληνικό τμήμα της έρευνας, στο τυχαία επιλεγμένο δείγμα συμμετείχαν 1005 Έλληνες πολίτες, από αντιπροσωπευτικές περιοχές της Ελληνικής επικράτειας. Για τη λήψη των στοιχείων χρησιμοποιήθηκαν τυποποιημένα ερωτηματολόγια, ενώ η επικοινωνία με τους συμμετέχοντες είχε τη μορφή της προσωπικής συνέντευξης.

Στην ανάλυση που ακολουθεί παρουσιάζονται περιφραστικά, και όπου κρίνεται σκόπιμο απεικονιστικά, οι θέσεις / τοποθετήσεις / απαντήσεις του Ελληνικού δείγματος, ενώ σε σημεία με εξαιρετικό ενδιαφέρον επιχειρούνται συμπεράσματα, εμβαθύνσεις και συγκριτικές θεωρήσεις.

Επιπλέον, η ανάλυση που ακολουθεί εμπεριέχει συγκριτικά στοιχεία της Ελληνικής και της Ευρωπαϊκής κοινής γνώμης (EU15)³, με σκοπό να εντοπιστούν και να αξιολογηθούν σημαντικές αποκλίσεις ή και διαφοροποιήσεις της ελληνικής κοινής γνώμης από την ενιαία ευρωπαϊκή, η οποία (ευρωπαϊκή) αποδίδεται ως μέσος όρος των συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων της έρευνας στα 15 κράτη μέλη.

Τέλος, στο βαθμό που τα θεματικά πεδία συμπίπτουν, η παρούσα έκθεση καταγράφει και αποτυπώνει συγκρίσεις της ίδιας της ελληνικής κοινής γνώμης στα πλαίσια διαφορετικών χρονικά ερευνών. Ειδικότερα, παρουσιάζεται και αξιολογείται συγκριτικά η τοποθέτηση της Ελληνικής κοινής γνώμης, όπως καταγράφεται στα πλαίσια κοινών και επαναλαμβανόμενων ερωτημάτων των τελευταίων ερευνών του Ευρωβαρομέτρου (55.1, 56.3, 57.1, 58.1, 59.1 και 60.1).

Από τα δημογραφικά στοιχεία του ελληνικού τμήματος καταγράφεται απόλυτη ομοιογένεια του δείγματος, όσον αφορά την εθνικότητα των συμμετεχόντων στην έρευνα. Σε ορισμένα σημεία του πονήματος, και μέσα από την ανάλυση των αποτελεσμάτων στη βάση της κοινωνικο-οικονομικής και δημογραφικής διάρθρωσης του δείγματος, καταγράφονται παρατηρήσεις και διαπιστώσεις ιδιαίτερα χρήσιμες για την αντιμετώπιση θεμάτων επικοινωνίας και πολιτικής της Ε.Ε., όπως και προσέγγισης της ελληνικής κοινής γνώμης.

---

² Λόγω του χρόνου διεξαγωγής, πολλές ερωτήσεις που αναφέρονται τόσο στη Διεύθυνση όσο και στις Ευρωεκλογές έχουν πλέον ιστορική σημασία, δεδομένου ότι η Διεύθυνση πραγματοποιήθηκε την 1η Μαΐου 2004 και οι Ευρωεκλογές στις 10-13 Ιουνίου 2004.

³ Για 9 ερωτήσεις υπάρχουν στοιχεία για το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 25 κρατών-μελών (βλ. Παράρτημα III: Δείκτες της Ε.Ε των 25 κρατών-μελών, σελ. 92).

Προεπισκόπηση της Ελληνικής κοινής γνώμης

Σε μια σειρά εισαγωγικών, διερευνητικών και διαγνωστικών ερωτημάτων που θέτει η έρευνα του Ευρωβαρομέτρου 61.0, οι Έλληνες πολίτες εκφράζουν απόψεις και προσδοκίες, διατυπώνουν θέσεις και εκτιμήσεις, οι οποίες μας επιτρέπουν να προσεγγίσουμε την οπτική του μέσου Έλληνα πολίτη, τόσο σε ό,τι αφορά θέματα ατομικού-καθημερινού ενδιαφέροντος, όσο και σε ζητήματα ευρύτερου κοινωνικο-πολιτικού ενδιαφέροντος.

❖ Προκαταρκτική προσέγγιση της Ελληνικής κοινής γνώμης

Ερ. 2 Όταν είστε μεταξύ φίλων, θα λέγατε ότι συζητάτε πολιτικά θέματα συχνά, περιστασιακά, ή ποτέ;

Συχνά		Περιστασιακά		Ποτέ		Δ.Γ	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
23%	15%	51%	56%	25%	29%	0,2%	1%

Η πλειοψηφία των Ελλήνων (51%) φαίνεται να συζητά περιστασιακά περί πολιτικής, αναδεικνύοντας μια σχετική αποστασιοποίηση από τα πολιτικά δρώμενα, με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο (Ευρώπη των 15) να παρουσιάζεται ελαφρώς υψηλότερος (EU15: 56%). Το σχετικά υψηλό έλλειμμα ενδιαφέροντος για συζητήσεις πολιτικού περιεχομένου επιβεβαιώνεται από την ένδειξη ότι **1 στους 4 Έλληνες (25%) δεν αναπτύσσει ποτέ πολιτικές συζητήσεις όταν συναντάται με φίλους** (EU15: 29%). Τέλος, το 23% των Ελλήνων δηλώνουν ότι αναπτύσσουν «συχνά» συζητήσεις πολιτικού περιεχομένου μεταξύ φίλων, ποσοστό το οποίο είναι το υψηλότερο μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών.

Γενικότερα, η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη (EU15) επιδεικνύει χαμηλότερο σχετικά ενδιαφέρον, καθώς μόνο το 15% των Ευρωπαίων πολιτών φαίνεται να συζητά «συχνά» για πολιτική, ενώ το 29% φαίνεται να μη συζητά ποτέ. Διακρίνοντας τις τοποθετήσεις των Ελλήνων ερωτηθέντων με βάση το φύλο, παρατηρούμε διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών (19%) και γυναικών (31%) που δηλώνουν ότι δεν συζητούν «ποτέ» για θέματα πολιτικού περιεχομένου.

Λαμβάνοντας υπόψη επιμέρους χαρακτηριστικά του δείγματος –ειδικότερα εκείνο της απασχόλησης– διαπιστώνουμε ότι εκείνοι που κυρίως συζητούν «συχνά» για πολιτική είναι τα υψηλόβαθμα διευθυντικά στελέχη και στο σύνολό τους όσοι δηλώνουν ότι έχουν υψηλό εισόδημα. Αντίθετα, όσοι δηλώνουν ότι έχουν πολύ χαμηλό εισόδημα, και ασχολούνται με χειρωνακτικές ή οικιακές εργασίες φαίνεται να μη συζητούν περί πολιτικής.

Ερ. 3 Όταν έχετε κάποια γνώμη την οποία υποστηρίζετε έντονα, σας συμβαίνει ποτέ να πείθετε τους φίλους, τους συγγενείς ή τους συναδέλφους σας να υιοθετήσουν τις απόψεις σας; Θα λέγατε ότι αυτό σας συμβαίνει . . . ;

Συχνά		Μερικές φορές		Σπάνια		Ποτέ		Δ.Γ	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
13%	11%	47%	39%	25%	27%	15%	22%	0,1%	2%

Ποσοστό 47% των ερωτηθέντων απαντά ότι μόνο «μερικές φορές» καταφέρνει να πείθει για τις απόψεις του το οικογενειακό και επαγγελματικό του περιβάλλον, ενώ 1 στους 4 Έλληνες (25%) δηλώνει ότι το καταφέρνει σπανίως. Το ποσοστό που δηλώνει ότι του συμβαίνει «συχνά» να πείθει την οικογενειακή και επαγγελματική ομήγυρη είναι σχετικά χαμηλό (13%), όπως και το ποσοστό που δηλώνει ότι δεν καταφέρνει «ποτέ» (15%) να πείσει φίλους, συγγενείς και συναδέλφους να υιοθετήσουν τις απόψεις του.

❖ Προσωπική κατάσταση και προσδοκίες

Ερ. 4 Ποιες είναι οι προσδοκίες σας για τους επόμενους 12 μήνες; Οι επόμενοι 12 μήνες θα είναι καλύτεροι, χειρότεροι ή ίδιοι, όσον αφορά . . . ;

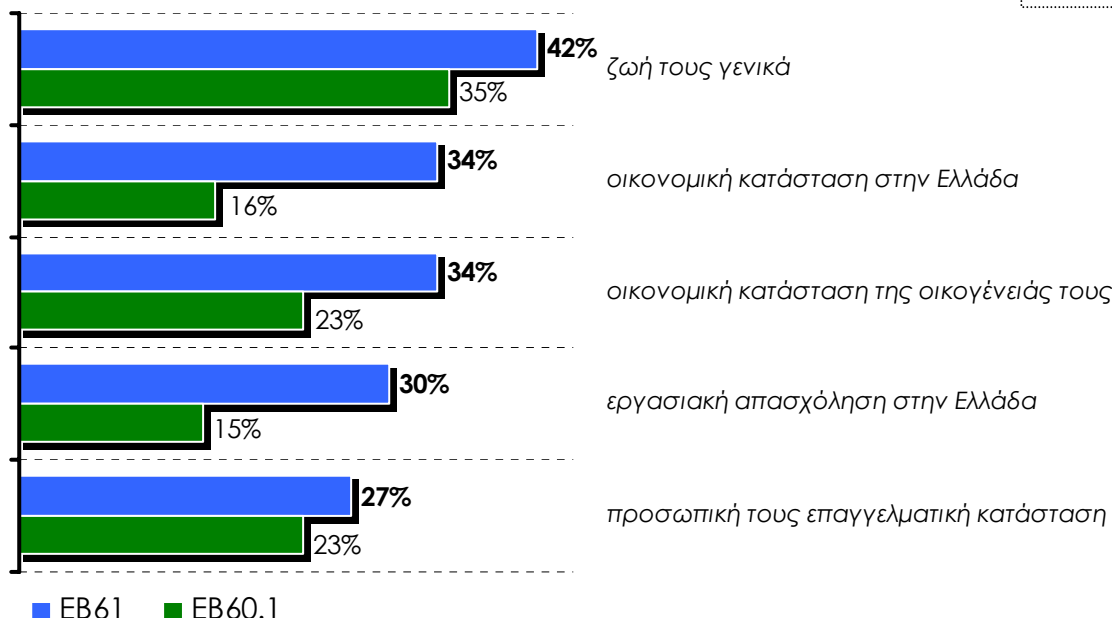
	ΚΑΛΥΤΕΡΟ		ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ		ΤΟ ΙΔΙΟ		Δ.Γ.	
	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
Για τη ζωή σας γενικά	42%	32%	13%	15%	40%	50%	5%	3%
Για την οικονομική κατάσταση στη χώρα σας	34%	18%	23%	43%	36%	34%	7%	6%
Για την οικονομική κατάσταση της οικογενείας σας	34%	22%	15%	21%	48%	54%	3%	3%
Για την εργασιακή απασχόληση στη χώρα σας	30%	15%	28%	48%	34%	30%	9%	7%
Για την προσωπική σας επαγγελματική κατάσταση	27%	21%	12%	10%	54%	60%	7%	9%

Παρά τις διαφαινόμενες χαμηλές προσδοκίες των ερωτηθέντων για τους επόμενους 12 μήνες, αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του ποσοστού των Ελλήνων, συγκρινόμενο με το αντίστοιχο προηγούμενης έρευνας του Ευρωβαρομέτρου (EB60.1), που προσβλέπει σε ένα καλύτερο μέλλον εκτιμώντας ότι οι συνθήκες της ζωής τους θα καλυτερεύσουν τους επόμενους 12 μήνες.

Σύγκριση με προηγούμενη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου (EB60.1)

Σημαντική αύξηση του ποσοστού (%) των Ελλήνων που απάντησαν ότι οι επόμενοι 12 μήνες θα είναι καλύτεροι όσον αφορά την...

Ερ. 4 / EB61

Βελτιωμένες φαίνονται οι προσδοκίες των Ελλήνων για τη ζωή τους γενικά σε σχέση με αυτές που είχαν εκφράσει τον Νοέμβριο του 2003.

- Βελτίωση των συνθηκών ζωής για τους επόμενους 12 μήνες προσδοκά το 42% των Ελλήνων, ποσοστό υψηλότερο κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 32%), καθώς και επτά ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό (EB60.1: 35%) του Νοεμβρίου 2003.
- Σημαντική μείωση από 23% (EB60.1, Νοέμβριος 2003) σε 13% των ερωτηθέντων που προσδοκούν χειρότερες εξελίξεις για τη ζωή του, τη χρονιά που έρχεται.
- Αμετάβλητες παραμένουν οι προσδοκίες για τους επόμενους 12 μήνες, όσον αφορά τη ζωή τους γενικά, για το 40% των ερωτηθέντων Ελλήνων, συνιστώντας το χαμηλότερο σχετικά ποσοστό μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών (EU15: 50%).

Βελτίωση κλίματος, με συγκρατημένη ωστόσο την έκφραση αισιοδοξίας, διαφαίνεται στις τοποθετήσεις των Ελλήνων πολιτών, - συγκρινόμενη με την αβεβαιότητα και την απαισιοδοξία που εκφράστηκε σε προηγούμενη έρευνα του Νοεμβρίου 2003 (EB60.1) - όσον αφορά στην οικονομική κατάσταση της χώρας τους, σε εκείνη των οικογενειών τους, αλλά και στην εργασιακή απασχόληση και την επαγγελματική τους κατάσταση, τόσο σε προσωπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά την οικονομική κατάσταση της χώρας:

- Το 34% προσδοκά βελτίωση των συνθηκών για την ελληνική οικονομία, τους επόμενους 12 μήνες, ποσοστό υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο του Νοεμβρίου 2003 (EB60.1: 16%). Σημειώνεται δε, ότι οι Έλληνες φαίνονται να είναι οι πλέον αισιόδοξοι μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, αναφερόμενοι στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης στη χώρα τους, καταγράφοντας το υψηλότερο ποσοστό

μεταξύ των υπόλοιπων Ευρωπαίων πολιτών, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να περιορίζεται στο 18%.

- Αξιοσημείωτη είναι η μείωση του ποσοστού των Ελλήνων - από 56% τον Νοέμβριο 2003 σε 23% στην παρούσα έρευνα - που προσδοκά χειρότερες οικονομικές εξελίξεις για τη χώρα τη χρονιά που έρχεται.
- Υψηλό ποσοστό (36%) των ερωτηθέντων Ελλήνων προβλέπει στασιμότητα της εθνικής οικονομίας (EB60.1: 23%).

Σε ερώτηση σχετικά με τις προσδοκίες τους σε θέματα που αφορούν στην οικονομική κατάσταση των οικογενειών τους για τους επόμενους 12 μήνες, προέκυψαν τα εξής:

- Σε ποσοστό 48%, οι Έλληνες προσδοκούν οικονομική στασιμότητα των νοικοκυριών τους για τη νέα χρονιά.
- Το 34% των Ελλήνων πολιτών προσδοκά βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των οικογενειών τους, ποσοστό αρκετά ενισχυμένο σε σχέση με το αντίστοιχο του Νοεμβρίου 2003 (EB60.1: 23%) και το υψηλότερο μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών (EU15: 22%).
- Θετική στάση υποδηλώνει η μείωση του ποσοστού των Ελλήνων ερωτηθέντων που πιστεύουν ότι η οικονομική κατάσταση των οικογενειών τους θα είναι χειρότερη τους επόμενους 12 μήνες, καθώς από 27% στην προηγούμενη έρευνα (EB60.1) εμφανίζει δραστική μείωση στην παρούσα έρευνα διαμορφούμενο σε 15%.

Αρκετά βελτιωμένες (σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2003) είναι οι προσδοκίες των Ελλήνων πολιτών – σε εθνικό επίπεδο – για τα θέματα εργασίας και απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες.

- Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το ποσοστό (30%) των Ελλήνων πολιτών που εκφράζει αισιόδοξες προσδοκίες για τη βελτίωση της αγοράς εργασίας έχει διπλασιαστεί συγκρινόμενο με το αποτέλεσμα της έρευνας του Νοεμβρίου 2003 (EB60.1: 15%).
- Αντίστοιχα, σημαντική είναι η μείωση του ποσοστού από 55% τον προηγούμενο Νοέμβριο (EB60.1) σε 28% στην παρούσα έρευνα, που προσδοκά επιδείνωση της εργασιακής απασχόλησης στην Ελλάδα, ποσοστό που είναι το χαμηλότερο μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται στο 48%.
- Στάσιμη εκτιμάται, από το 34% των ερωτηθέντων, ότι θα παραμείνει η εργασιακή απασχόληση στην Ελλάδα τους επόμενους 12 μήνες.

Οι προσδοκίες των Ελλήνων πολιτών για τους επόμενους 12 μήνες, σε θέματα που αφορούν στην προσωπική τους επαγγελματική κατάσταση, καταγράφονται ως εξής:

- Το 54% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η επαγγελματική του κατάσταση, σε προσωπικό επίπεδο, θα παραμείνει στάσιμη. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος (EU15) διαμορφώνεται στο 60%.
- Το 27% των ερωτηθέντων προσδοκά βελτίωση της επαγγελματικής κατάστασης σε προσωπικό επίπεδο.
- Το 12% των Ελλήνων πολιτών πιστεύει ότι η χρονιά που έρχεται θα είναι χειρότερη επαγγελματικά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό όσων προσδοκούν βελτίωση της προσωπικής τους επαγγελματικής κατάστασης έχει αυξηθεί κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με την έρευνα του Νοεμβρίου 2003 όπου ετέθη το ίδιο ερώτημα (EB60.1: 23%). Παράλληλα, έχει μειωθεί το ποσοστό των «απαισιόδοξων» από 16% (EB60.1) σε 12%.

Ερ. 5 Αν συγκρίνετε τη σημερινή σας κατάσταση με τα προηγούμενα 5 χρόνια, θα λέγατε ότι έχει βελτιωθεί, έχει παραμείνει περίπου ίδια ή έχει χειροτερέψει;

Έχει βελτιωθεί		Έχει παραμείνει ίδια		Έχει χειροτερέψει		Δ.Γ.	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
41%	33%	30%	36%	30%	30%	0,4%	1%

Οι ελληνικές τοποθετήσεις εμφανίζουν μια μετριοπάθεια, χωρίς να εκδηλώνουν έντονες τάσεις. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων Ελλήνων, ποσοστό 41% τοποθετείται θετικά διαπιστώνοντας βελτίωση. Ποσοστό 30% δεν διακρίνει αισθητή βελτίωση, δηλώνοντας ότι η κατάστασή του έχει παραμείνει περίπου η ίδια. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 30% των Ελλήνων θεωρούν ότι η κατάστασή τους έχει μεταβληθεί αρνητικά κατά τα τελευταία πέντε έτη.

Ερ. 6 Στο διάστημα των επόμενων 5 χρόνων, πιστεύετε ότι η προσωπική σας κατάσταση θα βελτιωθεί, θα παραμείνει περίπου ίδια ή θα χειροτερέψει;

Θα βελτιωθεί		Θα παραμείνει ίδια		Θα χειροτερέψει		Δ.Γ.	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
51%	39%	31%	39%	10%	16%	9%	6%

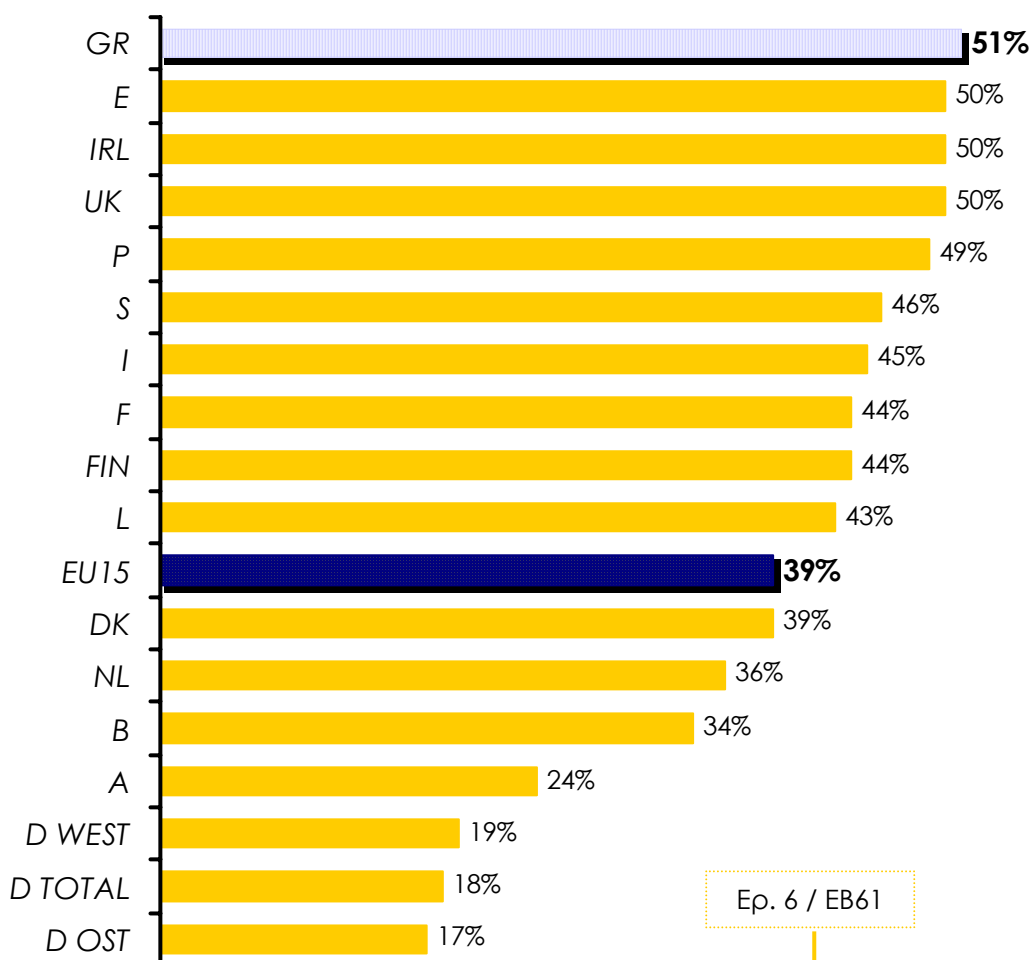
Σε ερώτηση σχετικά με τις εκτιμήσεις για την προσωπική τους κατάσταση εντός της επόμενης πενταετίας, **οι Έλληνες εκφράζουν αισιοδοξία, καθώς 1 στους 2 προβλέπει βελτίωση της προσωπικής του κατάστασης** (βλ. παρακάτω γράφημα). Σε αισθητά χαμηλότερο ποσοστό (EU15: 39%) διαμορφώνεται η αισιόδοξη πρόβλεψη από το μέσο Ευρωπαίο πολίτη. Συγκριτικά, οι Έλληνες εμφανίζονται να είναι οι πλέον αισιόδοξοι μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών αναφορικά με τις προοπτικές της προσωπικής τους κατάστασης.

Σύμφωνα με τις τοποθετήσεις τους, το 31% των Ελλήνων πολιτών εκτιμά ότι η προσωπική του κατάσταση θα παραμείνει περίπου η ίδια κατά τα επόμενα πέντε χρόνια, ενώ μόνο 1 στους 10 Έλληνες ανησυχεί ότι θα χειροτερέψει.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η ανησυχία που είχε εκφραστεί σε προηγούμενη έρευνα που διεξήχθη τον Μάιο του 2002 (EB57.1) όπου οι Έλληνες παρουσιάζονταν λιγότερο αισιόδοξοι εκτιμώντας (με ποσοστό 38%) ότι θα υπάρξει βελτίωση της προσωπικής τους ζωής κατά τα επόμενα πέντε έτη, με τους απαισιόδοξους να καταγράφουν ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό (EB57.1: 23%).

Ιδιαίτερα αισιόδοξοι, μεταξύ των Ελλήνων ερωτηθέντων, για τις προοπτικές της προσωπικής τους κατάστασης εμφανίζονται οι νέοι ηλικίας 15-24 ετών (ποσοστό 63% αυτών), οι σπουδαστές (ποσοστό 64% αυτών), όπως και εκείνοι που φαίνονται να ανήκουν στις υψηλές εισοδηματικά ομάδες πληθυσμού (54% αυτών).

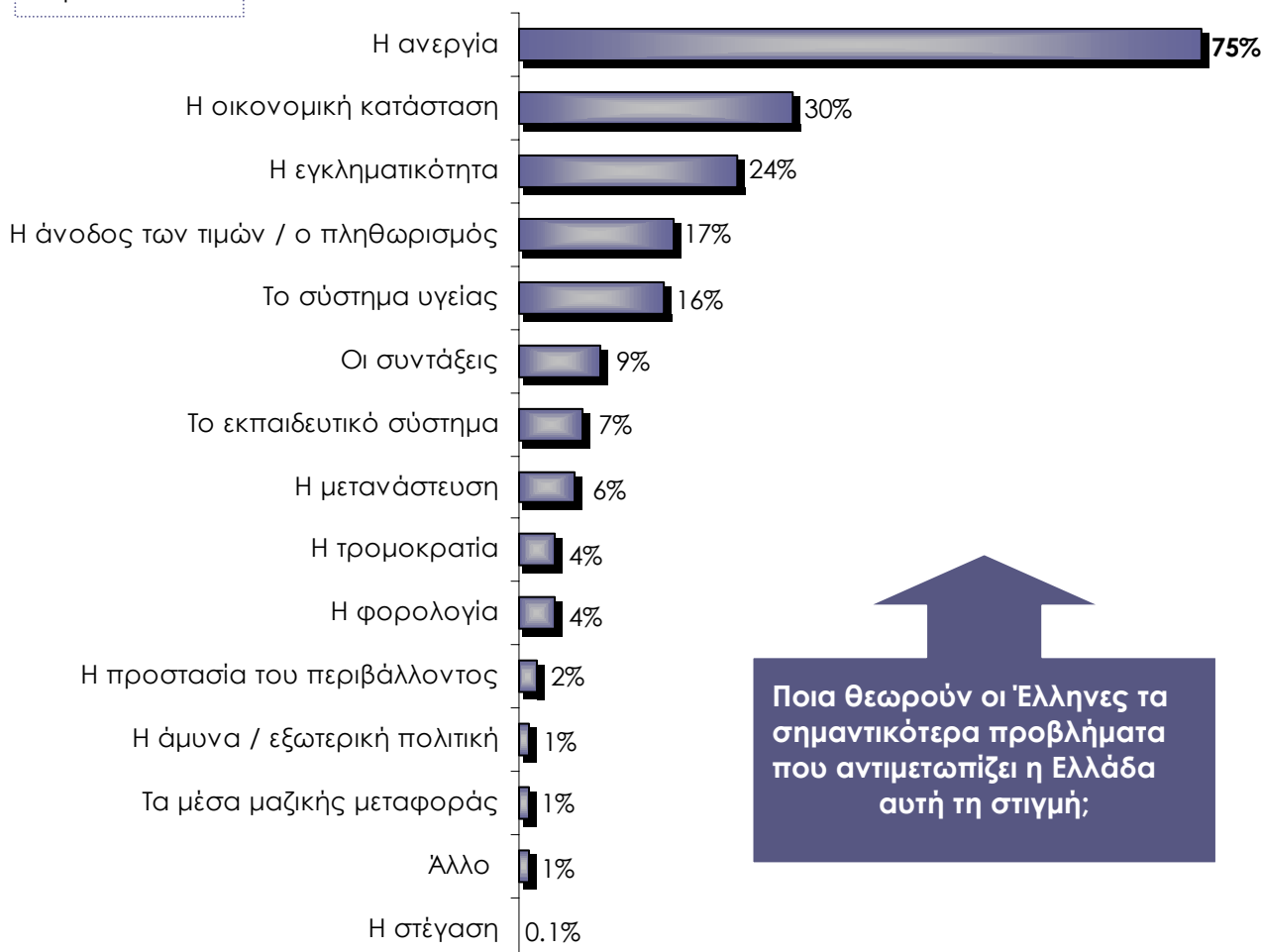
Οι Έλληνες -οι πλέον αισιόδοξοι μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών- εκτιμούν ότι, στο διάστημα των επόμενων 5 ετών, η προσωπική τους κατάσταση θα βελτιωθεί.

❖ Σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα

Ερ. 27 Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι τα δύο σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα αυτή τη στιγμή;

Ερ. 27 / EB61

Περισσότερο από κάθε Ευρωπαίο πολίτη, ο Έλληνας θεωρεί ότι η ανεργία συνιστά πρόβλημα μείζονος σημασίας καθώς 3 στους 4 Έλληνες (75%) την τοποθετούν αξιολογικά στην κορυφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα. Σημειώνεται, ότι η ελληνική κοινή γνώμη συγκεντρώνει το υψηλότερο συγκριτικά ποσοστό μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να κυμαίνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (EU15: 44%). Ιδιαίτερα έκδηλη, μεταξύ των Ευρωπαίων, όσον αφορά την ανεργία, είναι επίσης η ανησυχία των πολιτών της Ανατολικής Γερμανίας (74%). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι μόνο το 12% των πολιτών της Μ. Βρετανίας θεωρεί την ανεργία σημαντικό πρόβλημα.

Προβληματισμός εκφράζεται από σημαντική μερίδα της ελληνικής κοινής γνώμης για την οικονομική κατάσταση της χώρας (GR: 30% - EU15: 25%), καθώς και για το ζήτημα της εγκληματικότητας (GR: 24% - EU15: 26%). Αξιοσημείωτη είναι, επίσης, η ανησυχία Ελλήνων και Ευρωπαίων για θέματα που αφορούν στην άνοδο των τιμών /

πληθωρισμός (GR: 17% - EU15: 18%) όπως και το σύστημα υγείας και πρόνοιας (GR: 16% - EU15: 15%). Άλλα θέματα που προβληματίζουν μικρή μερίδα της ελληνικής κοινής γνώμης είναι: οι συντάξεις (GR: 9% - EU15: 10%), το εκπαιδευτικό σύστημα (GR: 7% - EU15: 6%), η μετανάστευση (GR: 6% - EU15: 16%), η τρομοκρατία (GR: 4% - EU15: 15%) και η φορολογία (GR: 4% - EU15: 8%). Σημειώνεται ότι όσον αφορά τη μετανάστευση και την τρομοκρατία, οι Ευρωπαίοι πολίτες εκδηλώνουν μεγαλύτερη ανησυχία -με ποσοστά αυξημένα πλέον των 10 ποσοστιαίων μονάδων - σε σχέση με τους Έλληνες.

Ερ. 28 Και για καθένα από τα παρακάτω θέματα στην Ελλάδα, πιστεύετε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζει θετικό ρόλο, αρνητικό ρόλο ή ούτε θετικό ούτε αρνητικό ρόλο;

Ερ. 28 / EB61

	ΘΕΤΙΚΟ ΡΟΛΟ		ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΡΟΛΟ		ΟΥΤΕ ΘΕΤΙΚΟ ΟΥΤΕ ΑΡΝΗΤΙΚΟ		Δ.Γ.	
	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
Εξωτερική πολιτική	59	49	12	15	20	23	10	13
Άμυνα	54	48	11	15	26	25	9	11
Καταπολέμηση της τρομοκρατίας	49	53	18	17	28	21	6	9
Καταπολέμηση του εγκλήματος	43	39	13	18	39	35	5	9
Οικονομική κατάσταση	43	34	24	34	26	22	7	9
Προστασία του περιβάλλοντος	39	42	19	20	32	27	10	12
Μέσα μαζικής μεταφοράς	37	22	11	16	42	51	10	11
Εκπαιδευτικό σύστημα	35	25	17	22	40	41	8	12
Σύστημα υγείας	31	19	20	29	43	41	6	11
Καταπολέμηση της ανεργίας	28	21	34	40	33	30	5	9
Άνοδος τιμών / πληθωρισμός	26	19	40	50	27	22	7	9
Στέγαση	24	12	18	24	47	49	12	15
Μετανάστευση	24	24	35	40	32	26	9	10
Συντάξεις	23	12	27	34	43	42	8	13
Φορολογία	23	15	29	39	37	35	10	11

Όσον αφορά στο ρόλο που παίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην αντιμετώπιση προβλημάτων καθημερινού αλλά και ευρύτερου εθνικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, **η θετική συμβολή της Ε.Ε. αναγνωρίζεται στην εξωτερική πολιτική, στην άμυνα της χώρας, στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, στην καταπολέμηση του εγκλήματος και στην οικονομική κατάσταση τη χώρας.** Αντίθετα, αρνητικά εκλαμβάνεται ο ρόλος της Ευρωπαϊκής

Ένωσης φαίνεται να περιορίζεται στην άνοδο των τιμών / πληθωρισμό, στη μετανάστευση και στην καταπολέμηση της ανεργίας.

Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται να διαδραματίζει αρνητικό ρόλο στην άνοδο των τιμών / πληθωρισμός, στη μετανάστευση και στην καταπολέμηση της ανεργίας, ζητήματα τα οποία ανησυχούν ιδιαίτερα τους Έλληνες πολίτες και αποτελούν τα σημαντικότερα ίσως προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα σύμφωνα πάντα με τις απαντήσεις του ελληνικού δείγματος στην ερώτηση αρ. 27 της παρούσας έρευνας. Αναλυτικότερα:

- **Περισσότερο από κάθε Ευρωπαίο πολίτη, οι Έλληνες εκλαμβάνουν ως θετικό το ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην εξωτερική πολιτική της χώρας τους, με ποσοστό 59%, το οποίο είναι το υψηλότερο μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών και κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (49%).** Αρνητικό βρίσκει το ρόλο της Ε.Ε. το 12% του Ελληνικού δείγματος, ενώ ουδέτερα τοποθετείται το 20% των Ελλήνων.
- **Το 54% των Ελλήνων ερωτηθέντων εκτιμά ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζει θετικό ρόλο στο θέμα της άμυνας στη χώρα τους (EU15: 48%).** Μόλις το 11% των Ελλήνων βρίσκει αρνητικό το ρόλο της Ε.Ε. και ουδέτερο το 26%. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα με ποσοστά 15% (αρνητικό) και 25% (ουδέτερο) αντίστοιχα.
- **Αναφορικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στη χώρα τους, θετική συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει το 49% των Ελλήνων (EU15: 53%).** Αρνητικό ρόλο διακρίνει ποσοστό 18% Ελλήνων, ενώ ουδέτερα τοποθετείται ποσοστό 28% του ελληνικού δείγματος.
- **Το 43% των Ελλήνων πολιτών θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζει θετικό ρόλο στην καταπολέμηση της εγκληματικότητας (EU15: 39%).** Ούτε θετικό αλλά ούτε αρνητικό ρόλο, εκτιμά η πλειοψηφία της Ελληνικής κοινής γνώμης (39%) ότι παίζει η Ε.Ε., όπως και το 35% της συνολικής Ευρωπαϊκής. Αρνητικό χαρακτηρίζει το ρόλο της Ε.Ε. το 13% των Ελλήνων ερωτηθέντων (EU15: 18%).
- **Αναφορικά με την οικονομική κατάσταση στη χώρα τους, το 43% των Ελλήνων του δείγματος θεωρεί θετικό το ρόλο της Ε.Ε. (EU15: 34%),** το 24% βρίσκει αρνητικό το ρόλο της Ε.Ε. (EU15: 34%), ενώ ουδέτερα τοποθετείται το 26% των ερωτηθέντων Ελλήνων (EU15: 22%).
- **Θετικό ρόλο της Ε.Ε. στην προστασία του περιβάλλοντος στη χώρα, αναγνωρίζει το 39% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 42%).** Ποσοστό 19% των Ελλήνων ερωτηθέντων χαρακτηρίζει το ρόλο της Ε.Ε. αρνητικό (EU15: 20%). Ουδέτερα τοποθετείται το 32% του ελληνικού δείγματος (EU15: 27%).
- **Αναφορικά με τα μέσα μαζικής μεταφοράς στη χώρα τους, θετικό ρόλο της Ε.Ε. βλέπει το 37% των Ελλήνων ερωτηθέντων, ποσοστό αισθητά υψηλότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (EU15: 22%).** Αρνητικός εκλαμβάνεται ο ρόλος της Ε.Ε. για το 11% των Ελλήνων, με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο να τοποθετείται στο 16%. Η πλειοψηφία των Ελλήνων ερωτηθέντων (42%), όπως και 1 στους 2 Ευρωπαίους πολίτες (EU15: 51%) τοποθετείται ουδέτερα ως προς το ρόλο της Ε.Ε. στο συγκεκριμένο θέμα.
- **Οι απόψεις Ελλήνων και Ευρωπαίων πολιτών δε διαφέρουν ιδιαίτερα όταν αναφέρονται στη συμβολή της Ε.Ε. στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας τους.** Ποσοστό 40% της Ελληνικής κοινής γνώμης και 41% της ευρωπαϊκής εκτιμούν ότι η

Ε.Ε. δεν παίζει ούτε θετικό ούτε αρνητικό ρόλο. Θετικός είναι ο ρόλος της Ε.Ε. για το 35% των Ελλήνων (ΕΥ15: 25%), ενώ αρνητικό βρίσκει το ρόλο της Ε.Ε. ποσοστό 17% του ελληνικού δείγματος (ΕΥ15: 22%).

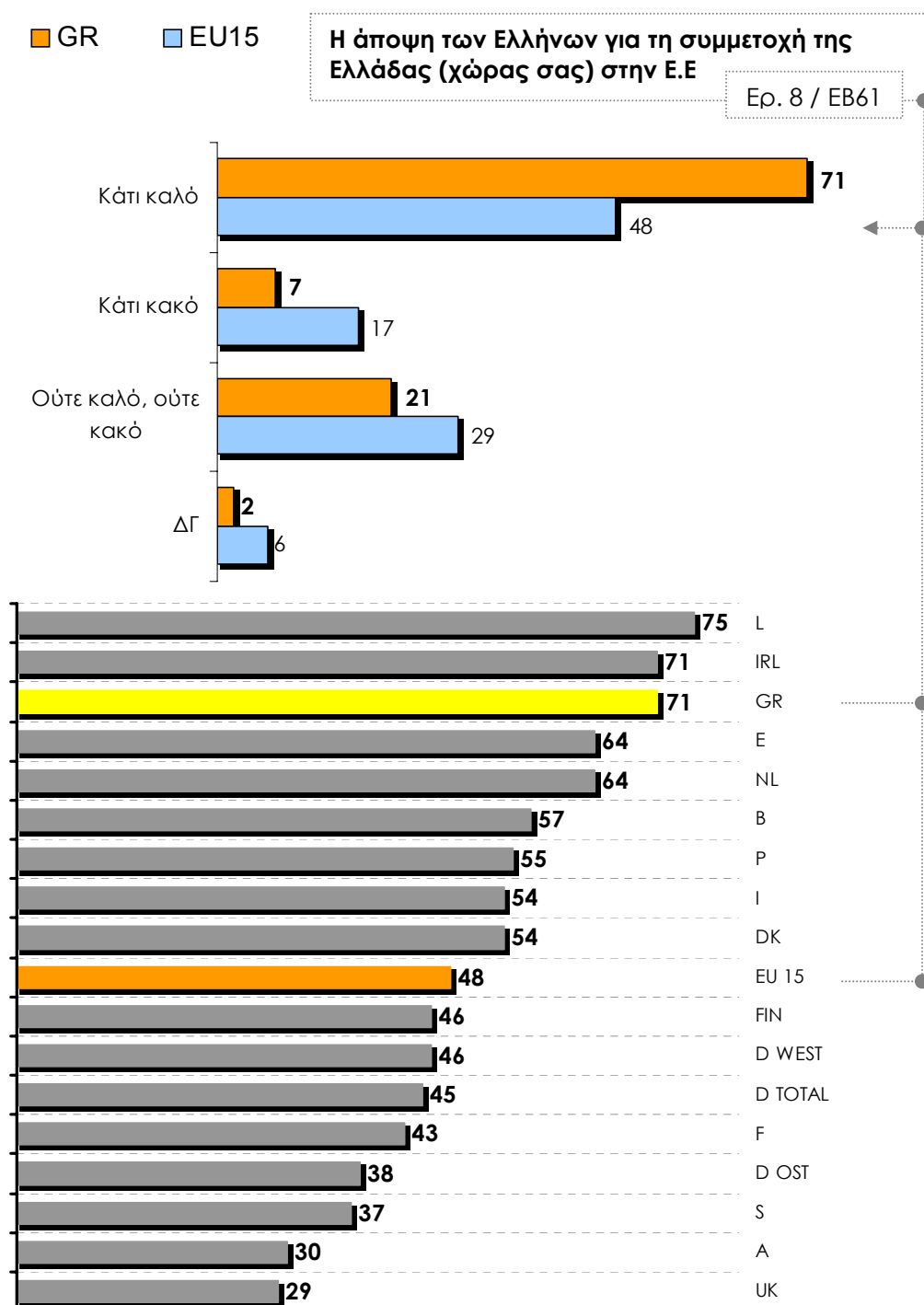
- Αναφερόμενη στο σύστημα υγείας, η πλειοψηφία Ελλήνων και Ευρωπαίων πολιτών, σε ποσοστά 43% και 41% αντίστοιχα, τοποθετείται ουδέτερα. Θετικό ρόλο της Ε.Ε. αναγνωρίζει το 31% των Ελλήνων όπως και το 19% των Ευρωπαίων, ενώ αρνητικό χαρακτηρίζει το ρόλο της Ε.Ε. ποσοστό 20% της ελληνικής και 29% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης.
- Καλούμενοι να επισημάνουν το σημαντικότερο πρόβλημα της χώρας τους – σε συμφωνία με τα αποτελέσματα της ερώτησης αρ. 27 της παρούσας έρευνας – οι Έλληνες διακρίνουν την ανεργία ως το πλέον σημαντικό πρόβλημα. **Τόσο η ελληνική όσο και η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη, σε ποσοστά 34% και 40% αντίστοιχα, θεωρούν ότι η Ε.Ε. διαδραματίζει αρνητικό ρόλο στην καταπολέμηση της ανεργίας.** Ποσοστό 28% του ελληνικού και 21% του ευρωπαϊκού δείγματος θεωρεί θετικό το ρόλο της Ε.Ε., ενώ ούτε θετικός ούτε αρνητικός κρίνεται ο ρόλος της από το 33% Ελλήνων και το 30% των Ευρωπαίων πολιτών.
- **Αναφορικά με την άνοδο των τιμών και τον πληθωρισμό, ως αρνητικός εκλαμβάνεται ο ρόλος της Ε.Ε., τόσο από την πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (40%), όσο και από την πλειοψηφία της συνολικής ευρωπαϊκής (50%).** Το θετικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο συγκεκριμένο θέμα αναγνωρίζει 1 στους 4 Έλληνες (26%, ΕΥ15:19%), ενώ ούτε θετικός ούτε αρνητικός κρίνεται από το 27% του ελληνικού δείγματος (ΕΥ15: 22%).
- Σχετικά με τη στένιαση, Έλληνες και Ευρωπαίοι φαίνονται να συμφωνούν, στην πλειοψηφία τους, στον ουδέτερο ρόλο (συμβολή) της Ε.Ε. με ποσοστά 47% και 49% αντίστοιχα. Η Ε.Ε. παίζει θετικό ρόλο, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ποσοστού 24% της ελληνικής κοινής γνώμης, ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος εμφανίζεται κατά δώδεκα ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερος (ΕΥ15: 12%). Αρνητικό ρόλο στην Ε.Ε. αποδίδει το 18% του ελληνικού όπως και το 24% του συνολικού ευρωπαϊκού δείγματος.
- Ο ρόλος της Ε.Ε. στο θέμα της μετανάστευσης στη χώρα τους, κρίνεται θετικός από το 24% τόσο των Ελλήνων όσο και των Ευρωπαίων πολιτών. Αρνητικό ρόλο της Ε.Ε. διακρίνει το 35% των ερωτηθέντων Ελλήνων (ΕΥ15: 40%), ενώ ούτε θετικός ούτε αρνητικός κρίνεται ο ρόλος της Ε.Ε. από ποσοστό 32% των Ελλήνων (ΕΥ15: 26%).
- Ουδετερότητα του ρόλου της Ε.Ε. στο θέμα των συντάξεων στην χώρα τους, διακρίνουν στην πλειοψηφία τους Έλληνες και Ευρωπαίοι πολίτες με ποσοστά 43% και 42% αντίστοιχα. Το 27% των Ελλήνων και το 34% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων θεωρούν ότι η Ε.Ε. παίζει αρνητικό ρόλο. Ποσοστό 23% της ελληνικής κοινής γνώμης και 12% της συνολικής ευρωπαϊκής εκτιμά ότι η Ε.Ε. διαδραματίζει θετικό ρόλο στο θέμα των συντάξεων.
- Αξιοσημείωτη διαφοροποίηση απόψεων μεταξύ Ελλήνων και Ευρωπαίων πολιτών παρουσιάζεται στο θέμα της φορολογίας, για το οποίο το 23% των Ελλήνων πιστεύει ότι η Ε.Ε. έχει θετική συμβολή, ενώ την ίδια άποψη διατυπώνει μόνο το 15% των Ευρωπαίων πολιτών. Ποσοστό 29% του ελληνικού δείγματος βρίσκει αρνητικό το ρόλο της Ε.Ε., με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να είναι υψηλότερος κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες (ΕΥ15: 39%). Ουδέτερα τοποθετείται το 37% των Ελλήνων ερωτηθέντων όπως και το 35% των Ευρωπαίων.

Γενική αντίληψη για την Ευρωπαϊκή Ένωση

❖ Η Ελληνική θέση για τη συμμετοχή στην Ε.Ε.

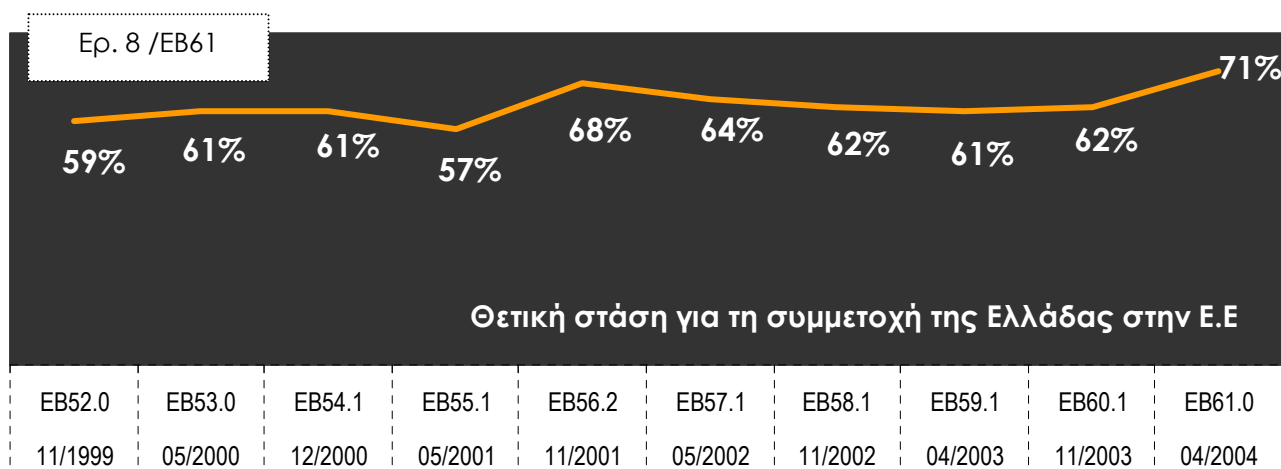
Ερ. 8 Σε γενικές γραμμές, νομίζετε ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ε.Ε είναι ....;

Το γράφημα που ακολουθεί απεικονίζει το βαθμό ικανοποίησης τόσο των Ελλήνων όσο και των Ευρωπαίων πολιτών από τη συμμετοχή της χώρας τους στην Ε.Ε.

Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (71%) θεωρεί ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνιστά θετική πράξη, ποσοστό αρκετά ενισχυμένο σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15) που περιορίζεται στο 48% (EU25: 47%). Μικρό μόνο ποσοστό των Ελλήνων (7%) διακρίνει «κάτι κακό», ποσοστό το οποίο είναι αισθητά χαμηλότερο από το αντίστοιχο συγκεντρωτικό μέσο όρο των 15 χωρών-μελών (EU15: 17%). Τέλος, το 21% της ελληνικής κοινής γνώμης τοποθετείται ουδέτερα (ούτε καλό ούτε κακό), όπως και το 29% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης.

Σε σχέση με τα αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού των Ελλήνων πολιτών που πιστεύουν ότι η συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι «κάτι καλό» (βλ. παρακάτω γράφημα).

Ερ. 9 Συνολικά, θα λέγατε ότι η Ελλάδα έχει ωφεληθεί ή όχι από το να είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Έχει ωφεληθεί		Δεν έχει ωφεληθεί		Δ.Γ	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
82%	47%	12%	35%	6%	18%

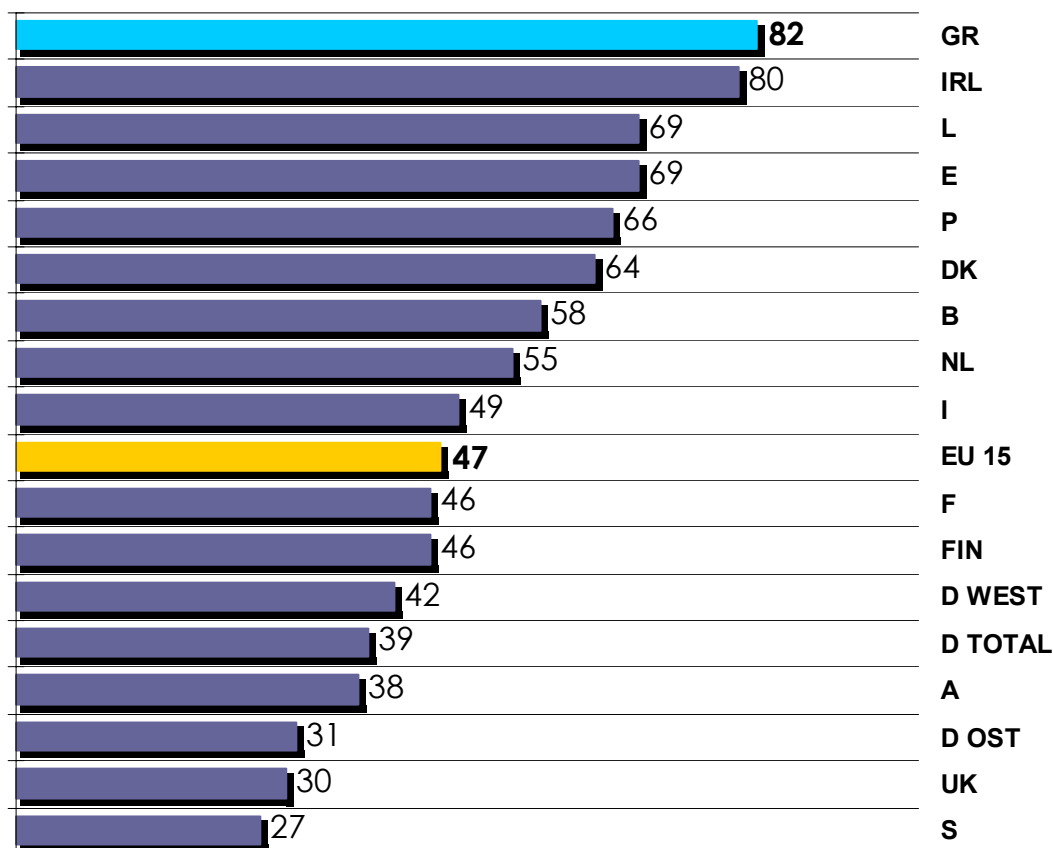
Η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων (82%), περισσότερο από κάθε άλλο Ευρωπαίο πολίτη, θεωρεί ότι η Ελλάδα έχει ωφεληθεί από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος (EU15) διαμορφώνεται στα επίπεδα του 47%, ήτοι 35 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα (EU25: 48%). Αντίθετη άποψη φαίνεται να έχει ποσοστό 12% της ελληνικής κοινής γνώμης, μικρότερο -κατά το ήμισυ- από αυτό του ευρωπαϊκού μέσου όρου (EU15: 35%). Το 6% του ελληνικού δείγματος απάντησε ότι δε γνωρίζει αν η Ελλάδα έχει ωφεληθεί ή όχι από τη συμμετοχή της στην Ε.Ε., ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του κοινοτικού μέσου όρου κυμαίνεται στο 18%.

Συγκρινόμενα τα ποσοστά με εκείνα των προηγούμενων ερευνών, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού -από 75% (EB60.1) σε 82% στην παρούσα έρευνα- των Ελλήνων που διακρίνουν ωφέλεια για τη χώρα από το γεγονός ότι είναι μέλος της Ε.Ε.

Όπως απεικονίζεται στο γράφημα που ακολουθεί, **πρώτοι οι Έλληνες (82%), με τους Ιρλανδούς να ακολουθούν, εμφανίζονται να είναι από τους πλέον ικανοποιημένους Ευρωπαίους πολίτες, αναφορικά με τη συμμετοχή της χώρας τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.**

Ποσοστά όσων απάντησαν ότι η χώρα έχει ωφεληθεί από το να είναι μέλος της Ε.Ε

Ερ. 9 / EB61

❖ **Αίσθηση ταυτότητας: εθνική ή/και ευρωπαϊκή**

Ερ. 38 Στο προσεχές μέλλον βλέπετε τον εαυτό σας ως ...:

ΔΕΙΓΜΑ Α. 508 Ελλήνων

Έλληνα /ίδα μόνο		Έλληνα /ίδα & Ευρωπαίο / α		Ευρωπαίο /α & Έλληνα /ίδα		Ευρωπαίο /α μόνο		Δ.Γ.	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
55%	41%	39%	46%	3%	6%	2%	4%	1%	3%

Εξετάζοντας την αίσθηση της ταυτότητας ή της συνείδησης -σε δείγμα 508 ατόμων, ήτοι μέρους των Ελλήνων ερωτηθέντων της παρούσας έρευνας (ΔΕΙΓΜΑ Α)- σε μια πρόβλεψη στο προσεχές μέλλον, φαίνεται η αίσθηση αυτή να παραμένει ελληνική για ποσοστό 55% της ελληνικής κοινής γνώμης, ενώ ποσοστό 39% -των 508 ατόμων- εκτιμά ότι θα έχει διαμορφώσει μια διπλή ταυτότητα-συνείδηση, η οποία θα είναι κυρίως ελληνική και δευτερογενώς ευρωπαϊκή. Ελάχιστοι είναι οι Έλληνες, όπως και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι πολίτες, που πιστεύουν ότι στο άμεσο μέλλον θα διαμορφώσουν μια ταυτότητα πρωτίστως ευρωπαϊκή και δευτερογενώς εθνική (3%) και ακόμη λιγότεροι αυτοί που διαβλέπουν τη διαμόρφωση μιας αμιγώς ευρωπαϊκής ταυτότητας (2%).

ΔΕΙΓΜΑ Β. 497 Ελλήνων

Έλληνα/ίδα μόνο		Έλληνα/ίδα & Ευρωπαίο/α		Ευρωπαίο /α μόνο		Δ.Γ.	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
59%	42%	38%	50%	3%	6%	0,4%	3%

Θέτοντας το ίδιο ερώτημα σε δείγμα 497 Ελλήνων ερωτηθέντων (ΔΕΙΓΜΑ Β), με τη διαφοροποίηση ότι δεν συμπεριλαμβάνεται η επιλογή «Ευρωπαίος και Έλληνας», παρατηρούμε ότι οι ελληνικές τοποθετήσεις κινούνται στα ίδια περίπου επίπεδα με το ΔΕΙΓΜΑ Α της ερώτησης 38. Συγκεκριμένα, ποσοστό 59% της ελληνικής κοινής γνώμης εκτιμά ότι στο άμεσο μέλλον η συνείδηση / ταυτότητα του θα παραμείνει αμιγώς ελληνική, ενώ το 38% -των 497 ατόμων- εκτιμά ότι θα έχει διαμορφώσει μια διπλή ταυτότητα, η οποία θα είναι κυρίως ελληνική και δευτερογενώς ευρωπαϊκή. Ελάχιστοι είναι οι Έλληνες, που πιστεύουν ότι στο άμεσο μέλλον θα διαμορφώσουν μια αμιγώς ευρωπαϊκή ταυτότητα (3%).

❖ Προσεγγίζοντας την Ελληνική αίσθηση για την Ε.Ε

Ερ. 10 Γενικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει για εσάς μία πολύ θετική, αρκετά θετική, ουδέτερη, αρκετά αρνητική ή πολύ αρνητική εικόνα;

Θετική εικόνα έχει η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης για την Ε.Ε.

- Το 18% των Ελλήνων ερωτηθέντων, το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, εκφράζεται κατηγορηματικά υπέρ μιας θετικής εικόνας για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ αισθητά χαμηλότερος είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος καθώς περιορίζεται στο 7%.
- Το 46% της ελληνικής κοινής γνώμης θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προβάλλει μια *αρκετά θετική* εικόνα (EU15: 36%).
- Το 28% των Ελλήνων εκφράζεται *ουδέτερα* για την εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως και το 32% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων.
- Μόνο το 5% των Ελλήνων ερωτηθέντων προσλαμβάνει μια *αρκετά αρνητική* εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι τριπλάσιος (EU15: 15%).
- Τέλος, μόνο το 2% της ελληνικής κοινής γνώμης έχει μια *πολύ αρνητική* εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το μέσο Ευρωπαϊκό όρο να τοποθετείται στο 6%.

Ερ. 11 Τι σημαίνει για εσάς προσωπικά η Ευρωπαϊκή Ένωση;

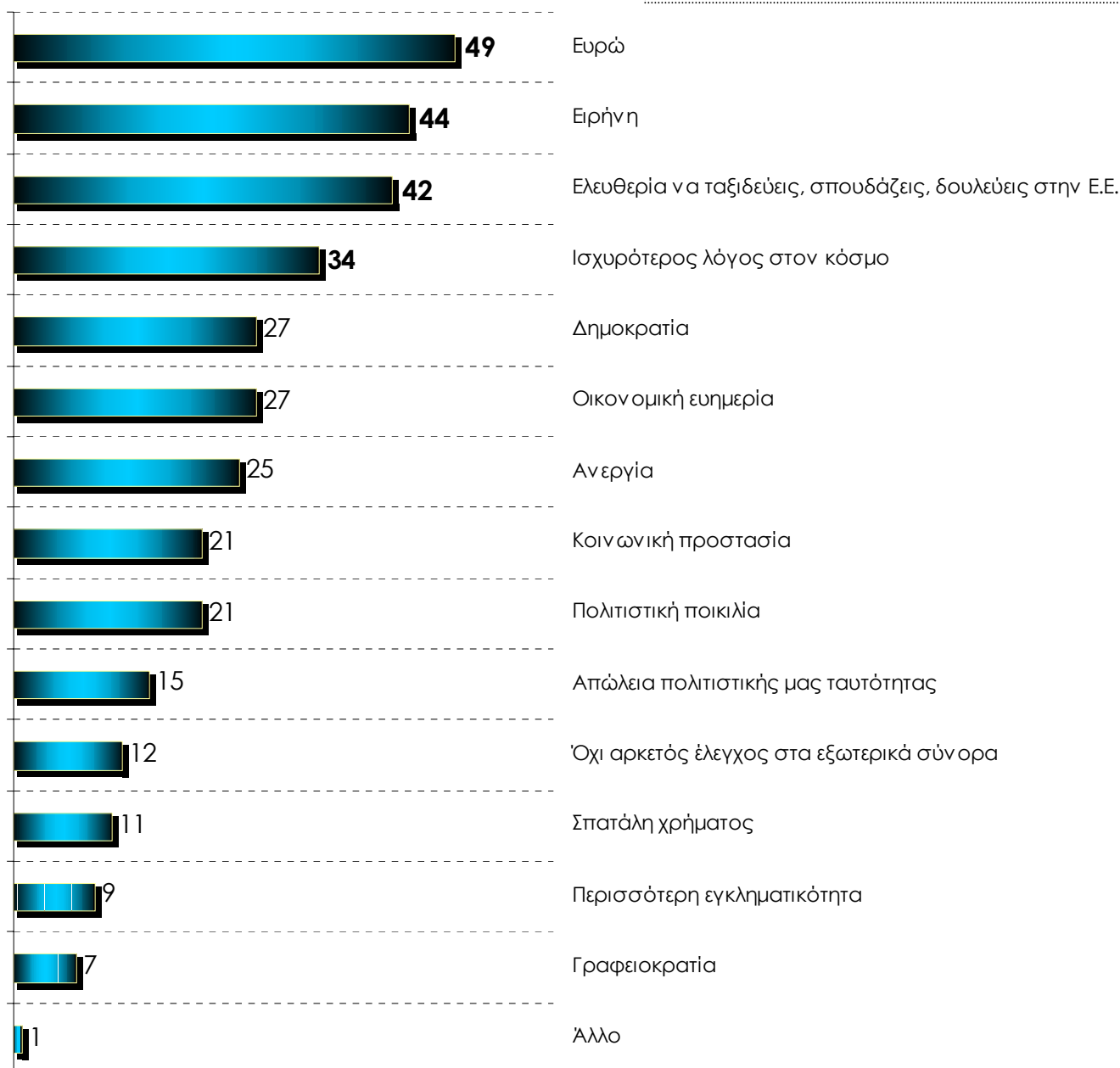
Σε μια σημασιολογική ερμηνεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **οι Έλληνες φαίνονται να διακρίνουν, στην πλειοψηφία τους, τις θετικές πτυχές της Ε.Ε.**, χωρίς να παραλείπουν την επισήμανση εκείνων που θεωρούν (σύμφωνα με τη γνώμη τους) αρνητικές συνέπειες.

Σημειώνεται ότι όσον αφορά τις αρνητικές πτυχές της Ε.Ε, παρατηρείται ότι το σχετικό ελληνικό ποσοστό δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό, ειδικότερα σε σύγκριση με εκείνο που εκφράζει το σύνολο των ευρωπαίων πολιτών, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις ο ευρωπαϊκός μέσος όρος κυμαίνεται σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα (αρνητικά ποσοστά).

- Για το 49% των Ελλήνων, όπως και το 50% των Ευρωπαίων πολιτών, η Ευρωπαϊκή Ένωση σημαίνει το Ευρώ.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση ερμηνεύεται ως διασφάλιση της ειρήνης από μερίδα Ελλήνων που αντιστοιχεί σε ποσοστό 44% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 31%).
- Για το 42% της ελληνικής κοινής γνώμης, η Ευρωπαϊκή Ένωση σημαίνει την ελευθερία να ταξιδεύεις, να σπουδάζεις και να δουλεύεις οπουδήποτε στα 15 κράτη-μέλη (EU15: 51%).
- Ισχυρότερο λόγο στον κόσμο συνιστά η Ευρωπαϊκή Ένωση για ποσοστό 34% της ελληνικής κοινής γνώμης, με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο να τοποθετείται στο 28%.

- Με τη διασφάλιση της δημοκρατίας, καθώς και την οικονομική ευημερία φαίνεται να ταυτίζει πλέον του 1 στους 4 Έλληνες την Ευρωπαϊκή Ένωση (27%), με τον ευρωπαϊκό όρο να διαμορφώνεται στο 22% και 19% αντίστοιχα.
- Το 25% των Ελλήνων και το 19% των Ευρωπαίων πολιτών αποδίδει στην Ευρωπαϊκή Ένωση την έννοια της ανεργίας.

Τι σημαίνει για τον Έλληνα η Ε.Ε

*Το ποσοστό ΔΓ παραλείπεται

Ερ. 11 / EB61

- Το 21% των Ελλήνων πολιτών, ποσοστό σχεδόν διπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου που διαμορφώνεται στο 11%, συνειρμικά, ταυτίζει την Ευρωπαϊκή Ένωση με την κοινωνική προστασία.
- Πολιτιστική πολυμορφία σημαίνει για ποσοστό 21% της ελληνικής κοινής γνώμης η Ε.Ε., όπως και για ποσοστό 28% της συνολικής ευρωπαϊκής (EU15). Ταυτόχρονα, χαμηλότερα ποσοστά τόσο των Ελλήνων (15%), όσο και των Ευρωπαίων πολιτών (14%) φαίνονται να ταυτίζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση με την απώλεια της πολιτισμικής τους ταυτότητας.
- Για το 12% των Ελλήνων ερωτηθέντων, η Ευρωπαϊκή Ένωση σημαίνει την απώλεια ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα της χώρας, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σχεδόν στο διπλάσιο ποσοστό (EU15: 23%).
- Σπατάλη χρήματος σημαίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση για το 11% των Ελλήνων, ενώ την ίδια σημασία της αποδίδει το 26% των Ευρωπαίων πολιτών.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση ταυτίζεται με την αύξηση της εγκληματικότητας από το 9% των Ελλήνων, με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή τοποθέτηση να καταγράφει διπλάσιο αριθμητικά ποσοστό (EU15: 19%).
- Γραφειοκρατία θεωρεί την Ε.Ε. μόνο το 7% της ελληνικής κοινής γνώμης, ενώ την ίδια άποψη εκφράζει τριπλάσιο ποσοστό της συνολικής ευρωπαϊκής (EU 15: 22%).

Ερ. 12 Παρακαλώ πείτε μου για καθεμία από τις παρακάτω φράσεις, αν τείνετε να συμφωνείτε ή τείνετε να διαφωνείτε;

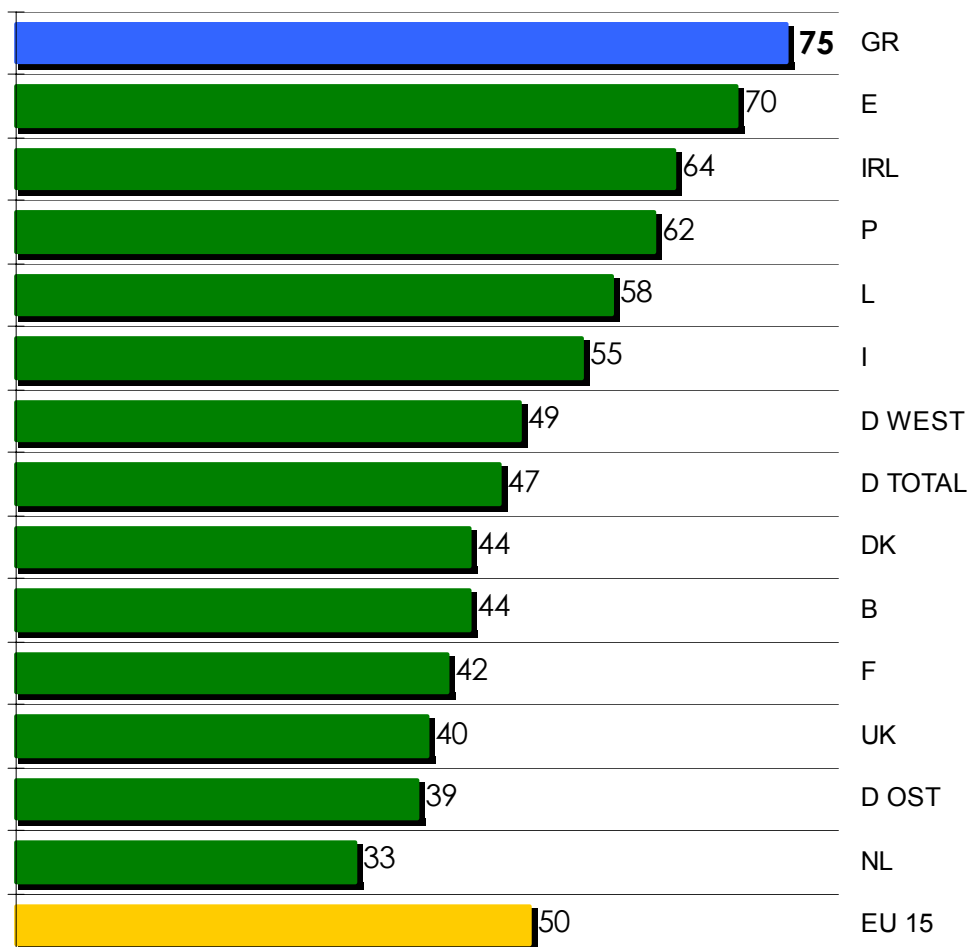
Ερ. 12 / EB61

	ΣΥΜΦΩΝΩ		ΔΙΑΦΩΝΩ	
	GR	EU15	GR	EU15
Οι μεγαλύτερες χώρες είναι αυτές που έχουν τη μεγαλύτερη δύναμη στην Ε.Ε	79	70	13	17
Αισθάνομαι περισσότερο ασφαλής γιατί η Ελλάδα είναι μέλος της Ε.Ε	76	41	20	47
Η Ελλάδα έχει σήμερα μεγαλύτερη επιρροή στην Ε.Ε σε σχέση με 10 χρόνια πριν	75	50	12	27
Η άποψη της Ελλάδας μετράει στην Ε.Ε	70	63	24	26
Η Ελλάδα θα έχει στο μέλλον μεγαλύτερη επιρροή στην Ε.Ε	68	43	19	35
Υπάρχει μεγαλύτερη οικονομική σταθερότητα γιατί η Ελλάδα είναι μέλος της Ε.Ε	65	39	27	49
Υπάρχει μεγαλύτερη πολιτική σταθερότητα γιατί η Ελλάδα είναι μέλος της Ε.Ε	64	37	27	49
Κατανοώ τη λειτουργία της Ε.Ε	58	41	34	44
Η άποψη μου μετράει στην Ε.Ε	40	30	50	55

- Την ίδια άποψη φαίνονται να έχουν οι Έλληνες και οι Ευρωπαίοι πολίτες, με ποσοστά 79% και 70% αντίστοιχα, δηλώνοντας ότι **οι μεγαλύτερες χώρες είναι εκείνες που έχουν τη μεγαλύτερη δύναμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση**.

- Το γεγονός ότι η χώρα του είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάνει τον Έλληνα να αισθάνεται περισσότερο ασφαλής, άποψη η οποία εκφράζεται από ποσοστό 76% της ελληνικής κοινής γνώμης, το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 κρατών-μελών της Ε.Ε. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος κυμαίνεται στο 41%, καθώς η πλειοψηφία της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης (47%) τείνει να διαφωνεί με αυτή τη θέση.
- Περισσότερο από κάθε Ευρωπαίο πολίτη, ο Έλληνας εκτιμά, σε ποσοστό 75%, ότι η χώρα του (Ελλάδα) έχει σήμερα μεγαλύτερη επιρροή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε σχέση με δέκα χρόνια πριν. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι αισθητά χαμηλότερος κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες (EU15: 50%). Μόνο το 12% των Ελλήνων φαίνεται να έχει αντίθετη άποψη (EU15: 27%). Επιπρόσθετα, το υψηλότερο μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών είναι επίσης το ποσοστό των Ελλήνων ερωτηθέντων που προβλέπει ότι, **στο μέλλον, η Ελλάδα θα ασκεί ακόμη μεγαλύτερη επιρροή στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (68%)**. Ο μέσος Ευρωπαίος πολίτης διαβλέπει μεγαλύτερη επιρροή της χώρας του στο μέλλον σε ποσοστό χαμηλότερο κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες (43%).

Ποσοστά όσων απάντησαν ότι η χώρα τους έχει σήμερα μεγαλύτερη επιρροή στην Ε.Ε σε σχέση με 10 χρόνια πριν

Ερ. 12(9) / EB61

- Οι Έλληνες, συγκεντρώνοντας τα υψηλότερα ποσοστά, μεταξύ των υπόλοιπων Ευρωπαίων πολιτών, αισθάνονται ότι υπάρχει μεγαλύτερη οικονομική (65%) καθώς και πολιτική (64%) σταθερότητα επειδή η χώρα τους είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα, 39% και 37% αντίστοιχα.
- Αναφορικά με την κατανόηση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι Έλληνες εμφανίζονται να κατανοούν περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες τη λειτουργία της (58%, το υψηλότερο ποσοστό), ενώ το 34% των Ελλήνων ερωτηθέντων φαίνεται να εκφράζει δυσκολία στην κατανόηση της λειτουργίας της. Δισταμέντες τοποθετήσεις εμφανίζουν οι Ευρωπαίοι πολίτες με 41% και 44% αντίστοιχα.
- Υψηλό είναι το ποσοστό των Ελλήνων ερωτηθέντων (70%) που θεωρεί ότι η άποψη της Ελλάδας (της χώρας) μετράει στην Ευρωπαϊκή Ένωση (EU15: 63%). Ένας στους δύο Έλληνες ερωτηθέντες (50%) δεν πιστεύει ότι η προσωπική του άποψη μετράει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ σε ελαφρώς υψηλότερα επίπεδα (55%) διαμορφώνεται ο ανάλογος ευρωπαϊκός μέσος όρος. Το αντίθετο, αναφορικά με την επιρροή της προσωπικής του άποψης, πιστεύει το 40% της Ελληνικής, όπως και το 30% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης.

Ερ. 13 α) Κατά τη γνώμη σας, ποιος είναι ο σημερινός ρυθμός που «οικοδομείται η Ευρώπη»; β) Και ποιος αριθμός ταιριάζει καλύτερα με το ρυθμό που εσείς θα επιθυμούσατε;

ΑΚΙΝΗΤΟΣ		ΤΡΕΧΕΙ ΟΣΟ ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΑ ΜΠΟΡΕΙ						
	1	2	3	4	5	6	7	Δ.Γ
GR	2%	11%	19%	30%	19%	7%	7%	6%
EU15	3%	8%	19%	27%	19%	8%	6%	11%

Τοποθετούμενη αναφορικά με το ρυθμό οικοδόμησης της Ευρώπης, σε μια κλίμακα ταχύτητας από το 1 έως το 7, η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης κατατάσσεται μεταξύ των τιμών 3, 4 και 5, με ποσοστά 19%, 30% και 19% αντίστοιχα. Αυτό σημαίνει ότι **οι Έλληνες εκτιμούν ότι η Ευρώπη οικοδομείται με μια μέση ταχύτητα**. Ποσοστό 7% θεωρεί ότι η Ευρώπη εξελίσσεται με τη μέγιστη δυνατή ταχύτητα, ενώ το 2% πιστεύει ότι η οικοδόμηση της Ευρώπης έχει παραμείνει στάσιμη.

Σε σχετική τοποθέτηση (βλ. επόμενο πίνακα), είναι διάχυτη η επιθυμία των Ελλήνων πολιτών για υψηλότερη ταχύτητα στην οικοδόμηση της Ε.Ε. (45%), καθώς οι απόψεις συγκεντρώνονται πλειοψηφικά στο σημείο 7 της κλίμακας. Σημειώνεται δε ότι **οι Έλληνες, περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες, ζητούν τη μέγιστη επιτάχυνση του ρυθμού οικοδόμησης της Ευρώπης**, παρουσιάζοντας το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 κρατών-μελών, και μάλιστα κατά 30 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 15%).

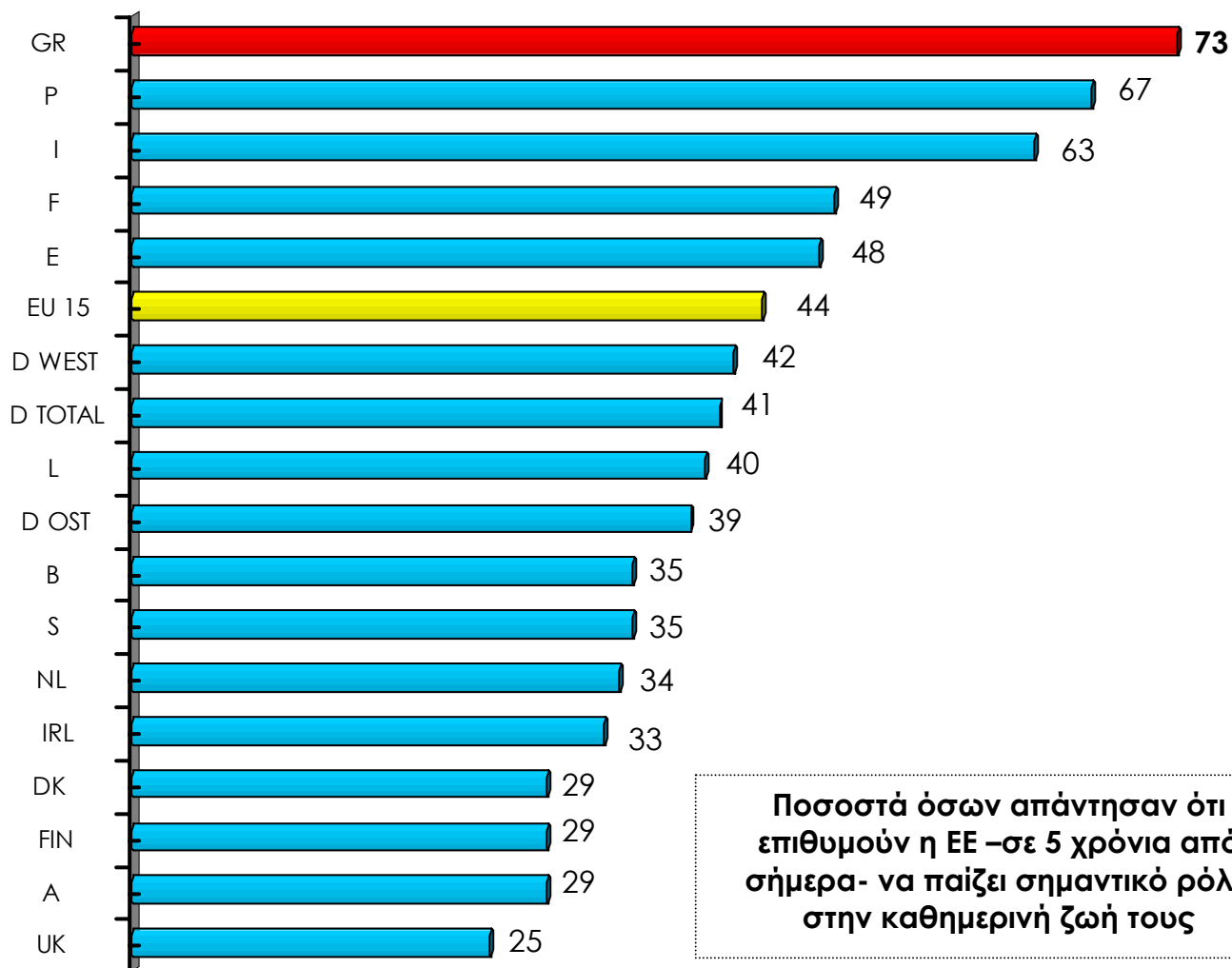
ΑΚΙΝΗΤΟΣ							ΤΡΕΧΕΙ ΟΣΟ ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΑ ΜΠΟΡΕΙ	Δ.Γ
1	2	3	4	5	6	7		
GR	0,4%	0,3%	2%	6%	16%	24%	45%	6%
EU15	5%	5%	9%	15%	21%	18%	15%	12%

Παράλληλα επισημαίνεται ότι οι Έλληνες πολίτες, περισσότερο από κάθε άλλον Ευρωπαίο πολίτη, πιστεύουν ότι η ταχύτητα οικοδόμησης της Ευρώπης πρέπει να είναι μεγαλύτερη για μια ομάδα χωρών σε σχέση με τις άλλες χώρες (ερ. 29/8 - GR: 52%, EU15: 31%). Το 31% του ελληνικού δείγματος διαφωνεί με αυτή την τοποθέτηση, ενώ αξιοσημείωτο είναι το ποσοστό όσων αδυνατούν να εκφράσουν άποψη επί του θέματος («δεν γνωρίζω» – GR: 17%, EU15: 28%).

Ερ. 14 α) Κατά την γνώμη σας, σε πέντε χρόνια από σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα παίζει πιο σημαντικό, λιγότερο σημαντικό ή τον ίδιο ρόλο στην καθημερινή σας ζωή; β) Και, σε πέντε χρόνια από σήμερα, θα θέλατε η Ευρωπαϊκή Ένωση να παίζει πιο σημαντικό, λιγότερο σημαντικό ή τον ίδιο ρόλο στην καθημερινή σας ζωή;

Η εμπιστοσύνη των Ελλήνων στους θεσμούς και στα όργανα της ΕΕ, διαφαίνεται από το γεγονός ότι σχεδόν **7 στους 10 Έλληνες (66%) πιστεύουν ότι ο ρόλος της ΕΕ στην καθημερινή τους ζωή, θα είναι πιο σημαντικός την επόμενη πενταετία, ενώ πλέον των 7 στους 10 (73%) επιθυμούν ο ρόλος της ΕΕ να καταστεί πιο σημαντικός**. Σημειώνεται ότι και στις δύο περιπτώσεις οι Έλληνες ερωτηθέντες συγκεντρώνουν τα υψηλότερα ποσοστά μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να περιορίζεται στο 42% και 44% αντίστοιχα.

Όπως φαίνεται και από το γράφημα που ακολουθεί, οι Έλληνες εκφράζουν εντονότερα την εκτίμηση και επιθυμία -μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών- για περισσότερο ενεργή παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καθημερινή τους ζωή, την επόμενη πενταετία.

❖ Ο ρόλος της ΕΕ: Φόβοι και κόστος

Ερ. 15 Μερικοί άνθρωποι πιθανόν να έχουν κάποιους φόβους σχετικά με την οικοδόμηση της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εδώ υπάρχει μια λίστα με πράγματα που μερικοί άνθρωποι λένε ότι φοβούνται. Για κάθε ένα από αυτά, πείτε μου αν εσείς προσωπικά το φοβάστε τώρα ή όχι;

Εο. 15 / EB61

	ΦΟΒΑΜΑΙ	
	GR	EU15
Τη μεταφορά εργασίας προς άλλα κράτη-μέλη, όπου η παραγωγή είναι φθηνότερη	70	72
Την αύξηση της διακίνησης των ναρκωτικών και του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος	61	64
Περισσότερες δυσκολίες για τους Έλληνες αγρότες	60	61
Η χώρα μας θα πληρώνει όλο και περισσότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση	58	64
Η γλώσσα μας θα χρησιμοποιείται όλο και λιγότερο	50	38
Την απώλεια δύναμης μικρότερων κρατών-μελών	49	42
Την απώλεια της εθνικής μας ταυτότητας και πολιτισμού	48	42
Μια οικονομική κρίση	43	51
Την απώλεια κοινωνικών παροχών	42	53

Τους φόβους που ενδεχομένως προκαλεί η οικοδόμηση της Ευρώπης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατυπώνουν οι Έλληνες, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα.

- Ο κυριότερος φόβος των Ελλήνων πολιτών αφορά στη μεταφορά εργασίας προς άλλα κράτη-μέλη όπου η παραγωγή είναι φθηνότερη (70%). Την ίδια ανησυχία φαίνονται να μοιράζονται και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι πολίτες (72%). Αντίθετα, το 22% των Ελλήνων και το 21% των Ευρωπαίων πολιτών δηλώνουν ότι δεν συμμερίζονται αυτόν τον φόβο.
- Η αύξηση της διακίνησης των ναρκωτικών και του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος συνιστά εξ' ίσου σημαντικό φόβο για 6 στους 10 Έλληνες ερωτηθέντες (61%). Το 34% του ελληνικού δείγματος δεν φαίνεται να ανησυχεί σχετικά.
- Ο φόβος ότι η οικοδόμηση της Ευρώπης θα προκαλέσει περισσότερες δυσκολίες στους αγρότες φαίνεται να είναι κοινός για 6 στους 10 Έλληνες, όπως και ισάριθμους Ευρωπαίους. Αυτό το ενδεχόμενο δεν φαίνεται να φοβίζει το 28% του ελληνικού, καθώς και το 26% του ευρωπαϊκού (EU15), δείγματος.
- Η πλειοψηφία, τόσο της ελληνικής κοινής γνώμης (58%) όσο και εκείνης της Ευρώπης των 15 (64%), εκφράζει έντονη ανησυχία ότι οι εισφορές των κρατών-μελών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση θα αυξηθούν. Αντίθετα, το 29% των Ελλήνων πολιτών δεν φαίνεται να συμμερίζεται τον φόβο ότι η Ελλάδα θα πληρώνει όλο και περισσότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (EU15: 26%).

- Το ενδεχόμενο η ελληνική γλώσσα να χρησιμοποιείται όλο και λιγότερο στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανησυχεί 1 στους 2 Έλληνες, σε αντίθεση με τον μέσο Ευρωπαίο πολίτη που εμφανίζεται να ανησυχεί λιγότερο (ποσοστό 38%).
- Το 49% της ελληνικής κοινής γνώμης εκδηλώνει ανησυχία σχετικά με την πιθανή απώλεια δύναμης των μικρότερων κρατών-μελών, όπως η Ελλάδα (EU15: 42%). Σημαντικό ποσοστό δηλώνει ότι δεν φοβάται αυτό το ενδεχόμενο (43%, EU15: 48%).
- Την απώλεια της εθνικής ταυτότητας και του πολιτισμού τους φαίνονται να φοβούνται οι Έλληνες, σε ποσοστό 48%, ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 42%. Το 45% των Ελλήνων και το 52% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων δεν εκτιμούν ότι συνιστά λόγο ανησυχίας.
- Ο φόβος μιας οικονομικής κρίσης στα πλαίσια οικοδόμησης της Ευρώπης φαίνεται να απασχολεί το 43% των Ελλήνων και το 51% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων, ενώ τον ίδιο φόβο δεν συμμερίζεται το 46%, ποσοστό ελαφρώς ενισχυμένο σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 39%).
- Διισταμένες απόψεις παρουσιάζονται στο ελληνικό δείγμα, καθώς το 46% των Ελλήνων ερωτηθέντων δηλώνει ότι δεν φοβάται το ενδεχόμενο απώλειας των κοινωνικών παροχών, ενώ το 42% εκφράζει σχετική ανησυχία. Παρατηρείται επίσης ότι η πιθανότητα απώλειας των κοινωνικών παροχών ανησυχεί τους Έλληνες και τους Ισπανούς λιγότερο απ' ό,τι τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται στο 53% για αυτούς που εκδηλώνουν φόβο και στο 38% για τους Ευρωπαίους πολίτες που δεν ανησυχούν.

Ερ. 35 Σε ποιο από τα παρακάτω πιστεύετε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση ξοδεύει το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της;

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται, με τη σειρά που ιεραρχήθηκαν από την ελληνική κοινή γνώμη, οι τομείς για στους οποίους οι Έλληνες θεωρούν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της. Εν γένει οι Έλληνες πολίτες φαίνονται να συμφωνούν με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες στις εκτιμήσεις τους, εκτός από εκείνες που αναφέρονται στις διοικητικές δαπάνες (υποδομή - ανθρώπινο δυναμικό), όπου παρατηρείται ότι περισσότεροι Ευρωπαίοι (24%) – πλέον των δέκα ποσοστιαίων μονάδων πάνω από το αντίστοιχο ποσοστό της ελληνικής κοινής γνώμης – εκτιμούν ότι ο συγκεκριμένος τομέας απορροφά το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

	GR	EU15
Περιφερειακή βοήθεια	14	10
Έξοδα διοίκησης και υπαλλήλων, κτίρια	13	24
Γεωργία	13	14
Εξωτερική πολιτική και βοήθεια προς χώρες εκτός Ε.Ε	13	14
Εργασία και κοινωνικές σχέσεις	11	11
Επιστημονική έρευνα	6	5
Άλλα	2	1
ΔΓ	28	20

❖ Πληροφορίες για την ΕΕ

Ερ. 16 Με βάση αυτή την κλίμακα, πείτε μου πόσα αισθάνεστε ότι γνωρίζετε γύρω από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις πολιτικές της, τους θεσμούς της ...;

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΙΠΟΤΑ ΑΠΟΛΥΤΩΣ										ΓΝΩΡΙΖΩ ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΑ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
GR	4%	7%	13%	18%	22%	13%	11%	7%	2%	3%
EU15	6%	11%	16%	17%	20%	14%	9%	5%	1%	1%

Η αίσθηση γνώσης που διατυπώνει η Ελληνική κοινή γνώμη αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση χαρακτηρίζεται επεικώς ικανοποιητική, καθώς τοποθετείται σε ένα μέσο επίπεδο της βαθμονομικής δεκαδικής κλίμακας (από 1 έως 10, με ανοδική φορά). Έτσι η Ελληνική κοινή γνώμη (22%) τοποθετεί πλειοψηφικά το επίπεδο γνώσης της στην πέμπτη βαθμίδα της δεκαδικής κλίμακας, με τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται σε ποσοστό 20%. Χαρακτηριστικό είναι ότι ποσοστά 18% και 13% τοποθετούν τη γνώση τους στην τέταρτη και τρίτη βαθμίδα της κλίμακας αντίστοιχα, ενώ το 64% των ερωτηθέντων κυμαίνεται από την πρώτη έως και την πέμπτη βαθμίδα της δεκαδικής κλίμακας. Είναι προφανές ότι οι ερωτηθέντες δεν αισθάνονται ότι γνωρίζουν πολλά γύρω από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις πολιτικές και τους θεσμούς της.

Αναλύοντας περισσότερο το ελληνικό δείγμα, διαπιστώνουμε ότι καλύτεροι γνώστες των θεμάτων που αφορούν στην Ε.Ε, τις πολιτικές της και τους θεσμούς της φαίνονται να είναι οι άνδρες έναντι των γυναικών. Επίσης, συγκριτικά υψηλότερα επίπεδα γνώσης της Ε.Ε. καταγράφουν οι ερωτηθέντες που δηλώνουν υψηλό εισόδημα, όσοι κατοικούν σε μεγάλες πόλεις, όσοι έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο καθώς και τα υψηλόβαθμα στελέχη. Τα χαμηλότερα επίπεδα γνώσης για την Ε.Ε καταγράφονται από όσους δηλώνουν οικιακή απασχόληση, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και πολύ χαμηλό εισόδημα.

Ερ. 17 Πόσο καλά ενημερωμένος αισθάνεστε σχετικά με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον ερχόμενο Μάιο, δηλαδή με την ένταξη 10 νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Αισθάνεστε ...:

Πολύ καλά		Καλά		Όχι πολύ καλά		Καθόλου καλά		Δ.Γ.	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
4%	2%	28%	27%	48%	49%	19%	20%	1%	2%

Αξιολογώντας την αίσθηση ενημέρωσης των Ελλήνων σχετικά με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Μάιο του 2004, διαπιστώνεται έλλειμμα ενημέρωσης της πλειοψηφίας της ελληνικής κοινής γνώμης, χωρίς να εντοπίζεται σχετική βελτίωση με την πάροδο του χρόνου, καθώς τα ποσοστά των απαντήσεων παραμένουν στα ίδια

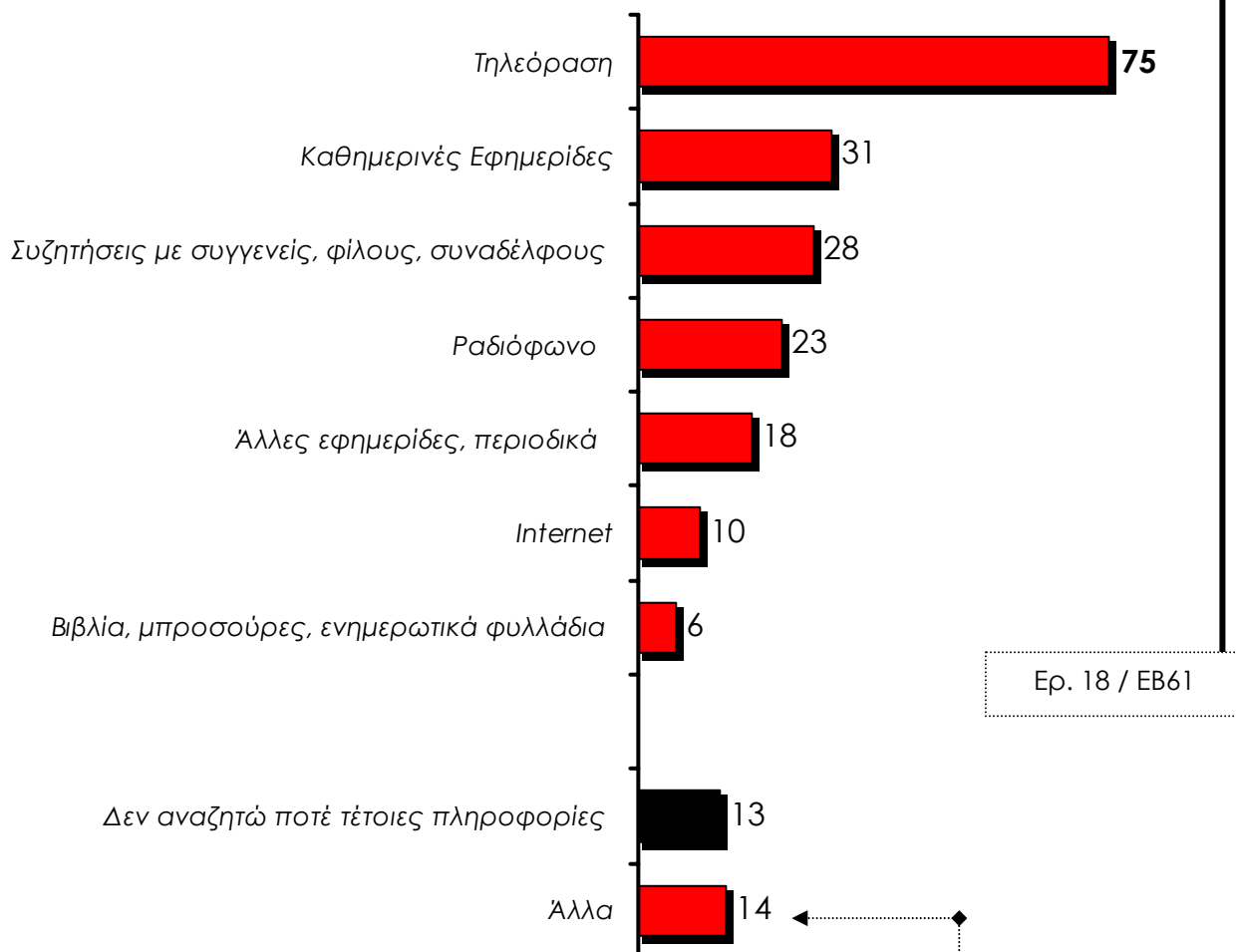
επίπεδα με εκείνα προηγούμενης έρευνας του Ευρωβαρομέτρου όπου ετέθη το ίδιο ερώτημα (EB59.1). **Είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτικό το γεγονός ότι μόλις 4 στους 100 Έλληνες αισθάνονται πολύ καλά ενημερωμένοι σχετικά με το ζήτημα της διεύρυνσης.** Χωρίς να είναι ιδιαίτερα χαμηλό, ποσοστό 28% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι είναι αρκετά ενημερωμένο σχετικά με το θέμα. Αξιοσημείωτο είναι, βέβαια, ότι περίπου οι μισοί (48%) Έλληνες εκφράζουν επιφυλάξεις έως και αμφιβολία – «όχι και τόσο καλά ενημερωμένος» – σχετικά με το βαθμό ενημέρωσής τους. Τέλος, ποσοστό 19% εκφράζει απόλυτη άγνοια, δηλώνοντας ότι δεν αισθάνεται «καθόλου ενημερωμένο».

Ερ. 18 Όταν θέλετε να συγκεντρώσετε πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις πολιτικές και τους θεσμούς της, ποιες από τις παρακάτω πηγές χρησιμοποιείτε;

Ίδιες παραμένουν οι προτιμήσεις των Ελλήνων, όπως και των Ευρωπαίων πολιτών, με αυτές των προηγούμενων ερευνών του Ευρωβαρομέτρου που έχουν θέσει το ίδιο ερώτημα.

- **Η πλειοψηφία των Ελλήνων (75%) χρησιμοποιεί την τηλεόραση προκειμένου να συγκεντρώσει πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις πολιτικές και τους θεσμούς της.** Ομοίως το κυριότερο μέσο πληροφόρησης φαίνεται να συνιστά η τηλεόραση και για το μέσο Ευρωπαίο πολίτη, καθώς φαίνεται να αποτελεί την επιλογή ποσοστού 73% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης.
- Οι καθημερινές εφημερίδες, με ποσοστό προτίμησης 31%, αποτελούν επίσης σημαντική πηγή πληροφόρησης των Ελλήνων. Σε σχέση, βέβαια, με τις τοποθετήσεις των άλλων Ευρωπαίων πολιτών, οι Έλληνες και οι Πορτογάλοι (26%) εμφανίζουν εξαιρετικά χαμηλότερα ποσοστά στην ανάγνωση των εφημερίδων, προκειμένου για λήψη πληροφόρησης αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση (EU15: 54%).
- Σημαντικό ποσοστό της Ελληνικής κοινής γνώμης (28%) καταφεύγει στις συζητήσεις με πρόσωπα του οικείου περιβάλλοντος (συγγενείς, φίλους, συνάδελφους) προκειμένου να συγκεντρώσει πληροφόρηση για την Ευρωπαϊκή Ένωση (EU15: 25%).
- Το 23% των Ελλήνων ερωτηθέντων αξιοποιεί το ραδιόφωνο ως μέσο πληροφόρησης για θέματα που αφορούν στην Ε.Ε. (EU15: 35%). Συγκριτικά με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες, οι Έλληνες, οι Ιταλοί (20%) και οι Πορτογάλοι (13%) συγκεντρώνουν τα χαμηλότερα ποσοστά, με τον ομόλογο ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται στο 35%.
- Άλλες εφημερίδες και περιοδικά χρησιμοποιεί το 18% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 23%).
- Ποσοστό 13% της ελληνικής κοινής γνώμης φαίνεται να μην αναζητά ποτέ πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση (EU15: 11%).
- Το διαδίκτυο εμφανίζεται με χαμηλά ποσοστά προτίμησης μεταξύ των πηγών πληροφόρησης για Ευρωπαϊκά θέματα, καθώς φαίνεται να αξιοποιείται μόνο από το 10% των ερωτηθέντων Ελλήνων (EU15: 16%).

Ποιες πηγές χρησιμοποιούν οι Έλληνες για να συγκεντρώσουν πληροφορίες για την Ε.Ε

Ερ. 18 / ΕΒ61

ΑΛΛΑ (14%)

- Συσκέψεις, συγκεντρώσεις (2%)
- Γραφεία πληροφοριών της ΕΕ, Euro-info, Ευρω-βιβλιοθήκες, κλπ (2%)
- Επαγγελματικά σωματεία ή εργατικά συνδικάτα (2%)
- Γραφεία πληροφοριών Κυβέρνησης ή τοπικής αυτοδιοίκησης (2%)
- Άλλους πολιτικούς (2%)
- CD-ROM (1%)
- Άλλοι οργανισμοί {ενώσεις καταναλωτών, κλπ} (1%)
- Ένα μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1%)
- Άλλα (αυθόρμητα) (1%)

- Τα βιβλία και τα διάφορα ενημερωτικά έντυπα χρησιμοποιούνται για πληροφόρηση σχετικά με την Ε.Ε. από το 6% των ερωτηθέντων Ελλήνων (EU15: 10%).
- Εξαιρετικά χαμηλή ανταπόκριση της ελληνικής κοινής γνώμης φαίνεται να συγκεντρώνουν οι συσκέψεις και οι συγκεντρώσεις (GR: 2% - EU15: 3%).
- Μόνο 2 στους 100 Έλληνες καταφεύγουν στα Γραφεία Πληροφοριών της ΕΕ, Euro-info, Ευρω-βιβλιοθήκες, κλπ (GR: 2% - EU15: 3%)· στα Επαγγελματικά σωματεία ή εργατικά συνδικάτα (GR: 2% - EU15: 3%)· στα Γραφεία πληροφοριών της Κυβέρνησης ή της τοπικής αυτοδιοίκησης (GR: 2% - EU15: 2%)· ή επιδιώκουν επικοινωνία με πολιτικούς (GR: 2% - EU15: 2%).
- Μόνο 1 στους 100 Έλληνες χρησιμοποιεί CD Rom για να ενημερωθεί (GR: 1% - EU15: 1%)· αναζητά πληροφορίες από άλλους οργανισμούς όπως τις ενώσεις καταναλωτών (GR: 1% - EU15: 3%)· ή επιλέγει να επικοινωνήσει με μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (GR: 1% - EU15: 1%).

Ερ. 19 Σε γενικές γραμμές, πιστεύετε ότι τα Ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης αναφέρονται πολύ, όσο πρέπει ή ελάχιστα στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Πολύ		Όσο πρέπει		Ελάχιστα		Δ.Γ.	
GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
13%	8%	37%	42%	46%	42%	5%	9%

Στο ερώτημα σχετικά με την αναφορά των ελληνικών μέσων μαζικής ενημέρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ελληνική κοινή γνώμη σε ποσοστό 46% εκτιμά ότι αυτή η αναφορά είναι ελάχιστη, ενώ ποσοστό 37% έχει αντίθετη άποψη δηλώνοντας ότι τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης αναφέρονται «όσο πρέπει» στην Ε.Ε.

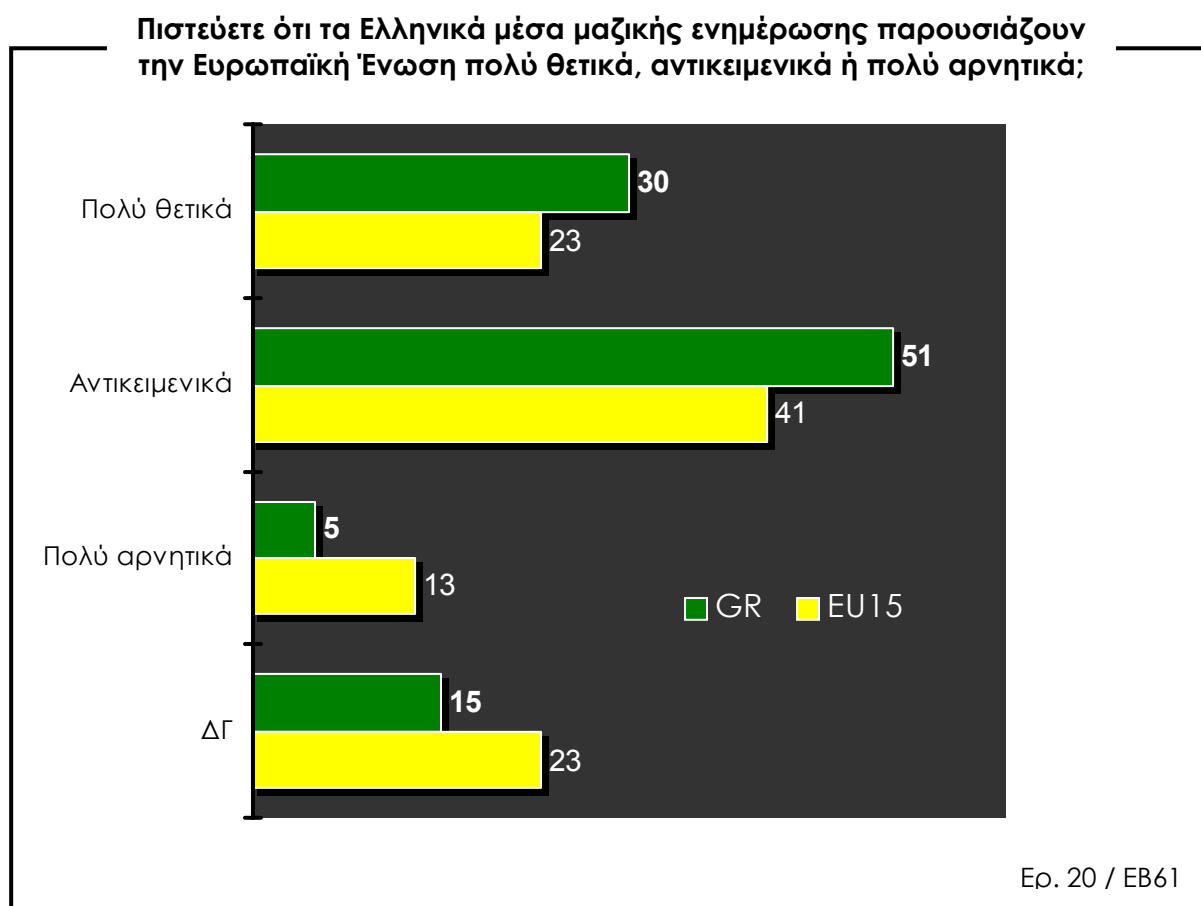
Στα ίδια πλαίσια κινείται και η πλειοψηφία της συνολικής ευρωπαϊκής κοινής γνώμης η οποία φαίνεται να διχάζεται απόλυτα, καθώς ισάριθμα ποσοστά (42%) του ευρωπαϊκού δείγματος θεωρούν ότι τα μαζικά μέσα ενημέρωσης αναφέρονται τόσο «όσο πρέπει» όπως και «ελάχιστα» στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τέλος, μόνο το 13% των Ελλήνων ερωτηθέντων κρίνει ότι τα ΜΜΕ αναφέρονται «πολύ» στην Ε.Ε.

Ερ. 20 Πιστεύετε ότι τα Ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης παρουσιάζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση πολύ θετικά, αντικειμενικά ή πολύ αρνητικά;

Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης με ποσοστό 51%, το οποίο είναι κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 41%), αξιολογεί ως αντικειμενική την πληροφόρηση που λαμβάνει από τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης όσον αφορά στην παρουσίαση θεμάτων σχετικά με την Ε.Ε.

Το 30% των Ελλήνων ερωτηθέντων κρίνει ότι τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης παρουσιάζουν «πολύ θετικά» την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σημειώνεται δε, ότι το ελληνικό ποσοστό που εκτιμά ως «πολύ θετική» την κάλυψη θεμάτων περί Ε.Ε από τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι το τρίτο υψηλότερο συγκρινόμενο με τα υπόλοιπα

κράτη-μέλη της Ε.Ε, ακολουθώντας το αντίστοιχο των Φινλανδών και των Ισπανών (34%).

Αντίθετη άποψη φαίνεται να έχει το 5% της ελληνικής κοινής γνώμης, καθώς κρίνει ότι τα ελληνικά ΜΜΕ αναφέρονται «πολύ αρνητικά» στην Ε.Ε, ενώ στο σύνολο της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης το ποσοστό όσων έχουν την ίδια αρνητική άποψη είναι υπερδιπλάσιο (EU15: 13%).

Το 15% των Ελλήνων πολιτών δηλώνει ότι «δεν γνωρίζει» να τοποθετηθεί σχετικά, ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος καταγράφει συγκριτικά υψηλότερο ποσοστό (EU15: 23%).

❖ Επίπεδο γνώσης για την ΕΕ

Ερ. 24 Για κάθε μία από τις παρακάτω φράσεις που αφορούν την Ευρωπαϊκή Ένωση, πείτε μου παρακαλώ αν πιστεύετε ότι είναι αληθής ή ψευδής;

	ΑΛΗΘΗΣ		ΨΕΥΔΗΣ		Δ.Γ.	
	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
Η Ε.Ε αποτελείται σήμερα από 12 κράτη-μέλη.	40	47	46	33	14	20
Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δημιουργήθηκε αμέσως μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, στις αρχές του 1920.	17	13	41	55	42	32
Η Ευρωπαϊκή σημαία είναι μπλε με κίτρινα αστέρια.	75	81	7	5	18	14
Στην Ευρωπαϊκή σημαία, υπάρχει ένα αστέρι για κάθε κράτος-μέλος.	71	67	9	13	20	20
Η έδρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βρίσκεται στο Στρασβούργο.	48	48	21	22	31	29
Οι Ευρωβουλευτές εκλέγονται απευθείας από τους πολίτες της Ε.Ε.	74	50	10	21	16	29
Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκλέγεται απευθείας από τους πολίτες της Ε.Ε.	18	17	49	48	32	35
Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει το δικό της ύμνο.	27	25	25	36	48	39
Κάθε χρόνο υπάρχει η «Ημέρα της Ευρώπης» σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.	37	34	17	24	46	42
Οι επόμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα γίνουν τον Ιούνιο του 2006.	14	25	54	29	32	47

Το επίπεδο γνώσεων των Ελλήνων πολιτών σε ειδικά θέματα που σχετίζονται με την Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσιάζεται χαμηλό, όπως αυτό προκύπτει από τις λανθασμένες απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτηθέντες σε σχετικό κουίζ.

Συγκεκριμένα:

- Το 40% των Ελλήνων ερωτηθέντων δεν γνωρίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από 15 κράτη-μέλη (προ διεύρυνσης), καθώς έκρινε ως αληθή τη φράση ότι «η Ε.Ε αποτελείται από 12 κράτη μέλη». Σημειώνεται ότι ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος που αγνοεί ότι η Ε.Ε αποτελείται από 15 κράτη-μέλη είναι υψηλότερος κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες (EU15: 47%). Εν τούτοις, το 46% (EU15: 33%) της ελληνικής κοινής γνώμης φαίνεται να γνωρίζει το σωστό αριθμό των κρατών-μελών που απαρτίζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση (προ διεύρυνσης).
- Στο ερώτημα αν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δημιουργήθηκε αμέσως μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο, στις αρχές του 1920, το ελληνικό δείγμα σε ποσοστό 42% δεν γνωρίζει να απαντήσει. Ποσοστό 41% απαντά ότι αυτή η δήλωση είναι ψευδής,

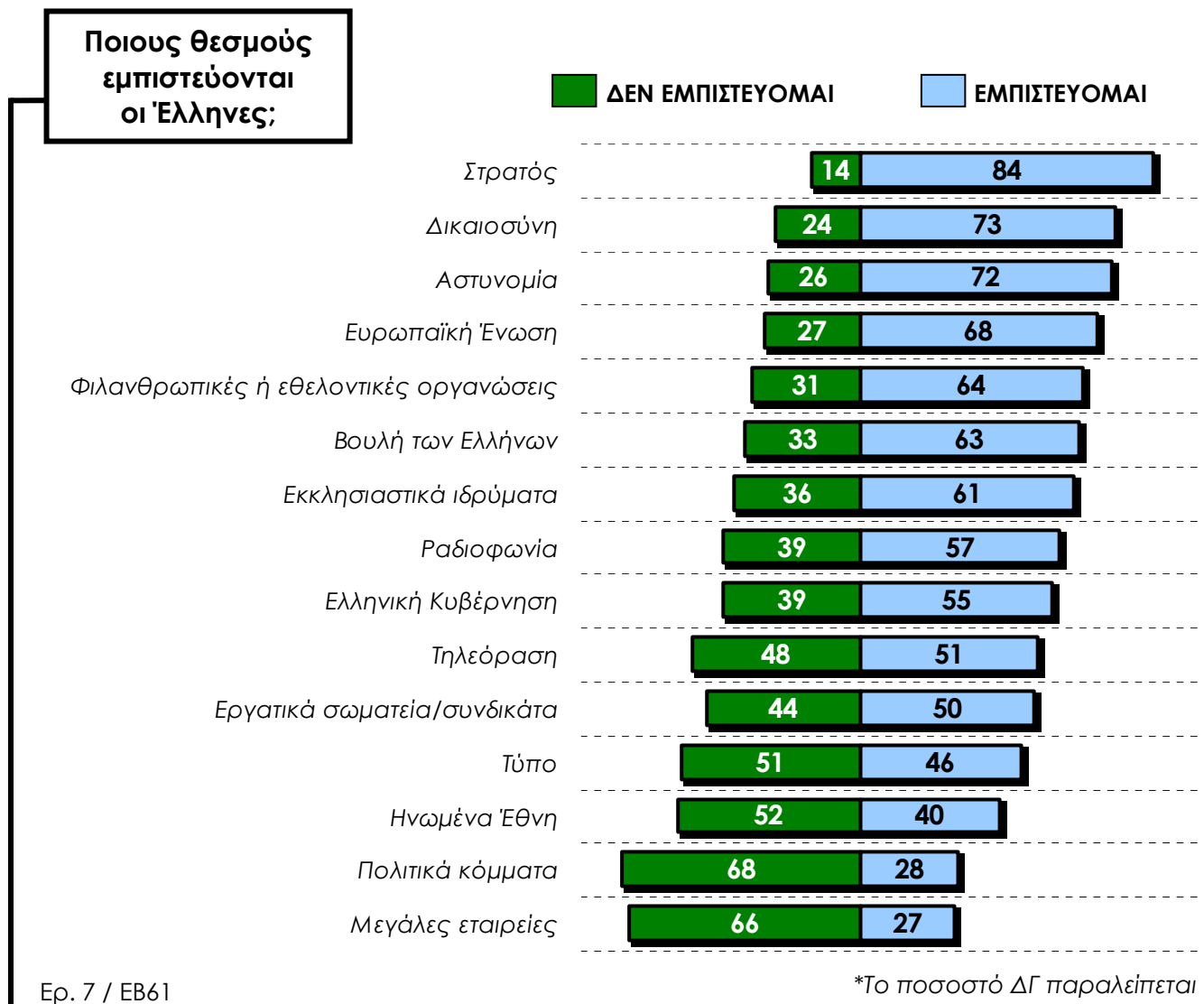
χωρίς αυτό να επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων όσον αφορά στη γνώση του ελληνικού δείγματος για την ιστορία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

- **Εξοικειωμένη με την σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμφανίζεται η πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών (75%),** αποκλίνοντας κατά 6 μονάδες από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 81%) δηλώνοντας ότι το έμβλημα της Ε.Ε. είναι μπλε με κίτρινα αστέρια.
- Ο κύκλος των 12 αστεριών που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή σημαία, ο οποίος συμβολίζει την πληρότητα και την ενότητα, ερμηνεύεται λανθασμένα από 7 στους 10 Έλληνες (GR: 71% - EU15: 67%) πολίτες οι οποίοι θεωρούν ότι κάθε αστέρι αντιστοιχεί σε κάθε κράτος-μέλος της Ε.Ε. **Μόνο 1 στους 10 Έλληνες ερωτηθέντες γνωρίζει ότι ο αριθμός των αστεριών δεν εξαρτάται από τον αριθμό των κρατών-μελών.** Σημειώνεται ότι 1 στους 5 Έλληνες πολίτες, καθώς και 1 στους 5 Ευρωπαίους πολίτες, δεν γνωρίζει να απαντήσει σχετικά (GR: 20% - EU15: 20%).
- Στα ίδια ακριβώς επίπεδα κινούνται οι Έλληνες πολίτες με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους ερωτηθέντες όσον αφορά στη γνώση τους για τον τόπο έδρας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συγκεκριμένα, η πλειοψηφία τόσο της ελληνικής όσο και της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης (48%) ισχυρίζεται ότι η έδρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βρίσκεται στο Στρασβούργο, ενώ μόνο **1 στους 5 Έλληνες πολίτες (GR: 21% - EU15: 22%) πιθανώς επειδή γνωρίζει ότι η έδρα της Ε.Ε είναι οι Βρυξέλλες,** διαφωνεί με αυτή τη δήλωση. Υψηλά είναι τα ποσοστά των Ελλήνων, όπως και των Ευρωπαίων, πολιτών που δεν γνωρίζουν να απαντήσουν σχετικά (GR: 31% - EU15: 29%).
- Το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών συγκεντρώνουν οι Έλληνες ερωτηθέντες που **γνωρίζουν ότι τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκλέγονται απευθείας από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (GR: 74% - EU15: 50%).
- **Η πλειοψηφία της ελληνικής, όπως και της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης εμφανίζεται να γνωρίζει ότι ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν εκλέγεται απευθείας από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (GR: 49% - EU15: 48%),** ενώ υψηλά είναι τα ποσοστά τόσο των Ελλήνων όσο και των υπόλοιπων Ευρωπαίων πολιτών που εκφράζουν άγνοια σχετικά με τη διαδικασία εκλογής του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής («ΔΓ» – GR: 32% - EU15: 35%).
- **Το 48% των Ελλήνων ερωτηθέντων αγνοεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει τον δικό της ύμνο (EU15: 39%),** καθώς απαντά «δεν γνωρίζω» στο σχετικό ερώτημα. Το 27% των Ελλήνων φαίνεται να γνωρίζει ότι η Ε.Ε έχει το δικό της ύμνο, ενώ 1 στους 4 Έλληνες πιστεύει ότι η Ε.Ε δεν έχει δικό της ύμνο.
- **Το 46% των Ελλήνων και το 42% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων δεν γνωρίζει να απαντήσει αν κάθε χρόνο εορτάζεται η «Ημέρα της Ευρώπης» σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.** Το 37% των Ελλήνων πιστεύει ότι υπάρχει μια κοινή ημέρα για την Ευρώπη, η «Ημέρα της Ευρώπης» για όλες τις χώρες της Ε.Ε. Ποσοστό 17% των ερωτηθέντων Ελλήνων φαίνεται να αγνοεί το γεγονός.
- Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (54%) αναγνωρίζει ως ψευδή τη δήλωση ότι οι επόμενες εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχουν προγραμματιστεί να γίνουν τον Ιούνιο του 2006. Εν τούτοις, ποσοστό 32% των ερωτηθέντων δεν γνωρίζει να απαντήσει σχετικά, ενώ το 14% λανθασμένα συμφωνεί με αυτή τη δήλωση.

Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όργανα και λοιποί φορείς

❖ Βαθμός εμπιστοσύνης στους διάφορους θεσμούς

Ερ. 7 Για κάθε έναν από τους ακόλουθους θεσμούς, πείτε μου αν τείνετε να τον εμπιστευέστε ή να μην τον εμπιστευέστε.

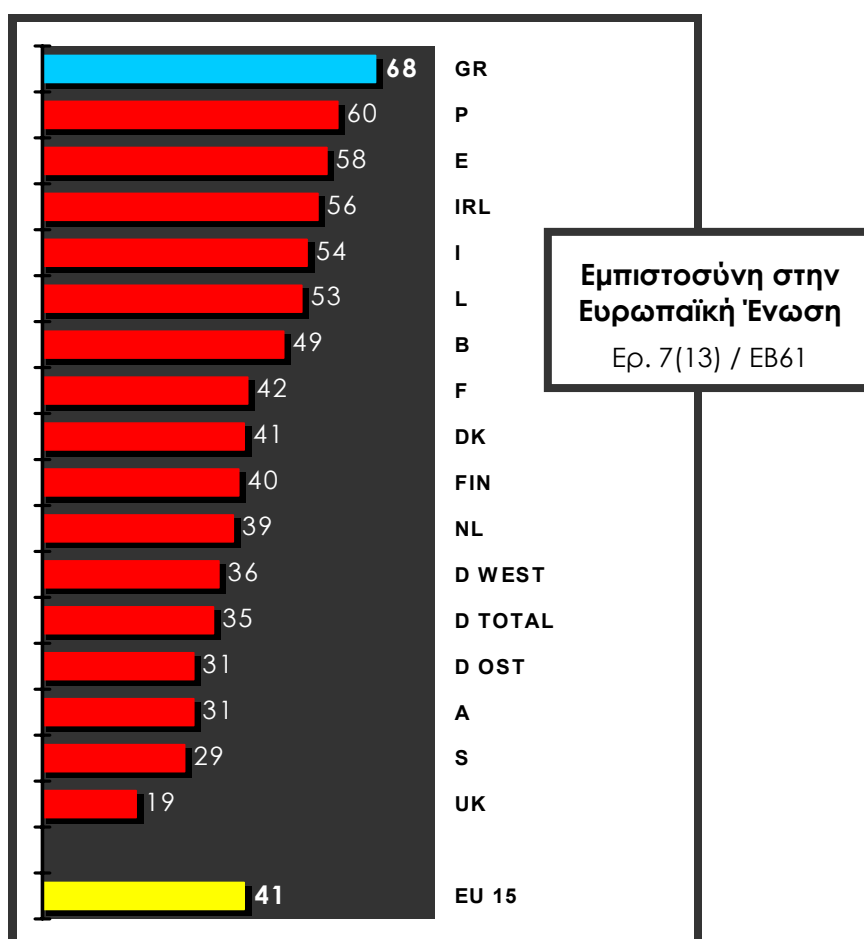
Η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων (84%) εκφράζει την εμπιστοσύνη της στο θεσμό του στρατού, ενώ ακολουθούν ο θεσμός της δικαιοσύνης (73%) και της αστυνομίας (72%). Ο θεσμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην παρούσα έρευνα –όπως και στην προηγούμενη του Ευρωβαρομέτρου 60.1- βρίσκεται τέταρτος στη σειρά προτίμησης επιβεβαιώνοντας πλέον την επίδειξη εμπιστοσύνης από σημαντική μερίδα των Ελλήνων ερωτηθέντων (68%) προς το θεσμό. Σημειώνεται ότι σε ακόμη παλαιότερη έκδοση του Ευρωβαρομέτρου (έρευνα EB 59.1) η Ε.Ε. κατείχε την έβδομη θέση στη σειρά προτίμησης με ποσοστό 55%.

Στρατός: Η ελληνική κοινή γνώμη, στη συντριπτική της πλειοψηφία, εμφανίζεται να εμπιστεύεται το θεσμό του στρατού, καταγράφοντας το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό (84%) αμέσως μετά τους Φινλανδούς (89%), και αρκετά ενισχυμένο σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (63%). Το ποσοστό των Ελλήνων που τείνουν να μην εμπιστεύονται το στρατό ανέρχεται σε ποσοστό 14% της ελληνικής κοινής γνώμης, έναντι 26% της αντίστοιχης ευρωπαϊκής (EU15).

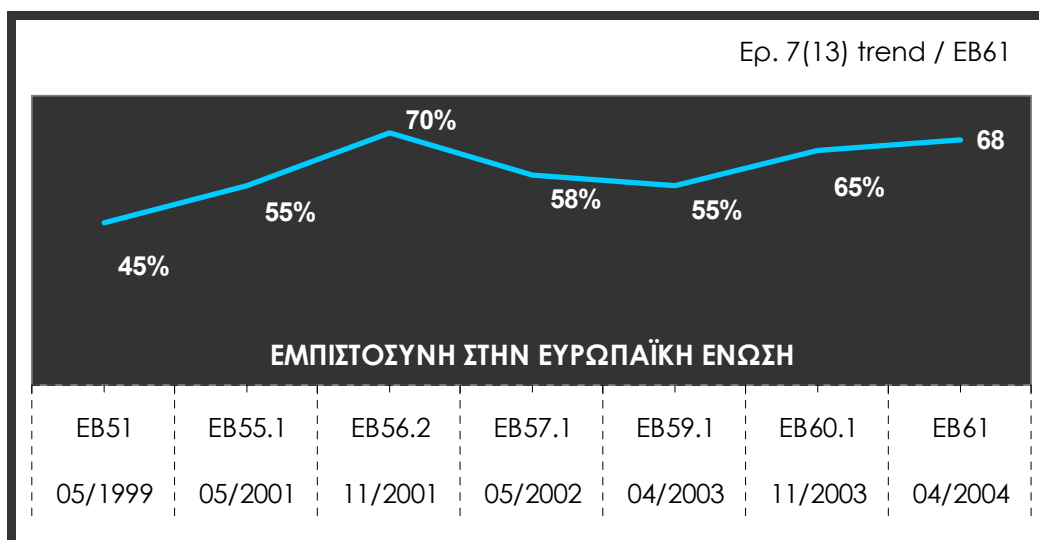
Δικαιοσύνη: Με θετική γνώμη τοποθετούνται πλέον των 7 στους 10 Έλληνες (73%), αρκετά υψηλότερα από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 48%), και το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 μετά από εκείνο των Δανών (76%).

Αστυνομία: Η Αστυνομία φαίνεται να απολαμβάνει την εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας της ελληνικής κοινής γνώμης (72%). Θετικά τοποθετούνται και οι περισσότεροι Ευρωπαίοι πολίτες, με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται σε ποσοστό 65%. Τάση δυσπιστίας απέναντι στο θεσμό εκφράζει το 26% των Ελλήνων ερωτηθέντων (EU15: 29%).

Ευρωπαϊκή Ένωση: Πρώτοι οι Έλληνες, μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, σε ποσοστό 68%, τείνουν να εμπιστεύονται το θεσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο μέσος ευρωπαίος πολίτης φαίνεται να έχει αισθητά διαφοροποιημένη άποψη, καθώς εκφράζει εμπιστοσύνη σε ποσοστό 41% (EU15 & EU25), ενώ δυσπιστία απέναντι στο θεσμό εκφράζει ποσοστό 42% της συνολικής ευρωπαϊκής κοινής γνώμης και 27% της ελληνικής. Ιδιαίτερα υψηλό είναι το ποσοστό των Ευρωπαίων πολιτών (17%) που αποφεύγουν να τοποθετηθούν σχετικά με την εμπιστοσύνη τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Φιλανθρωπικές ή εθελοντικές οργανώσεις: Εμπιστοσύνη στο θεσμό εκφράζει η πλειοψηφία της ελληνικής (64%) και της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης (61%), ενώ δυσπιστία εκφράζει ποσοστό 31% των Ελλήνων και 28% των Ευρωπαίων πολιτών.

Βουλή των Ελλήνων: Οι Έλληνες μαζί με τους Δανούς (63%) περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες, εκφράζουν εμπιστοσύνη στην Βουλή της χώρας τους. Η τοποθέτηση δυσπιστίας από μερίδα Ελλήνων (33%) διαφοροποιείται αισθητά από την αντίστοιχη των Ευρωπαίων στο σύνολό τους (EU15: 54%). Εμπιστοσύνη στο θεσμό εκφράζει το 35% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης, ενώ 12% των Ευρωπαίων πολιτών αποφεύγει ή δεν επιθυμεί να τοποθετηθεί.

Εκκλησιαστικά ιδρύματα: Εμπιστοσύνη εκφράζουν 6 στους 10 Έλληνες πολίτες (61%) απέναντι στα εκκλησιαστικά ιδρύματα, ενώ λιγότεροι συνολικά Ευρωπαίοι πολίτες (41%) τοποθετούνται θετικά. Αντίθετη άποψη έχει ποσοστό 36% του ελληνικού δείγματος (EU15: 46%).

Ραδιοφωνία: Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης, σε ποσοστό 57% (EU15: 63%), εκφράζει την εμπιστοσύνη της στο θεσμό της ραδιοφωνίας. Ωστόσο, τάση δυσπιστίας διαπιστώνεται από την τοποθέτηση υψηλού ποσοστού 39% των Ελλήνων ερωτηθέντων (το υψηλότερο αρνητικό ποσοστό μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών – EU15: 28%).

Ελληνική κυβέρνηση: Οι τοποθετήσεις των Ελλήνων ερωτηθέντων διαφοροποιούνται πλήρως από αυτές των υπόλοιπων Ευρωπαίων πολιτών, καθώς δυσπιστία απέναντι στην εθνική (του) κυβέρνηση εκφράζει το 39% του ελληνικού, και το 61% του Ευρωπαϊκού, δείγματος. Ποσοστό 55% των Ελλήνων πολιτών δηλώνει ότι εμπιστεύεται την εθνική κυβέρνηση, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε αισθητά χαμηλότερο ποσοστό (30%).

Τηλεόραση: Ποσοστό 48% του ελληνικού δείγματος τείνει να μην εμπιστεύεται την τηλεόραση, αποκλίνοντας καθοδικά, κατά οκτώ ποσοστιαίες μονάδες, από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 40%). Εμπιστοσύνη στην τηλεόραση εκφράζει το 51% του ελληνικού δείγματος (EU15: 54%).

Εργατικά σωματεία / συνδικάτα: Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (50%) τείνει να εμπιστεύεται τα εργατικά σωματεία / συνδικάτα, ενώ δύσπιστη εμφανίζεται πλειοψηφικά η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη (EU15: 50%). Δυσπιστία στο θεσμό εκφράζει ποσοστό 44% του ελληνικού δείγματος.

Τύπος: Σοβαρές επιφυλάξεις εκφράζουν οι Έλληνες για τον τύπο. Τα αποτελέσματα της έρευνας αποκαλύπτουν ότι η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης σε ποσοστό 51% εκφράζει δυσπιστία απέναντι στον τύπο (EU15: 47%). Το 46% των Ελλήνων, όπως και των Ευρωπαίων, πολιτών φαίνεται να εμπιστεύεται τον θεσμό.

Ηνωμένα Έθνη: Η τάση δυσπιστίας της ελληνικής κοινής γνώμης αναφορικά με τα Ηνωμένα Έθνη καταγράφεται σε ποσοστό 52% του ελληνικού δείγματος, με μεγάλη απόκλιση από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 35%). Την εμπιστοσύνη του στο διεθνή θεσμό εκφράζει το 40% του ελληνικού δείγματος, με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο να τοποθετείται αρκετά υψηλότερα (49%).

Πολιτικά κόμματα: Υψηλά ποσοστά δυσπιστίας καταγράφονται τόσο από τους Έλληνες (68%) όσο και από τους Ευρωπαίους (76%) ερωτηθέντες που τοποθετούνται αρνητικά απέναντι στο θεσμό των πολιτικών κομμάτων. Ιδιαίτερα χαμηλό είναι το ποσοστό των Ελλήνων πολιτών (28%) που εμπιστεύονται τα πολιτικά κόμματα. Ακόμα πιο δύσπιστοι εμφανίζονται οι Ευρωπαίοι, καθώς ποσοστό μόλις 16% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης εκφράζει εμπιστοσύνη στο θεσμό.

Μεγάλες εταιρείες: Δυσπιστία απέναντι στις μεγάλες εταιρείες εκφράζει ποσοστό 66% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 61%). Αντίθετα ποσοστό 27% των Ελλήνων πολιτών δηλώνει ότι τείνει να εμπιστεύεται τις μεγάλες εταιρείες, όπως και το 26% της συνολικής ευρωπαϊκής.

❖ Η γνώση των Ελλήνων για τους θεσμούς και τα όργανα της Ε.Ε

Ερ. 21 Έχετε ποτέ ακούσει για . . . :

Οι Έλληνες αισθάνονται, στην πλειοψηφία τους, ότι γνωρίζουν σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό την ύπαρξη και τη λειτουργία των θεσμικών και «λειτουργικών» οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περισσότερο γνωστά στην ελληνική κοινή γνώμη είναι τα κύρια θεσμικά όργανα, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το Συμβούλιο των Υπουργών της Ε.Ε. Οι υπόλοιποι θεσμοί και κάποια όργανα της Ε.Ε. είναι λιγότερο γνωστά, τόσο στους Έλληνες όσο και στους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες. Σημειώνεται ότι οι τοποθετήσεις, τόσο του ελληνικού όσο και του ευρωπαϊκού δείγματος, δεν μεταβάλλονται (ποσοστιαία / αριθμητικά) σε σχέση με αυτές που κατεγράφησαν στην προηγούμενη έρευνα του ευρωβαρομέτρου όπου ετέθη το ίδιο ερώτημα (EB60.1).

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο φαίνεται να είναι το δημοφιλέστερο όργανο της Ε.Ε. για τους Έλληνες, καθώς το 88% (EU15: 92%) των ερωτηθέντων φαίνεται να έχει ακούσει κάτι σχετικά με αυτό. Ποσοστό 11% των Ελλήνων και 7% στο σύνολο των Ευρωπαίων πολιτών δηλώνει ότι δεν έχει ακούσει κάτι σχετικά με το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο.

- Για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή δηλώνει πως έχει ακούσει ποσοστό 80% της ελληνικής και της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης. Άγνοια δηλώνει το 18% των Ελλήνων όπως και το 17% των Ευρωπαίων πολιτών.
- Για το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δηλώνει ότι έχει ακούσει το 76% των Ελλήνων και το 73% των Ευρωπαίων πολιτών. Το θεσμό αυτό φαίνεται να αγνοεί το 21% των Ελλήνων και το 24% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων.
- Το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνεται να γνωρίζει το 76% των Ελλήνων ερωτηθέντων, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος βρίσκεται στο 65%. Το ποσοστό των Ελλήνων που δεν έχουν ακούσει για το θεσμό διαμορφώνεται στο 22%, ενώ των Ευρωπαίων (EU15) στο 31%.
- Έλληνες και Ευρωπαίοι πολίτες (στο σύνολο των 15 κρατών-μελών) φαίνονται ενημερωμένοι σχετικά με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε ποσοστό 65% και 74% αντίστοιχα. Παρατηρούμε ωστόσο ότι οι πολίτες της Μ. Βρετανίας και της Ελλάδας συγκεντρώνουν τα υψηλότερα ποσοστά μεταξύ των 15 κρατών-μελών που δηλώνουν άγνοια (40% και 33% αντίστοιχα), με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο να τοποθετείται στο 23%.
- Το θεσμό του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή φαίνεται να γνωρίζει το 54% των Ελλήνων και ακόμα χαμηλότερο ποσοστό των Ευρωπαίων πολιτών (EU15: 34%). Υψηλό ποσοστό της ελληνικής κοινής γνώμης (42%) δηλώνει ότι δεν έχει ακούσει σχετικά, όπως και 6 στους 10 Ευρωπαίους πολίτες (60%).
- Οι Έλληνες, σε μεγαλύτερο ποσοστό από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (51% έναντι 37%), φαίνονται να έχουν ακούσει σχετικά με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η πλειοψηφία της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης, σε ποσοστό 57%, δηλώνει άγνοια σχετικά με το συγκεκριμένο όργανο, όπως και το 44% των Ελλήνων πολιτών.
- Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο φαίνεται να γνωρίζει ποσοστό 50% του ελληνικού και 51% του ευρωπαϊκού δείγματος. Υψηλά είναι τα ποσοστά, τόσο της ελληνικής κοινής γνώμης (46%) όσο και της συνολικής ευρωπαϊκής (EU15: 45%), που μαρτυρούν άγνοια των πολιτών για το συγκεκριμένο θεσμό.
- Άγνοια δηλώνει το 54% των Ελλήνων και το 65% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων για την Επιτροπή Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ποσοστό 41% των Ελλήνων και μόλις 29% των Ευρωπαίων πολιτών φαίνονται να έχουν ακούσει σχετικά.

Ερ. 29/9 *Είστε υπέρ ή κατά της διδασκαλίας των παιδιών στο σχολείο για τον τρόπο που λειτουργούν οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης;*

Πλέον των 8 στους 10 Έλληνες (84%) υποστηρίζουν τη διδασκαλία στο σχολείο μαθημάτων για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την ίδια άποψη έχει και η πλειοψηφία της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης (EU15: 82%). Αντίρρηση διατυπώνει μόλις το 9% του ελληνικού και το 8% του ευρωπαϊκού δείγματος.

❖ Θεσμικά όργανα της Ε.Ε: Βαρύτητα ρόλου & αίσθηση εμπιστοσύνης

Ερ. 22 & 23 Για κάθε ένα από τα παρακάτω Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, πιστεύετε ότι παίζει σημαντικό ρόλο ή όχι στη ζωή της Ε.Ε; Τείνετε να το εμπιστευέστε ή όχι;

Αξιολογώντας τους θεσμούς και τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως προς τη βαρύτητα του ρόλου τους και την αίσθηση εμπιστοσύνης των Ελλήνων πολιτών απέναντι σε αυτά, προκύπτουν οι ακόλουθες τοποθετήσεις:

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Ποια παίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή της ΕΕ και ποια εμπιστεύονται οι Έλληνες;

	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ		ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΙ	
	GR	EU15	GR	EU15
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	84	81	70	54
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	77	73	63	47
Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	75	69	62	52
Συμβούλιο Υπουργών ΕΕ	74	63	58	40
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	67	71	51	46
Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ΕΕ	59	42	45	29
Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής	58	37	45	29
Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	58	54	44	37
Επιτροπή Περιφερειών ΕΕ	51	36	39	26

Ερ. 22 & 23 / EB61

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρείται ως ο πλέον σημαντικός θεσμός από το 84% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 81%). Ωστόσο, το 13% των ερωτηθέντων Ελλήνων και το 12% των Ευρωπαίων δηλώνουν ότι αδυνατούν να εκφραστούν σχετικά με τη βαρύτητα του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ως «μη σημαντικό» χαρακτηρίζει το ρόλο του θεσμού το 3% του ελληνικού και το 8% του ευρωπαϊκού δείγματος. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τείνει να εμπιστεύεται η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (70%, το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 κρατών-μελών),** ενώ ποσοστό 14% εκφράζει δυσπιστία απέναντι στο συγκεκριμένο όργανο και ποσοστό 16% αδυνατεί να τοποθετηθεί σχετικά. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15) διαμορφώνονται σε 54%, 29% και 17%.
- Το 77% των Ελλήνων φαίνεται να εκτιμά ότι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι σημαντικός, με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται στο 73%. Ταυτόχρονα όμως, σημαντικά ποσοστά της ελληνικής (18%) αλλά και της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης (19%) αδυνατούν να εκφραστούν, είτε θετικά είτε αρνητικά, αναφορικά με τη βαρύτητα του συγκεκριμένου οργάνου. **Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εμπιστεύονται πλέον των 6 στους 10 Έλληνες (63%), ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (EU15: 47% - EU25: 48%).** Πλέον του 1 στους 5 Έλληνες, όπως και Ευρωπαίους πολίτες, φαίνονται να μην είναι σε θέση να τοποθετηθούν («δεν γνωρίζω» / GR: 21% - EU15: 23%). Δύσπιστο εμφανίζεται ποσοστό 16% του ελληνικού δείγματος ενώ αρκετά

υψηλότερο είναι το ποσοστό των Ευρωπαίων πολιτών που τείνουν να μην εμπιστεύονται την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (EU15: 29%).

- Η πλειοψηφία των Ελλήνων, με ποσοστό 75%, κρίνει ότι το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι όργανο σημαντικό για τη ζωή της Ε.Ε. (EU15: 69%). Ποσοστό 20% της ελληνικής κοινής γνώμης, και 21% της ευρωπαϊκής, αδυνατεί να εκφραστεί σχετικά με τη σημασία του συγκεκριμένου οργάνου. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φαίνεται να εμπιστεύεται η πλειοψηφία των Ελλήνων (GR: 62% - EU15: 52%), ενώ ποσοστό 23% (EU15: 24%) εκφράζει αδυναμία να τοποθετηθεί.
- Η Ελληνική κοινή γνώμη θεωρεί, σε ποσοστό 74%, ότι το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης παίζει σημαντικό ρόλο (EU15: 63%). Σημειώνεται ότι 1 στους 5 Έλληνες (21%), όπως και 1 στους 4 Ευρωπαίους πολίτες (26%) αποφεύγει να τοποθετηθεί. Το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε. εμπιστεύεται το 58% των Ελλήνων πολιτών, ενώ ποσοστό 25% φαίνεται να μην είναι σε θέση να τοποθετηθεί είτε θετικά είτε αρνητικά. Τέλος, ποσοστό 17% των Ελλήνων απαντά ότι τείνει να μην εμπιστεύεται το συγκεκριμένο όργανο. Τα αντίστοιχα (εμπιστοσύνη / μη τοποθέτηση / δυσπιστία) ποσοστά που αφορούν την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη (EU15) είναι 40%, 29% και 31%.
- Η πλειοψηφία των Ελλήνων (67%) πιστεύει πως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τοποθετούμενη στα ίδια περίπου αριθμητικά επίπεδα με την αντίστοιχη άποψη της πλειοψηφίας των Ευρωπαίων πολιτών (EU15: 71%). Υψηλά εμφανίζονται, ωστόσο τα ποσοστά της ελληνικής και της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης που συγκεντρώνουν οι πολίτες που αποφεύγουν να τοποθετηθούν (27% και 21% αντίστοιχα). Την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα τείνει να εμπιστεύεται το 51% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 46%), το 30% δεν γνωρίζει ποια θέση να εκφράσει σχετικά (EU15: 27%), ενώ ποσοστό 19% του ελληνικού δείγματος δηλώνει ότι δεν εμπιστεύεται το θεσμό (EU15: 27%).
- Το 59% των Ελλήνων πολιτών θεωρεί ως σημαντικό το ρόλο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU15: 42%), ενώ αντίθετη άποψη έχει μόνο το 5% των Ελλήνων πολιτών (EU15: 14%). Μεγάλη μερίδα τόσο της ελληνικής όσο και της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης αδυνατεί να εκφέρει άποψη σχετικά με τη βαρύτητα του οργάνου (GR: 36% - EU15: 44%). Για την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ε.Ε, η ελληνική κοινή γνώμη, συγκεντρώνοντας το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 κρατών-μελών (EU15: 29%) εκφράζει πλειοψηφικά (45%) την εμπιστοσύνη της απέναντι στο θεσμό. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 39% των Ελλήνων, όπως και το 46% των Ευρωπαίων, πολιτών δεν μπορεί να τοποθετηθεί σχετικά.
- Αναφορικά με το θεσμό του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή, το 58% των Ελλήνων ερωτηθέντων -αισθητά υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (37%)- εκτιμά ότι ο ρόλος του θεσμού είναι ζωτικός για τη λειτουργία της Ε.Ε., ενώ αντίθετη άποψη εκφράζει το 8% του ελληνικού δείγματος (EU15: 17%). Αρκετοί εμφανίζονται να είναι οι ερωτηθέντες που αδυνατούν να αξιολογήσουν τη βαρύτητα του θεσμού (GR: 34% - EU15: 47%). Εμπιστοσύνη στο θεσμό του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή εκφράζει ποσοστό 45%, αισθητά υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU15: 29%), ενώ αδυνατεί να τοποθετηθεί σχετικά ποσοστό 37% (EU15: 48%). Δυσπιστία στο θεσμό εκφράζεται από το 18% των Ελλήνων πολιτών (EU15: 24%).
- Σχεδόν 6 στους 10 Έλληνες (58%) εκτιμούν ότι το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο παίζει σημαντικό ρόλο στη λειτουργία της Ε.Ε. (EU15: 54%). Δεν θεωρεί σημαντικό το συγκεκριμένο όργανο το 6% των Ελλήνων και το 12% των Ευρωπαίων πολιτών,

ενώ αρκετοί είναι οι ερωτηθέντες που δεν γνωρίζουν να απαντήσουν (GR: 36% - EU15: 34%). Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο τείνει να εμπιστεύεται το 44% των Ελλήνων πολιτών (EU15: 37%), ενώ ιδιαίτερα υψηλά είναι τα ποσοστά τόσο των Ελλήνων (40%) όσο και των Ευρωπαίων ερωτηθέντων (38%) που αδυνατούν να απαντήσουν σχετικά. Ποσοστό 16% του ελληνικού δείγματος (EU15: 25%) εκφράζει δυσπιστία απέναντι στο θεσμό.

- Το 51% του ελληνικού δείγματος αναγνωρίζει σημαντική αξία στην Επιτροπή Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU15: 36%), ενώ ποσοστό 42% δεν είναι σε θέση να απαντήσει σχετικά (EU15: 48%). Εμπιστοσύνη στην Επιτροπή Περιφερειών της Ε.Ε. εκφράζει το 39% των Ελλήνων πολιτών, δυσπιστία το 16%, ενώ η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (45%) δηλώνει αδυναμία τοποθέτησης. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 26%, 25% και 50% αντίστοιχα.

❖ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ερ. 40 Εάν υποθέσουμε ότι αύριο διεξάγονταν βουλευτικές εκλογές, μπορείτε να μου πείτε με μία κλίμακα από το 1 έως το 10, πόσο πιθανό θα ήταν να ψηφίσετε σ' αυτές τις εκλογές; Τοποθετείστε τον εαυτό σας σε ένα σημείο αυτής της κλίμακας όπου 1 σημαίνει ότι «σίγουρα δεν θα ψηφίζατε» και 10 σημαίνει ότι «σίγουρα θα ψηφίζατε».

Στην υποθετική προσέγγιση που αφορά στην περίπτωση διεξαγωγή εθνικών / βουλευτικών εκλογών την επομένη της συνέντευξης, **η ελληνική κοινή γνώμη επιδεικνύει σαφή πρόθεση άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, καθώς πλέον των 7 στους 10 Έλληνες δηλώνει ότι θα συμμετείχε με την ψήφο του στις εν λόγω εκλογές** (72%, «σίγουρα θα ψηφίζα»). Σημειώνεται δε ότι οι Δανοί (87%), οι Σουηδοί (75%) και οι Έλληνες (72%) παρουσιάζουν τα υψηλότερα ποσοστά μεταξύ των 15 κρατών-μελών.

Σε αντίθεση με την ελληνική κοινή γνώμη η οποία εκδηλώνει έντονο ενδιαφέρον για τις πολιτικές εξελίξεις της χώρας και επιδιώκει να τις διαμορφώσει με τη ψήφο της, η Ευρωπαϊκή κοινή γνώμη επιδεικνύει σχετικό έλλειμμα ενδιαφέροντος, καθώς ο ευρωπαϊκός μέσος όρος όσων δήλωσαν ότι «σίγουρα θα ψηφίζαν» σε ενδεχόμενες εθνικές εκλογές είναι κατά 30 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερος (EU15: 42%).

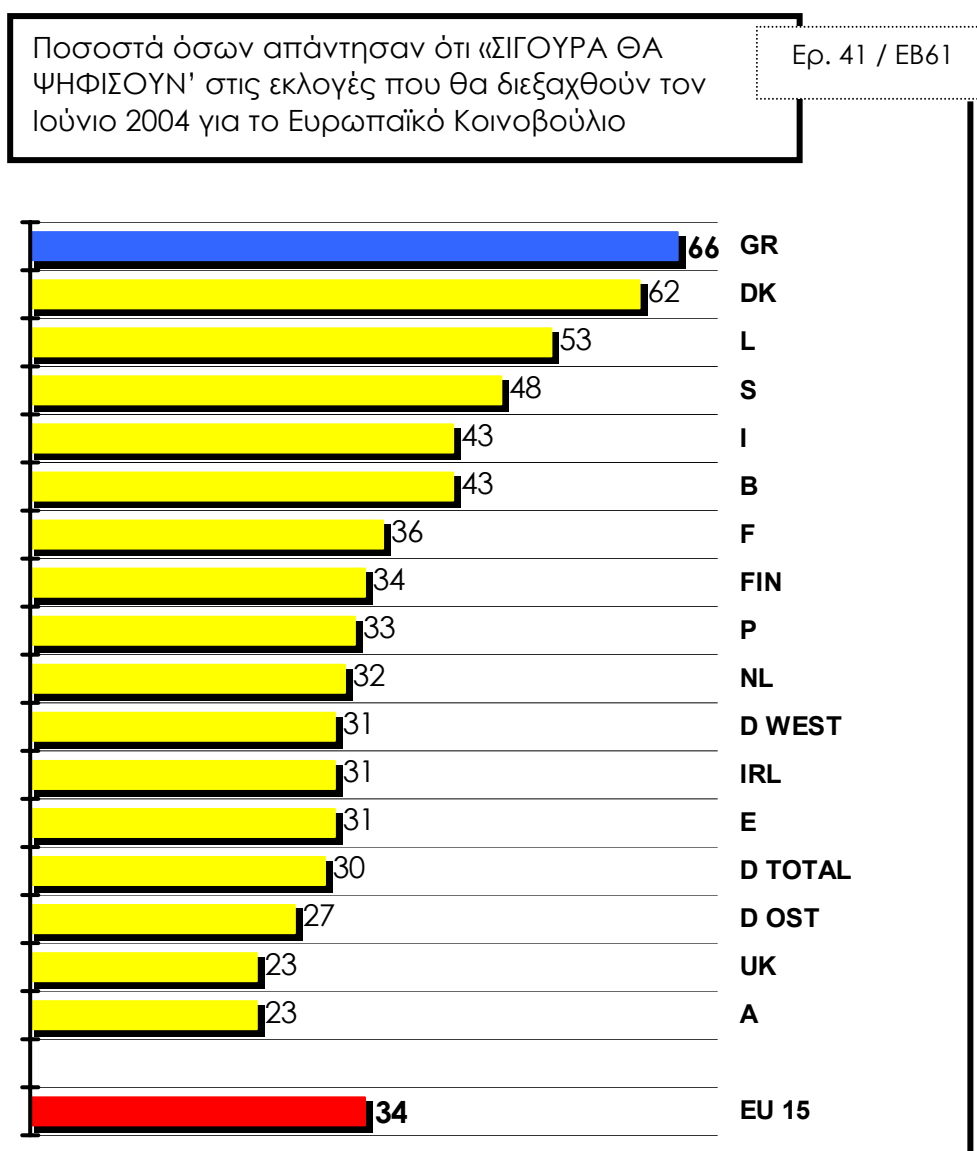
	ΣΙΓΟΥΡΑ ΔΕΝ ΘΑ ΨΗΦΙΖΑ					ΣΙΓΟΥΡΑ ΘΑ ΨΗΦΙΖΑ				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
GR	3%	0,4%	1%	1%	3%	2%	3%	7%	5%	72%
EU15	10%	3%	3%	3%	6%	6%	7%	9%	7%	42%

Μελετώντας τα δημογραφικά στοιχεία του Ελληνικού δείγματος που τοποθετήθηκε στο σημείο 10 της κλίμακας, παρατηρείται ότι δεν υπάρχει διαφοροποίηση στην τοποθέτηση ανδρών και γυναικών, ενώ όσον αφορά τις ηλικιακές ομάδες το υψηλότερο ποσοστό καταγράφουν οι Έλληνες πολίτες άνω των 55 ετών (80%), ακολουθούμενοι από εκείνους μεταξύ 25 και 55 ετών (74%). Οι νέοι μεταξύ 15 και 24 ετών συγκεντρώνουν, αναμενόμενα, χαμηλότερο ποσοστό (62%), αφού μερικοί από αυτούς δεν ψηφίζουν ακόμα. Όσον αφορά το κριτήριο της απασχόλησης, το

χαμηλότερο ποσοστό καταγράφεται από τους σπουδαστές (57%). Τέλος, δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις μεταξύ όσων δηλώνουν είτε αριστερή είτε δεξιά πολιτική ταυτότητα αφού καταγράφουν ισόποσο ποσοστό (72%) στο σημείο 10 της κλίμακας. Σχεδόν ισότιμο ποσοστό καταγράφεται και από τους ερωτηθέντες οι οποίοι τοποθετούν, πολιτικά, τον εαυτό τους στο κέντρο (74%).

Ερ. 41 Οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα διεξαχθούν τον ερχόμενο Ιούνιο (2004). Σε μία κλίμακα από το 1 έως το 10, πόσο πιθανό θα ήταν να ψηφίσετε σ' αυτές τις εκλογές; Τοποθετείστε τον εαυτό σας σε ένα σημείο αυτής της κλίμακας όπου 1 σημαίνει ότι «σίγουρα δεν θα ψηφίζατε» και 10 σημαίνει ότι «σίγουρα θα ψηφίζατε».

Πρώτοι οι Έλληνες, με το υψηλότερο (66%), μεταξύ των υπόλοιπων Ευρωπαίων πολιτών, πολιτών δηλώνουν την πρόθεσή τους να συμμετάσχουν με τη ψήφο τους στις εκλογές που θα διεξαχθούν για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Ιούνιο (2004).

Παρατηρώντας τον σχετικό πίνακα (βλ. παρακάτω), είναι σαφής η πρόθεση της ελληνικής κοινής γνώμης για συμμετοχή στις εκλογές για την ανάδειξη μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς τοποθετείται πλειοψηφικά στο σημείο 10 της κλίμακας. Σημειώνεται δε ότι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος που εκφράζει την πρόθεσή του ευρωπαίου πολίτη να ψηφίσει στις ευρω-εκλογές (34%) είναι κατά το ήμισυ, περίπου μικρότερος, γεγονός το οποίο είναι δυνατό να ερμηνευθεί ως ένδειξη χαμηλού ενδιαφέροντος του ευρωπαϊκού εκλογικού σώματος για τις εκλογές του Ιουνίου.

	ΣΙΓΟΥΡΑ ΔΕΝ ΘΑ ΨΗΦΙΖΑ					ΣΙΓΟΥΡΑ ΘΑ ΨΗΦΙΖΑ				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
GR	3%	1%	2%	1%	3%	2%	3%	9%	8%	66%
EU15	12%	3%	4%	4%	8%	7%	7%	9%	7%	34%

Από τη μελέτη των δημογραφικών στοιχείων δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις παρόλο που διαφαίνεται, από το ελληνικό δείγμα, ότι οι πλέον πρόθυμοι να προσέλθουν στις κάλπες στις εκλογές του Ιουνίου είναι άτομα άνω των 40 ετών (74%). Σαφή πρόθεση εκδηλώνουν επίσης τα άτομα με υψηλό μορφωτικό επίπεδο (73%) και τα υψηλόβαθμα διευθυντικά στελέχη (77%), ακολουθούμενοι από τους αυτοαπασχολούμενους (73%). Οι σπουδαστές καταγράφουν ποσοστό (48%), όμοιο με ανάλογη τοποθέτησή τους για την υποθετική διεξαγωγή βουλευτικών εκλογών.

Όσον αφορά στις πολιτικές τοποθετήσεις των ελλήνων ερωτηθέντων που τοποθετήθηκαν πλειοψηφικά στο σημείο 10 της κλίμακας, 69% αυτών εκφράζουν αριστερή πολιτική ταυτότητα και ισάριθμο ποσοστό κεντρώα, ενώ 65% εκφράζει δεξιά πολιτική πεποίθηση. Εξετάζοντας την πολιτική τοποθέτηση των ερωτηθέντων στους βαθμούς της κλίμακας από το 1 ως το 9 παρατηρούμε ότι ούτε και εκεί καταγράφονται σημαντικές διαφορές, με μόνη εξαίρεση το βαθμό 8 της κλίμακας όπου οι ερωτηθέντες των οποίων οι απόψεις συγκλίνουν με τη δεξιά εμφανίζουν υψηλότερο ποσοστό (12%) από εκείνο των κεντρώων (7%) και των αριστερών (5%).

Ερ. 42 *Αν πάτε να ψηφίσετε στις επόμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ποια θα είναι τα κύρια στοιχεία που θα διαμορφώσουν την απόφασή σας;*

Όσοι εξέφρασαν, από το ελληνικό δείγμα, την πρόθεσή τους να ψηφίσουν στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Ιούνιο (2004), ήτοι 972 από 1005 άτομα, απάντησαν ότι **η ψήφο τους θα διαμορφωθεί πρωτίστως στηριζόμενη στην προσωπική τους άποψη τους για τα εθνικά ζητήματα που απασχολούν την Ελλάδα (45%), ενώ μόνο 1 στους 5 Έλληνες (22%) φαίνεται να ψηφίσει αξιολογώντας τα ευρωπαϊκά ζητήματα.**

Το στοιχείο που φαίνεται να επηρεάζει, σε μεγάλο βαθμό, τον Έλληνα ψηφοφόρο στην τελική απόφασή της ψήφου του είναι οι προτάσεις / πολιτικές των υποψηφίων που θα παρουσιαστούν κατά την προεκλογική εκστρατεία (39%).

Η κομματική ταυτότητα των υποψηφίων φαίνεται να αποτελεί ακόμη βασικό στοιχείο διαμόρφωσης ψήφου για το 30% των Ελλήνων ερωτηθέντων που προτίθενται να

ψηφίσουν στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Αξιολογώντας τα δημογραφικά στοιχεία σε σχέση με την πολιτική τοποθέτηση όσων δηλώνουν ότι θα ψηφίσουν με γνώμονα το κόμμα που εκπροσωπούν οι υποψήφιοι, δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις, καθώς τα ποσοστά όσων πρόσκεινται είτε στην αριστερά (31%), είτε στο κέντρο (31%) είτε στη δεξιά (32%) είναι σχεδόν ισότιμα.

Τέλος, 1 στους 4 Έλληνες ερωτηθέντες θα βασίσει την απόφαση της ψήφου του στην προσωπικότητα των υποψηφίων που θα περιληφθούν στο Ευρωπαϊκό ψηφοδέλτιο (25%).

Ερ. 43 *Μετά από τις τελευταίες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έχετε δει ή ακούσει κάτι σχετικά ή είχατε επαφές με κάποιο μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με οποιονδήποτε από τους ακόλουθους τρόπους:*

Οι Βρετανοί (53%), οι Ανατολικογερμανοί (48%) και οι Έλληνες πολίτες (43%) φαίνονται να είναι από τους Ευρωπαίους πολίτες που δεν έχουν καμία επικοινωνία / επαφή με μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και γενικότερα δεν είναι αποδέκτες σχετικής ενημέρωσης («δεν έχω δει ή ακούσει τίποτα σχετικό»).

Επιπλέον, ερμηνεύοντας την τοποθέτηση της πλειοψηφίας της ελληνικής γνώμης, οι Έλληνες μόνο μέσω της τηλεόρασης έχουν δει κάποια μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (47%). Εξετάζοντας τα δημογραφικά στοιχεία όσων απάντησαν ότι έχουν λάβει σχετική πληροφόρηση μέσω της τηλεόρασης, παρατηρείται διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών (53%) και γυναικών (41%), ενώ διαπιστώνεται ότι το χαμηλότερο ποσοστό (37%) καταγράφουν όσοι ασχολούνται τόσο με τις χειρωνακτικές όσο και με τις οικιακές εργασίες, έναντι των διευθυντικών στελεχών που καταγράφουν το υψηλότερο ποσοστό (68%).

Το 17% του ελληνικού δείγματος έχει λάβει σχετική ενημέρωση για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μέσω των εφημερίδων ή περιοδικών. Σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους –εμφανώς καλύτερο από το αντίστοιχο της κοινής γνώμης της Πορτογαλίας (9%) –το ποσοστό αυτό είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος που εκφράζει τη μερίδα ευρωπαίων πολιτών που εμφανίζονται να έχουν αναγνώσει για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε εφημερίδες ή περιοδικά είναι σχεδόν διπλάσιος (32%).

Μόνο 1 στους 10 Έλληνες πολίτες (9%) φαίνεται να έχει ακούσει μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να ομιλούν στο ραδιόφωνο (EU15: 15%), ενώ ελάχιστοι είναι εκείνοι που α) έχουν ενημερωθεί σχετικά μέσω του διαδικτύου (GR: 4% - EU15: 5%)· β) έχουν δει μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε δημόσια συγκέντρωση (GR: 2% - EU15: 3%)· και, γ) έχουν λάβει κάποιο φυλλάδιο / γράμμα / ενημερωτικό δελτίο από μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (GR: 2% - EU15: 4%).

Ερ. 44 *Θα σας ενδιέφερε εσάς προσωπικά να δείτε ή να ακούσετε περισσότερα για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με οποιοδήποτε από τους τρόπους που μόλις συζητήσαμε;*

Οι Έλληνες πολίτες, στην πλειοψηφία τους, εκδηλώνουν επιθυμία για περισσότερη ενημέρωση σχετικά με τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ειδικότερα δε μέσω της τηλεόρασης την οποία προτιμούν περίπου 6 στους 10 Έλληνες (GR: 58% - EU15: 43%).

Το 29% των Ελλήνων ερωτηθέντων ενδιαφέρεται να αναγνώσει για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε εφημερίδες ή περιοδικά (EU15: 32%)· το 19% θα προτιμούσε να λάβει κάποιο ενημερωτικό φυλλάδιο / αλληλογραφία από μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EU15: 13%)· το 13% εκφράζει την προτίμηση να δει μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε δημόσιες συγκεντρώσεις (EU15: 11%) και το 12% να τα ακούσει στο ραδιόφωνο (EU15: 16%). Τέλος, λίγοι είναι οι Έλληνες πολίτες (GR: 7% - EU15: 8%) που εκδηλώνουν ενδιαφέρον να διαβάσουν, να δουν ή να ακούσουν για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο διαδίκτυο (internet).

Άξιο παρατήρησης είναι ότι 1 στους 5 Έλληνες (GR: 22% - EU15: 31%) φαίνεται να μην τον ενδιαφέρει η ενημέρωση που αφορά στα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ερ. 45 *Σκεφθείτε κάθε ένα από τα ακόλουθα και πείτε μου πόσο πολύ οι ενέργειές τους, οι αποφάσεις τους, κ.ο.κ. επηρεάζουν ανθρώπους σας εσάς; Σε κάθε περίπτωση, έχουν μεγάλη επιρροή, μικρή επιρροή ή καμία επιρροή;*

Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης θεωρεί ότι επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις ενέργειες και τις αποφάσεις της ελληνικής κυβέρνησης (56%). Ποσοστό 33% εκτιμά ότι δέχεται μερική επιρροή, ενώ ελάχιστοι είναι οι Έλληνες πολίτες (9%) που πιστεύουν ότι δεν επηρεάζονται καθόλου από τις κυβερνητικές ενέργειες / αποφάσεις. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται στο 49%, 39% και 10% αντίστοιχα.

Η τοπική αυτοδιοίκηση φαίνεται να ασκεί μεγάλη επιρροή στη ζωή των περισσότερων Ελλήνων πολιτών (GR: 49% - EU15: 42%). Ποσοστό 33% των ερωτηθέντων εκτιμά ότι ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης επηρεάζει μερικώς τη ζωή του, ενώ καμία επιρροή δεν αισθάνεται το 14% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 40% και 12% αντίστοιχα).

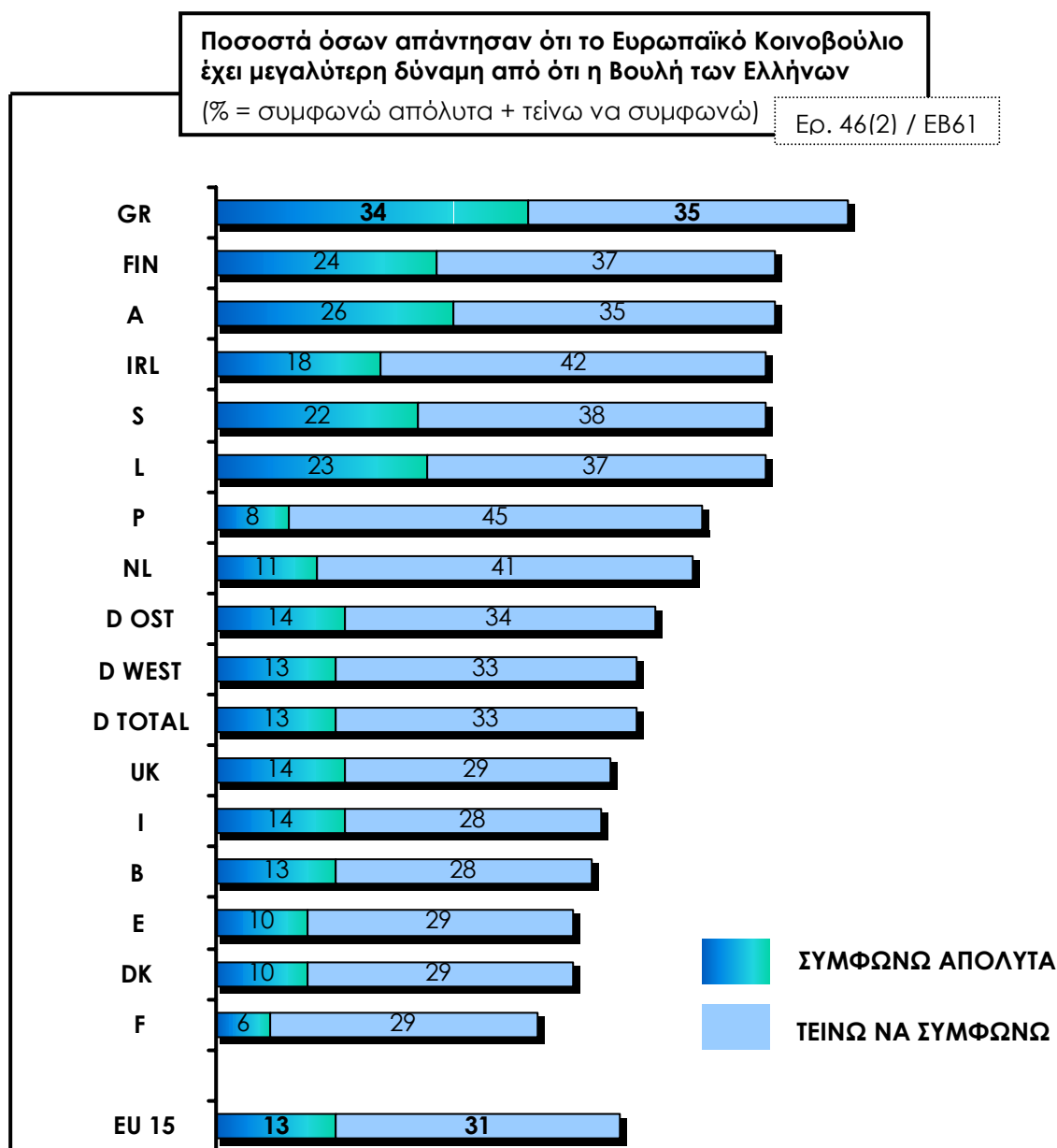
Οι ενέργειες / αποφάσεις της Βουλής των Ελλήνων φαίνονται να επηρεάζουν σημαντικά τους Έλληνες πολίτες (GR: 48% - EU15: 39%)· μικρή επιρροή αισθάνεται το 39% και καμία μορφή επιρροής δεν διακρίνει το 11% (EU15: 42% και 14% αντίστοιχα).

Παρατηρείται ότι η ελληνική κοινή γνώμη αισθάνεται ότι επηρεάζεται σε μικρότερο βαθμό από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της -και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο- σε σχέση με τα εθνικά θεσμικά όργανα (ελληνική κυβέρνηση, τοπική αυτοδιοίκηση και Βουλή των Ελλήνων). Συγκεκριμένα, το 50% των Ελλήνων ερωτηθέντων δηλώνει ότι οι ενέργειες / αποφάσεις τους Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επηρεάζουν μερικώς τη ζωή τους (EU15: 47%), ενώ 1 στους 4 Έλληνες πολίτες αισθάνεται ότι επηρεάζεται σημαντικά (GR: 26% - EU15: 16%), καταγράφοντας το υψηλότερο συγκριτικά ποσοστό μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. Καμία επιρροή από τις ενέργειες / αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δηλώνει το 17% των Ελλήνων και το 24% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων.

Οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της φαίνονται να επηρεάζουν σημαντικά μεγάλη μερίδα της ελληνικής κοινής γνώμης (34%, το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 κρατών-μελών, EU15: 22%). Ποσοστό 49% συμφωνεί ότι επηρεάζεται από τις ενέργειες της Ε.Ε αλλά σε μικρότερο βαθμό (EU15: 51%). Καμία επιρροή δεν αισθάνεται το 12% των Ελλήνων και το 19% των Ευρωπαίων πολιτών.

Ερ. 46 Για κάθε μία από τις παρακάτω φράσεις, πείτε μου αν συμφωνείτε απόλυτα, αν τείνετε να συμφωνείτε, τείνετε να διαφωνείτε ή διαφωνείτε απόλυτα;

Σε αντίφαση με τις απαντήσεις που δόθηκαν στην προηγούμενη ερώτηση από την ελληνική κοινή γνώμη -δηλαδή ότι οι Έλληνες πολίτες επηρεάζονται περισσότερο από τις αποφάσεις της Βουλής των Ελλήνων και λιγότερο από αυτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου- **ποσοστό 34% της ελληνικής κοινής γνώμης (το υψηλότερο συγκριτικά από τα αντίστοιχα των άλλων κρατών-μελών και σχεδόν διπλάσιο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο) φαίνεται να «συμφωνεί απόλυτα» ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει μεγαλύτερη δύναμη από την εθνική Βουλή.** Σημαντική επίσης μερίδα του ελληνικού δείγματος συμμερίζεται την ίδια άποψη δηλώνοντας ότι «πείνει να συμφωνεί» με το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι πιο ισχυρό από την Βουλή των Ελλήνων (GR: 35% - EU15: 31%), ενώ διαφωνία εκφράζεται από το 17% («πείνω να διαφωνώ» – EU15: 26%) και το 4% («διαφωνώ απόλυτα» – EU15: 10%). Τέλος, 1 στους 10 Έλληνες αδυνατεί να τοποθετηθεί σχετικά (EU15: 20%).

Οι Έλληνες, περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες, πιστεύουν ότι οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι πραγματικά σημαντικές (45% συμφωνώ απόλυτα και 41%: τείνω να συμφωνώ). Ελάχιστοι είναι αυτοί που δεν αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (8%: τείνω να διαφωνώ και 2%: διαφωνώ απόλυτα). Τα αντίστοιχα ποσοστά του ευρωπαϊκού μέσου όρου είναι 20%, 46%, 14% και 7%.

Τέλος, οι Έλληνες πολίτες εκτιμούν ότι τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προστατεύουν καλά τα συμφέροντά τους (GR: 15% - EU15: 5% συμφωνώ απόλυτα, GR: 40% - EU15: 32% τείνω να συμφωνώ, GR: 23% - EU15: 30% τείνω να διαφωνώ και GR: 6% - EU15: 14% διαφωνώ απόλυτα).

Ερ. 47 Πιστεύετε ότι η επόμενη εκλογική εκστρατεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα πρέπει κυρίως να επικεντρωθεί ...:

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται, με τη σειρά που ιεραρχήθηκαν από την ελληνική κοινή γνώμη, τα θέματα στα οποία εκτιμούν οι Έλληνες πολίτες ότι πρέπει να επικεντρωθεί η προεκλογική εκστρατεία στις επόμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ιούνιος 2004).

Συγκεκριμένα, **7 στους 10 Έλληνες πολίτες θεωρούν ότι η επόμενη εκλογική εκστρατεία πρέπει πρωτίστως να εστιάσει στον τομέα της απασχόλησης (εργασία).**

Δεύτερη αξιολογικά κατατάσσεται, από 1 στους 2 Έλληνες (50%), η θεματολογία που αφορά στον γεωργικό τομέα.

Ποσοστό 43% εκφράζει ενδιαφέρον για θέματα που αφορούν στην εγκληματικότητα, την εκπαίδευση και την Ελλάδα εν γένει.

	GR	EU15
Στην εργασία	70	59
Στη γεωργία	50	24
Σε θέματα ειδικά για την Ελλάδα (χώρα σας)	43	35
Στην εγκληματικότητα	43	45
Στην εκπαίδευση	43	32
Στη μετανάστευση	36	45
Στα δικαιώματα των πολιτών της Ε.Ε	34	33
Στο περιβάλλον	32	34
Στην εξωτερική πολιτική	25	20
Στην κοινή πολιτική άμυνας	22	22
Στη διεύρυνση της Ε.Ε	10	13
Στην αναδιάρθρωση των θεσμών της Ε.Ε	10	13
Στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	9	12
Δ.Γ.	5	5

Ερ. 48 Θα ήταν πιο πιθανό να ψηφίσετε στις Ευρωπαϊκές (Βουλευτικές) εκλογές αν ...:

Πρώτοι οι Έλληνες, συγκεντρώνοντας τα υψηλότερα ποσοστά μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών (Ευρώπη των 15), δηλώνουν ότι θα ήταν πιο πιθανό να ψηφίσουν στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε περίπτωση που α) διεξάγονταν την ίδια ημέρα με τις δημοτικές ή/και βουλευτικές εκλογές (GR: 58% - EU15: 45%), β) λάμβαναν χώρα την ίδια ημέρα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (GR: 61% - EU15: 37%), γ) τα μέσα μαζικής μεταφοράς ήταν δωρεάν την ημέρα των εκλογών (GR: 56% - EU15: 25%), και δ) υπήρχαν λίστες των υποψηφίων ανά περιοχή (GR: 51% - EU15: 37%).

Από μία σειρά απαντήσεων, τόσο του ελληνικού όσο και του ευρωπαϊκού δείγματος, παρατηρείται ότι οι ευρωπαίοι ψηφοφόροι στο σύνολό τους εκφράζουν προτίμηση στον ήδη υφιστάμενο τρόπο ή/και τόπο διεξαγωγής των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δεν επιθυμούν εναλλακτικές μεθόδους που πιθανώς να τους διευκολύνουν, κυρίως στη μετακίνησή τους, την ημέρα των εκλογών.

Συγκεκριμένα, δεν θεωρούν ότι η τοποθέτηση εκλογικών καλπών σε σουπερ-μάρκετ (GR: 75% - EU15: 73%), ή η δυνατότητα ψήφου μέσω του διαδικτύου (GR: 62% - EU15: 64%), ή ακόμη και από τον εργασιακό χώρο του εκάστοτε ψηφοφόρου (GR: 59% - EU15: 64%) λειτουργεί προτρεπτικά για τον ψηφοφόρο ώστε να συμμετάσχει στις εκλογές και δεν εκλαμβάνεται ως κάποια ιδιαίτερη διευκόλυνση την ημέρα των εκλογών.

Στο ενδεχόμενο να συμμετάσχουν πολίτες από άλλα κράτη-μέλη ως υποψήφιοι στο ψηφοδέλτιο, οι Έλληνες ερωτηθέντες όπως και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι πολίτες δεν εκτιμούν ότι θα λειτουργούσε ως ουσιαστικό κίνητρο για να προσέλθουν στις κάλπες (GR: 59% - EU15: 67%).

	ΝΑΙ		ΟΧΙ	
	GR	EU15	GR	EU15
Οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γινόντουσαν την ίδια ημέρα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση	61	37	32	53
Οι δημοτικές ή βουλευτικές εκλογές οργανώνονταν την ίδια ημέρα με τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	58	45	37	47
Τα μέσα μαζικής μεταφοράς ήταν δωρεάν την ημέρα των εκλογών	56	25	39	68
Υπήρχαν λίστες των υποψηφίων ανά περιοχή	51	37	37	51
Ψηφοφορία από τον εργασιακό χώρο	34	28	59	64
Πολίτες από άλλα κράτη-μέλη ήταν υποψήφιοι στο ψηφοδέλτιο	31	19	59	67
Ψηφοφορία μέσω διαδικτύου	28	29	62	64
Οι εκλογικές κάλπες είχαν στηθεί σε σουπερ-μάρκετ	19	21	75	73

❖ Η Ελληνική αντίληψη για τη λειτουργία της δημοκρατίας

Ερ. 39 α) Γενικά, είστε πολύ ικανοποιημένος/ η, αρκετά ικανοποιημένος/ η, όχι τόσο ικανοποιημένος/η ή καθόλου ικανοποιημένος/ η με τον τρόπο που λειτουργεί η Δημοκρατία στην Ελλάδα;

β) Και σχετικά με τον τρόπο που λειτουργεί η Δημοκρατία στην Ε.Ε;

Η αίσθηση των Ελλήνων για τον τρόπο λειτουργίας της δημοκρατίας, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εκφράζεται με μετριοπαθείς τοποθετήσεις.

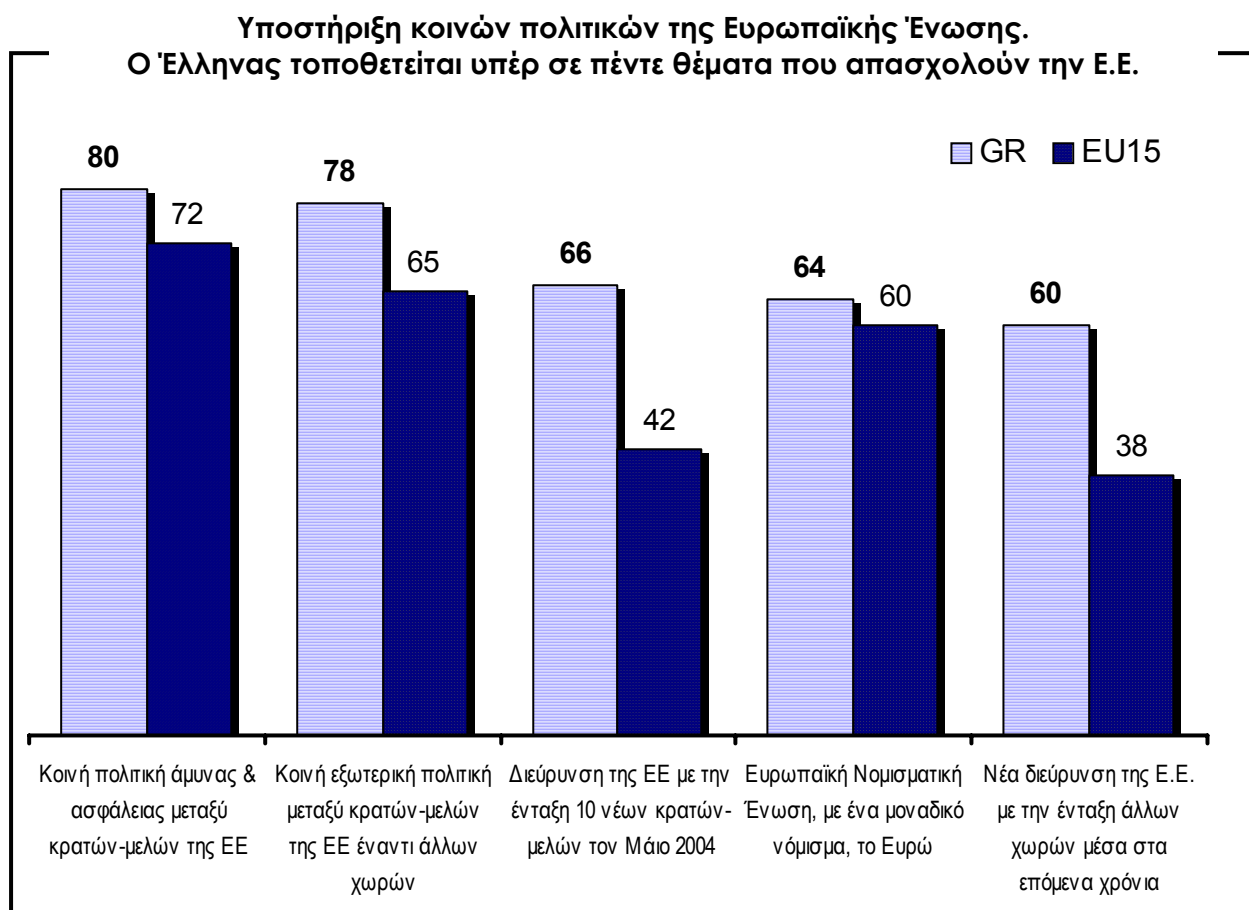
- Ποσοστό 14% των Ελλήνων πολιτών (ΕU15: 8%) δηλώνει «πολύ ικανοποιημένος» από τον τρόπο λειτουργίας της δημοκρατίας στη χώρα του και 11% στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕU15: 4%).
- **1 στους 2 Έλληνες (50%) εμφανίζεται «αρκετά ικανοποιημένος» τόσο από τον τρόπο λειτουργίας της δημοκρατίας στην Ελλάδα, όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.** Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται στο 46% και 39% αντίστοιχα.
- **Ποσοστό 29% των Ελλήνων ερωτηθέντων δηλώνει «όχι και τόσο ικανοποιημένο» από τη λειτουργία της δημοκρατίας στη χώρα του,** όπως και το 30% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης, ενώ το ίδιο αισθάνεται ποσοστό της τάξης του 23% της ελληνικής και του 29% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης για τη λειτουργία της δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Αίσθηση δυσαρέσκειας (‘καθόλου ικανοποιημένοι) από τη λειτουργία του θεσμού της δημοκρατίας στη χώρα τους εκφράζει το 6% των Ελλήνων ερωτηθέντων (ΕU15: 13%). Όσον αφορά στη λειτουργία του θεσμού της δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την ίδια άποψη φαίνεται να έχει μόνο το 4% των Ελλήνων (ΕU15: 11%).

Κύριες διαστάσεις της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης

❖ Υποστήριξη κοινών πολιτικών της Ε.Ε

Ερ. 29 Ποια είναι η γνώμη σας για κάθε ένα από τα παρακάτω θέματα; Πείτε μου για το καθένα αν είστε υπέρ ή κατά.

Α) Μιας Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης με ένα μοναδικό νόμισμα, το ευρώ · Β) Μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε έναντι των άλλων χωρών · Γ) Μιας κοινής πολιτικής άμυνας και ασφάλειας μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε · Δ) Διεύρυνση της Ε.Ε με την ένταξη 10 νέων κρατών-μελών τον Μάιο 2004 · Ε) Νέα διεύρυνση της Ε.Ε με την ένταξη άλλων χωρών μέσα στα επόμενα χρόνια.

Ερ. 29 (1,2,3,4,5) / EB61

Όπως και στην προηγούμενη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου όπου ετέθη το ίδιο ερώτημα, **η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (64%) τάσσεται υπέρ μιας Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης, με ένα μοναδικό νόμισμα**, ενώ ποσοστό 33% των ερωτηθέντων τάσσεται κατά. Η ελληνική κοινή γνώμη δεν διαφοροποιείται σημαντικά από την κοινή ευρωπαϊκή, με την τελευταία να τάσσεται υπέρ της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης με ποσοστό 60% (EU15 & EU25).

Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης φαίνεται να ενθαρρύνει, σε ποσοστό 78% την ανάπτυξη μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής των κρατών-μελών της Ε.Ε. έναντι άλλων χωρών, ενώ αντίθετο σε αυτή την εξέλιξη είναι το 14% των ερωτηθέντων. Τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο ευρωπαϊκής κοινής γνώμης εκφράζονται σε 65% και 22%. Το ποσοστό των Ελλήνων που τάσσονται υπέρ μίας κοινής εξωτερικής πολιτικής είναι το υψηλότερο του ευρωπαϊκού δείγματος και εμφανίζεται ελαφρώς ενισχυμένο σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό της προηγούμενης έρευνας που είχε θέσει το ίδιο ερώτημα (EB60.1: 75%). Ιδιαίτερη αντίθεση στην επιδίωξη μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής των κρατών μελών εκφράζουν οι Βρετανοί οι οποίοι τάσσονται κατά αυτής σε ποσοστό 39%, ενώ σε ποσοστό 22% εμφανίζονται αναποφάσιστοι.

Υπέρ μιας κοινής πολιτικής άμυνας και ασφάλειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση τάσσεται το 80% των Ελλήνων ερωτηθέντων, όπως και το 72% της Ευρώπης των 15 και το 74% της Ευρώπης των 25. Αντίθετο σε μια τέτοια πολιτική φαίνεται να είναι το 12% της ελληνικής κοινής γνώμης και το 16% της συνολικής ευρωπαϊκής. Το ποσοστό των Ελλήνων που τάσσονται υπέρ μιας κοινής πολιτικής άμυνας και ασφάλειας είναι το τρίτο υψηλότερο του ευρωπαϊκού δείγματος, με πρώτους τους πολίτες της Ιταλίας και του Λουξεμβούργου (83%) και ισότιμο με το ποσοστό που συγκεντρώνουν οι πολίτες της Αν. Γερμανίας.

Οι Έλληνες τάσσονται έκδηλα υπέρ της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο όσον αφορά στην ένταξη 10 νέων κρατών-μελών τον Μάιο 2004 (66%), όσο και στην προοπτική μιας νέας διεύρυνσης με την ένταξη κι άλλων χωρών τα επόμενα χρόνια (60%). Παρατηρείται ότι **οι Έλληνες παραμένουν οι πλέον ένθερμοι υποστηρικτές της διεύρυνσης** καθώς συγκεντρώνουν –και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις- τα υψηλότερα ποσοστά του ευρωπαϊκού δείγματος. Η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη, στο σύνολο των 15 κρατών-μελών, εκφράζεται για τη διεύρυνση της Ε.Ε με την ένταξη 10 νέων κρατών-μελών τον Μάιο 2004 θετικά σε (αισθητά χαμηλότερο) ποσοστό 42% και κατά σε ποσοστό 39%. Αρνητικά τοποθετείται η πλειοψηφία των Ευρωπαίων πολιτών στο ενδεχόμενο μιας νέας διεύρυνσης με την ένταξη κι άλλων χωρών τα επόμενα χρόνια (κατά: 43% - υπέρ: 37%).

❖ Περαιτέρω τοποθετήσεις για τις κοινές πολιτικές της Ε.Ε

Ερ. 30 Η Ε.Ε έχει ήδη μια Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και μια Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας. Υπάρχει τώρα ένα θέμα σχετικά με το πόσο πολύ θα πρέπει αυτά να αναπτυχθούν. Τείνετε να συμφωνείτε ή τείνετε να διαφωνείτε με κάθε μία από τις ακόλουθες φράσεις:

Οι Έλληνες, όπως προκύπτει και από τα ποσοτικά στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, φαίνονται πρόθυμοι να στηρίξουν ενέργειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα οδηγήσουν την τελευταία στην ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της και θα της επιτρέψουν να γίνει ισχυρός διεθνής παράγοντας τόσο σε θέματα πολιτικού όσο και σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος.

ΠΟΣΟ ΣΥΜΦΩΝΕΙ Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	GR	EU15
Όταν επέρχεται μια διεθνής κρίση, τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. θα πρέπει να συμφωνούν σε μια κοινή θέση.	81	81
Η εξωτερική πολιτική της Ε.Ε. θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από την εξωτερική πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών.	83	77
Η Ε.Ε. θα πρέπει να εγγυάται τα ανθρώπινα δικαιώματα για κάθε κράτος-μέλος, ακόμη κι αν αυτό είναι αντίθετο με τις επιθυμίες κάποιων άλλων κρατών-μελών.	79	79
Η Ε.Ε. θα πρέπει να εργαστεί για την εγγύηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο, ακόμη κι αν αυτό έρχεται σε αντίθεση με τις επιθυμίες κάποιων άλλων χωρών.	79	76
Η Ε.Ε. θα πρέπει να έχει μια κοινή πολιτική ασυλίας απέναντι σε όσους αναζητούν άσυλο.	78	70
Τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. θα πρέπει να έχουν μια κοινή μεταναστευτική πολιτική απέναντι στους ανθρώπους που έρχονται από χώρες εκτός της Ε.Ε.	77	71
Η Ε.Ε. θα πρέπει να έχει τη δική της θέση στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.	75	65
Η Ε.Ε. θα πρέπει να έχει μια στρατιωτική δύναμη άμεσης επέμβασης που θα μπορεί να αποσταλεί γρήγορα σε προβληματικά σημεία όταν επέρχεται μια διεθνής κρίση.	76	70
Η Ε.Ε. θα πρέπει να έχει τον δικό της Υπουργό Εξωτερικών που θα μπορεί να είναι ο εκπρόσωπος τύπου για την κοινή θέση της Ε.Ε.	71	64
Τα κράτη-μέλη τα οποία έχουν επιλέξει την ουδετερότητα θα πρέπει να παίρνουν θέση στην εξωτερική πολιτική της Ε.Ε.	58	50

- Έλληνες και Ευρωπαίοι πολίτες (EU15) συμφωνούν απόλυτα, με ποσοστό 81%, ότι όταν επέρχεται μια διεθνής κρίση, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να συμφωνούν σε μια κοινή θέση. Αντίθετη άποψη φέρει το 11% των Ελλήνων και το 10% των Ευρωπαίων πολιτών.
- Ταύτιση απόψεων μεταξύ ελληνικής και συνολικής ευρωπαϊκής κοινής γνώμης διαπιστώνεται όσον αφορά στο αν θα πρέπει η εξωτερική πολιτική της Ε.Ε να είναι

ανεξάρτητη από την εξωτερική πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών, καθώς ποσοστό 83% του ελληνικού και 77% του ευρωπαϊκού δείγματος τάσσονται υπέρ της ανεξάρτητης εξωτερικής πολιτικής της Ε.Ε.. Αντίθετη άποψη φαίνεται να έχει το 7% των Ελλήνων (EU15: 10%).

- Απόλυτη ταύτιση παρατηρείται μεταξύ Ελλήνων και Ευρωπαίων πολιτών (79%) στην τοποθέτηση ότι η Ε.Ε θα πρέπει να εγγυάται τα ανθρώπινα δικαιώματα για κάθε κράτος-μέλος, ακόμη κι αν αυτό είναι αντίθετο με τις επιθυμίες κάποιων άλλων κρατών-μελών. Κατά τάσσεται το 12% των Ελλήνων (EU15: 8%). Παράλληλα, το 79% των Ελλήνων πολιτών (EU15: 76%) πιστεύει ότι η Ε.Ε θα πρέπει να εργαστεί για την εγγύηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο, ακόμη κι αν αυτό έρχεται σε αντίθεση με τις επιθυμίες κάποιων άλλων χωρών. Αντίθετη άποψη έχει το 11% της ελληνικής και της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης.
- Κοινή γραμμή απαιτούν, επίσης, από την Ευρωπαϊκή Ένωση η ελληνική και η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη όσον αφορά στην ασυλία, καθώς 8 στους 10 Έλληνες (78%) και 7 στους 10 Ευρωπαίους πολίτες (70%) εκτιμούν ότι η Ε.Ε θα πρέπει να έχει μια κοινή πολιτική ασυλίας απέναντι σε όσους αναζητούν άσυλο. Χαμηλά είναι τα ποσοστά εκείνων που έχουν αντίθετη άποψη (GR: 9% - EU15: 15%).
- Την ανάγκη κοινής στρατηγικής στην αντιμετώπιση του θέματος της μετανάστευσης εκφράζουν οι Έλληνες (77%) και οι Ευρωπαίοι πολίτες (71%), συμφωνώντας με την άποψη ότι η Ε.Ε θα πρέπει να έχει μια κοινή μεταναστευτική πολιτική απέναντι στους ανθρώπους που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αρνητικά τάσσεται το 10% των Ελλήνων και το 15% των Ευρωπαίων πολιτών.
- Ποσοστό 75% των Ελλήνων και 65% των Ευρωπαίων πολιτών θεωρούν ότι η Ε.Ε θα πρέπει να έχει τη δική της θέση στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Τη διαφωνία τους στην άποψη αυτή εκφράζει ποσοστό 12% της ελληνικής και 16% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης αντίστοιχα.
- Η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης (76%, το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15) τείνει να συμφωνεί με την άποψη ότι η Ε.Ε θα πρέπει να έχει μια στρατιωτική δύναμη άμεσης επέμβασης που θα μπορεί να αποσταλεί γρήγορα σε προβληματικά σημεία όταν επέρχεται μια διεθνής κρίση (EU15: 70%). Με αυτή την προοπτική διαφωνεί το 15% της ελληνικής και το 19% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης.
- Με την άποψη ότι η Ε.Ε θα πρέπει να έχει τον δικό της Υπουργό Εξωτερικών που θα μπορεί να είναι ο εκπρόσωπος τύπου για την κοινή θέση της Ε.Ε, συμφωνεί ποσοστό 71% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 64%). Αντίθετη άποψη διατυπώνει ποσοστό 17% του ελληνικού και 19% του ευρωπαϊκού δείγματος.
- Στην πλειοψηφία τους, τόσο η ελληνική όσο και η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη (ποσοστά 58% και 50% αντίστοιχα) θεωρούν ότι τα κράτη-μέλη τα οποία έχουν επιλέξει την ουδετερότητα θα πρέπει να παίρνουν θέση στην εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ τη διαφωνία του εκφράζει σχετικά ποσοστό 23% των Ελλήνων και 27% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων. Σημαντικά είναι τα ποσοστά όσων αδυνατούν να τοποθετηθούν σχετικά (GR: 19% - EU15: 23%).

Ερ. 31 Κατά τη γνώμη σας, οι αποφάσεις που αφορούν την ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική, θα πρέπει να λαμβάνονται από τις Εθνικές κυβερνήσεις, το ΝΑΤΟ, ή την Ευρωπαϊκή Ένωση;

Σαφής είναι η τοποθέτηση των Ελλήνων (56%), σε θέματα που αφορούν στην ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική, ότι οι σχετικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τη λήψη αποφάσεων από την εθνική κυβέρνηση προτείνει το 35% των ερωτηθέντων, ενώ πολύ μικρό ποσοστό (1%) επιμερίζεται στο ΝΑΤΟ.

Το ποσοστό των Ελλήνων που επιθυμεί νατοϊκή απόφαση σε θέματα που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική, είναι το χαμηλότερο μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών (EU15: 14%). Ο μέσος Ευρωπαίος πολίτης θεωρεί, με ποσοστό 46%, ότι σε θέματα ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής η λήψη αποφάσεων πρέπει να είναι αρμοδιότητα της Ε.Ε., ενώ το 25% της συνολικής ευρωπαϊκής κοινής γνώμης πιστεύει ότι οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται από τις εθνικές κυβερνήσεις.

Δεν παρατηρείται καμία διαφοροποίηση, ούτε για το ελληνικό ούτε για το ευρωπαϊκό δείγμα, συγκριτικά με την προηγούμενη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου που έθεσε το ίδιο ερώτημα.

Αναθεώρηση των Ευρωπαϊκών Θεσμών

❖ Το Σύνταγμα της Ε.Ε

Ερ. 29/6 Πείτε μου αν είστε υπέρ ή κατά ενός Συντάγματος για την Ε.Ε.;

Την αναγκαιότητα απόκτησης ενός Συντάγματος για την Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζει ποσοστό 66% (EU15: 63% - EU25: 63%), ενώ αντίθετη άποψη εμφανίζεται να έχει το 20% των Ελλήνων ερωτηθέντων (EU15: 17%). Ποσοστό 15% της ελληνικής και 20% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης αποφεύγει να τοποθετηθεί και δηλώνει ότι «δεν γνωρίζει».

Συγκρινόμενα τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας με εκείνα προηγούμενων ερευνών, διαπιστώνεται μείωση του ποσοστού που τάσσεται υπέρ της απόκτησης Συντάγματος για την Ευρωπαϊκή Ένωση (EB61: 66% - EB60.1: 74% - EB59.1: 75% - EB58.1: 78%).

Ερ. 34 Το προσχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος θεσπίζει νέους κανόνες για την ψήφο πλειοψηφίας μέσα στο Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με ποια από τις παρακάτω φράσεις συμφωνείτε περισσότερο;

Αναφορικά με την ψήφο πλειοψηφίας μέσα στο Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης σε ποσοστό 55% πιστεύει ότι κάθε κράτος-μέλος θα πρέπει να δικαιούται μία μόνο ψήφο, ανεξάρτητα από το μέγεθος του πληθυσμού του (EU15: 43%).** Αντίθετη άποψη έχει το 23% των Ελλήνων ερωτηθέντων οι οποίοι υποστηρίζουν ότι ο αριθμός των ψήφων για κάθε κράτος-μέλος θα πρέπει να είναι αναλογικός του πληθυσμού του (EU15: 34%). Ποσοστό 7% τόσο των Ελλήνων όσο και των Ευρωπαίων πολιτών εκφράζουν επιφυλάξεις για τις ανωτέρω προτεινόμενες διαδικασίες και δηλώνουν την προτίμησή τους στην εξεύρεση νέας λύσης όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων από το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος, ποσοστό 15% (EU15: 16%) αδυνατεί να τοποθετηθεί σχετικά.

❖ Το δικαίωμα της αρνησικυρίας

Ερ. 33 Σήμερα, κάθε κράτος-μέλος έχει το δικαίωμα να ασκήσει βέτο σε συγκεκριμένους τομείς. Στο μέλλον, θα πρέπει το δικαίωμα του βέτο ...:

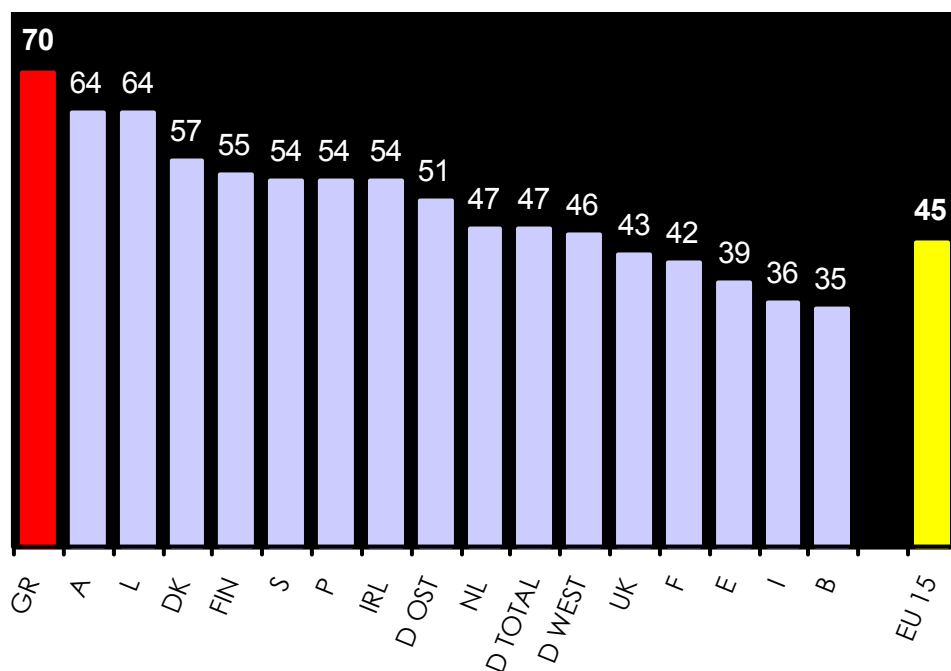
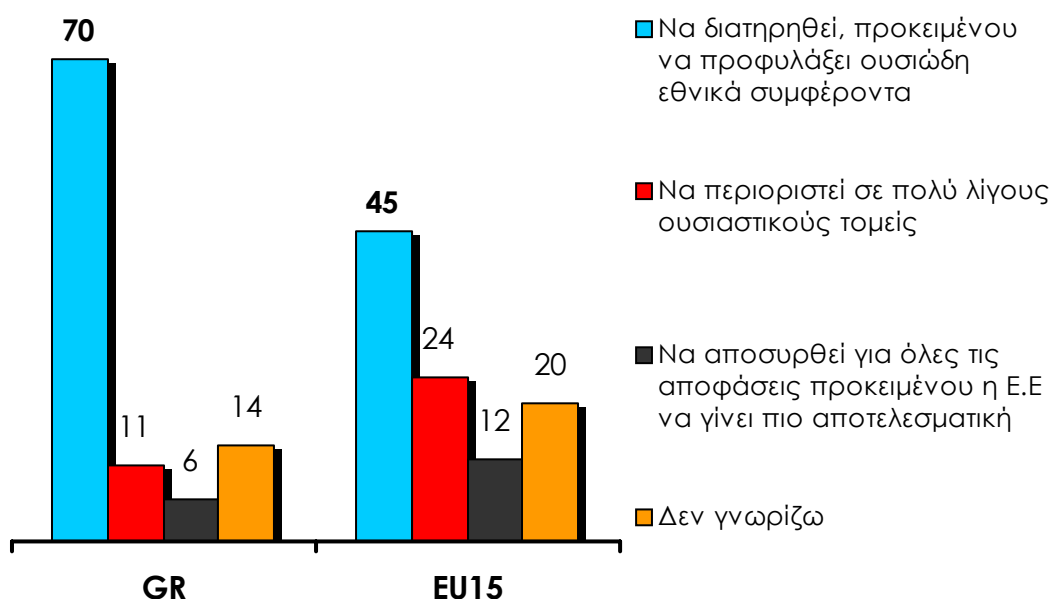
Σταθεροί στις απόψεις τους, όπως καταγράφονται μέσα από προηγούμενες έρευνες του Ευρωβαρομέτρου, **οι Έλληνες, περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες, τάσσονται υπέρ της διατήρησης του βέτο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ε.Ε., με το επιχείρημα της διαφύλαξης ουσιαστικών εθνικών συμφερόντων (70%).** Το ελληνικό δείγμα συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των 15 κρατών-μελών, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται στο 45%.

Την επιλογή του περιορισμού του βέτο σε πολύ λίγους ουσιαστικούς τομείς υποστηρίζει το 11% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU15: 24%).

Ως προς την υπόθεση της πλήρους κατάργησης του βέτο για όλες τις αποφάσεις, προκειμένου η Ε.Ε να γίνει πιο αποτελεσματική, η ελληνική κοινή γνώμη φαίνεται να είναι η πλέον επιφυλακτική, καθώς μόνο το 6% των ερωτηθέντων συμφωνεί με τη θέση αυτή, τη στιγμή που ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε ποσοστό διπλάσιο (EU15: 12%). Σημειώνεται ότι 14% των Ελλήνων πολιτών όπως και 20% των Ευρωπαίων πολιτών αποφεύγουν να τοποθετηθούν.

Πρέπει να διατηρηθεί ή όχι το δικαίωμα του βέτο;

Ερ. 33 / EB61

❖ Η προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Ερ. 32 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποτελείται από τους επικεφαλές των κρατών ή της κυβέρνησης των κρατών-μελών και τον Πρόεδρο της επιτροπής. Την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρώπης αναλαμβάνει κάθε χώρα με τη σειρά, για την περίοδο των έξι μηνών. Πιστεύετε ότι ...:

Δισταμένους εμφανίζονται οι τοποθετήσεις της ελληνικής κοινής γνώμης αναφορικά με την προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Συγκεκριμένα, ποσοστό 43% υποστηρίζει ότι η περίοδος των έξι μηνών πρέπει να διατηρηθεί γιατί δίνει σε κάθε κράτος-μέλος την ευκαιρία να έχει την προεδρία σε τακτική βάση (EU15: 32%).

Ποσοστό 42% της ελληνικής κοινής γνώμης βρίσκεται σε σύμπλευση με τη θετική τοποθέτηση της πλειοψηφίας (50%) της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης στην πρόταση παράτασης της περιόδου της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με το επιχείρημα ότι το χρονικό διάστημα των έξι μηνών είναι πολύ μικρό για να επιτύχει η προεδρεύουσα χώρα σημαντικά αποτελέσματα.

Ποσοστό 16% των Ελλήνων και 18% των Ευρωπαίων πολιτών αποφεύγει να τοποθετηθεί σχετικά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η θέση της πλειοψηφίας της ελληνικής κοινής γνώμης στο συγκεκριμένο θέμα δεν εμφανίζεται διαχρονικά σταθερή, καθώς παρατηρείται διαφοροποιημένη τοποθέτηση κατά τις τρεις τελευταίες έρευνες του Ευρωβαρομέτρου. Συγκεκριμένα, στην έρευνα EB59.1 η πλειοψηφία της ελληνικής κοινής γνώμης υποστηρίζει (EB59.1: 47%) ότι η περίοδος των έξι μηνών πρέπει να διατηρηθεί γιατί δίνει σε κάθε χώρα-μέλος την ευκαιρία να έχει την Προεδρία της Ε.Ε σε τακτική βάση, ενώ στην έρευνα EB60.1 εμφανίζεται να έχει προκρίνει τη διατήρηση της εκ περιτροπής εξαμήνης Προεδρίας της Ε.Ε., υποστηρίζοντας την παράταση της περιόδου της Προεδρίας (EB60.1: 45%).

❖ Η σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ερ. 29/7 Είστε υπέρ ή κατά: Το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτελείται από Επιτρόπους που προέρχονται από κάθε κράτος-μέλος.

Έλληνες και Ευρωπαίοι πολίτες, με ισχυρή πλειοψηφία, υποστηρίζουν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να αποτελείται από Επιτρόπους που προέρχονται από κάθε κράτος-μέλος (GR: 80% - EU15: 69%). Αντίθετη άποψη έχει το 8% των Ελλήνων και το 11% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων. Τέλος, 12% του ελληνικού δείγματος και 20% του ευρωπαϊκού φαίνονται να μην είναι σε θέση να απαντήσουν σχετικά («δεν γνωρίζω»).

Η στάση των Ελλήνων απέναντι στην παγκοσμιοποίηση

Ερ. 36 Πιθανόν θα έχετε ήδη ακούσει να γίνεται λόγος για την παγκοσμιοποίηση, δηλ. το άνοιγμα όλων των οικονομιών που οδηγεί στη δημιουργία μιας παγκόσμιας αγοράς. Πείτε μου για κάθε μία από τις παρακάτω φράσεις αν μάλλον συμφωνείτε ή μάλλον διαφωνείτε;

	ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ		ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ		ΔΓ	
	GR	EU15	GR	EU15	GR	EU15
Η παγκοσμιοποίηση οδηγεί στη συγκέντρωση δύναμης στις μεγάλες εταιρείες, σε βάρος των υπολοίπων.	64	64	17	17	19	19
Η παγκοσμιοποίηση αυξάνει την ποικιλία των προϊόντων που πωλούνται στην Ελλάδα.	62	59	16	21	22	20
Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί απειλή για την εργασία στην Ελλάδα.	60	57	20	23	20	20
Η παγκοσμιοποίηση κάνει δυσκολότερο τον έλεγχο της ποιότητας των τροφίμων που πωλούνται στην Ελλάδα.	58	57	17	22	25	21
Η παγκοσμιοποίηση οδηγεί σε έναν πιο ανιαρό και πιο ομοιόμορφο κόσμο.	55	39	20	36	25	26
Η παγκοσμιοποίηση αυξάνει τα προβλήματα του περιβάλλοντος παγκοσμίως.	54	55	22	21	24	23
Η παγκοσμιοποίηση μειώνει τις τιμές των προϊόντων και υπηρεσιών μέσω του αυξανόμενου ανταγωνισμού.	44	44	31	34	25	22
Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί μια καλή ευκαιρία για τις Ελληνικές επιχειρήσεις.	37	45	38	31	26	25
Γενικά, η παγκοσμιοποίηση είναι κάτι καλό για την Ελλάδα.	33	39	51	40	17	22
Γενικά, η παγκοσμιοποίηση είναι κάτι καλό για εμένα.	28	29	54	45	17	26

Σε γενικές γραμμές παρατηρείται ότι ελληνική και ευρωπαϊκή κοινή γνώμη ταυτίζονται στις τοποθετήσεις τους ως προς το θέμα της παγκοσμιοποίησης. Στο σύνολό τους οι απαντήσεις του δείγματος αναδεικνύουν τις ανησυχίες και την αρνητική στάση τόσο των Ελλήνων όσο και των Ευρωπαίων πολιτών απέναντι στην παγκοσμιοποίηση.

- Με ισάριθμο ποσοστό (64%), οι Έλληνες και οι λοιποί Ευρωπαίοι, θεωρούν ότι η παγκοσμιοποίηση οδηγεί στη συγκέντρωση δύναμης στις μεγάλες εταιρείες σε βάρος των υπολοίπων. Ποσοστό 17% των Ελλήνων και Ευρωπαίων πολιτών διαφωνεί με αυτή την άποψη, ενώ ποσοστό 19% (GR & EU15) αποφεύγει να απαντήσει σχετικά.
- Αν και 6 στους 10 Έλληνες (GR: 62% - EU15: 59) πιστεύουν ότι η παγκοσμιοποίηση αυξάνει την ποικιλία των προϊόντων που πωλούνται στη χώρα, το 58% της ελληνικής κοινής γνώμης εκτιμά ότι η παγκοσμιοποίηση δυσχεραίνει τον έλεγχο της ποιότητας των τροφίμων που πωλούνται στη χώρα (EU15: 57%). Παρατηρείται ότι και στα δύο παραπάνω ερωτήματα τα ποσοστά των Ελλήνων ερωτηθέντων οι οποίοι δεν θέλησαν να απαντήσουν είναι υψηλά («δεν γνωρίζω» 22% και 25% αντίστοιχα).

- 6 στους 10 Έλληνες αντιλαμβάνονται την παγκοσμιοποίηση ως απειλή για τον τομέα της απασχόλησης στην Ελλάδα φοβούμενοι πιθανή επιδείνωση της ανεργίας (GR: 60% - EU15: 57%). Διαφορετική αντίληψη έχει 1 στους 5 Έλληνες και Ευρωπαίους πολίτες (GR: 20% - EU15: 23%).
- Σε αντίθεση με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες, οι Γάλλοι (62%), οι Φινλανδοί (57%) και οι Έλληνες (55%) υποστηρίζουν ότι η ομοιομορφία που επιβάλλει η παγκοσμιοποίηση οδηγεί σε έναν ανιαρό κόσμο. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος που εκφράζει τη θέση αυτή συγκεντρώνει αισθητά χαμηλότερο ποσοστό (39%).
- Ποσοστό 54% των Ελλήνων πολιτών (EU15: 55%) εκτιμά ότι η παγκοσμιοποίηση έχει ως συνέπεια την αύξηση των προβλημάτων του περιβάλλοντος παγκοσμίως. Σχεδόν 1 στους 4 Έλληνες, όπως και ισάριθμοι Ευρωπαίοι, πολίτες «δεν γνωρίζουν» να απαντήσουν σχετικά.
- Το 44% των Ελλήνων ερωτηθέντων διαβλέπει μια θετική συνέπεια της παγκοσμιοποίησης, καθώς εκτιμά ότι αυτή συμβάλλει στη μείωση των τιμών των προϊόντων και των υπηρεσιών μέσω του αυξανόμενου ανταγωνισμού. Σημαντική μερίδα της ελληνικής κοινής γνώμης δεν συμμερίζεται την ίδια άποψη (31%) και 1 στους 4 Έλληνες δεν δύναται να τοποθετηθεί σχετικά («δεν γνωρίζω» 25%). Ισάριθμα σχεδόν ποσοστά συγκεντρώνει και ο ευρωπαϊκός μέσος όρος (44%, 34% και 22% αντίστοιχα).
- Αναφορικά με τις ευκαιρίες που ανοίγονται για τις ελληνικές επιχειρήσεις λόγω της παγκοσμιοποίησης, οι τοποθετήσεις της ελληνικής κοινής γνώμης διίστανται, καθώς 37% συμφωνεί με αυτή την άποψη, η πλειοψηφία (38%) διαφωνεί και 26% δεν γνωρίζει να τοποθετηθεί σχετικά, ενώ η πλειοψηφία της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης εκτιμά ότι η παγκοσμιοποίηση αποτελεί ευκαιρία ανάπτυξης για τις (εθνικές) επιχειρήσεις σε ποσοστό 45%.
- Τέλος, οι Έλληνες πολίτες θεωρούν ότι η παγκοσμιοποίηση δεν έχει καμία θετική επίδραση τόσο σε προσωπικό (54%) όσο και σε εθνικό (51%) επίπεδο. Τα ποσοστά του ελληνικού δείγματος που αφορούν στις συγκεκριμένες τοποθετήσεις είναι τα υψηλότερα μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών, μετά από αυτά που συγκεντρώνει η Γαλλία (60% και 53% αντίστοιχα). Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος που εκφράζει τις ίδιες θέσεις διαμορφώνεται στο 45% και 40% αντίστοιχα.

Ερ. 37 Από αυτή τη λίστα, ποιον / ποιους εμπιστεύεστε περισσότερο για να θέτουν υπό έλεγχο τις επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης;

Οι Έλληνες σε ποσοστό 37% πιστεύουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δύναται να θέσει υπό έλεγχο τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης. Σημειώνεται ότι ο μέσος Ευρωπαίος διατηρεί περισσότερες επιφυλάξεις (27%) αν και επιλέγει -από μια σειρά θεσμών και οργάνων- την Ευρωπαϊκή Ένωση ως τον πλέον ικανό θεσμό.

Οι Έλληνες, περισσότερο από όλους τους Ευρωπαίους πολίτες, εκφράζουν την εμπιστοσύνη τους στην ελληνική κυβέρνηση –δεύτερος στην προτίμησή τους θεσμός- για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης (34%). Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος συγκεντρώνει αισθητά χαμηλότερο ποσοστό (19%) ενώ το ποσοστό του ελληνικού δείγματος καταγράφεται ως το υψηλότερο μεταξύ των 15 κρατών-μελών.

Ακολουθούν με σειρά επιλογής:

- οι ίδιοι οι πολίτες (GR: 28% - EU15: 23%)
- οι σύλλογοι προστασίας καταναλωτών (GR: 26% - EU15: 26%)
- οι οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος (GR: 21% - EU15: 16%)

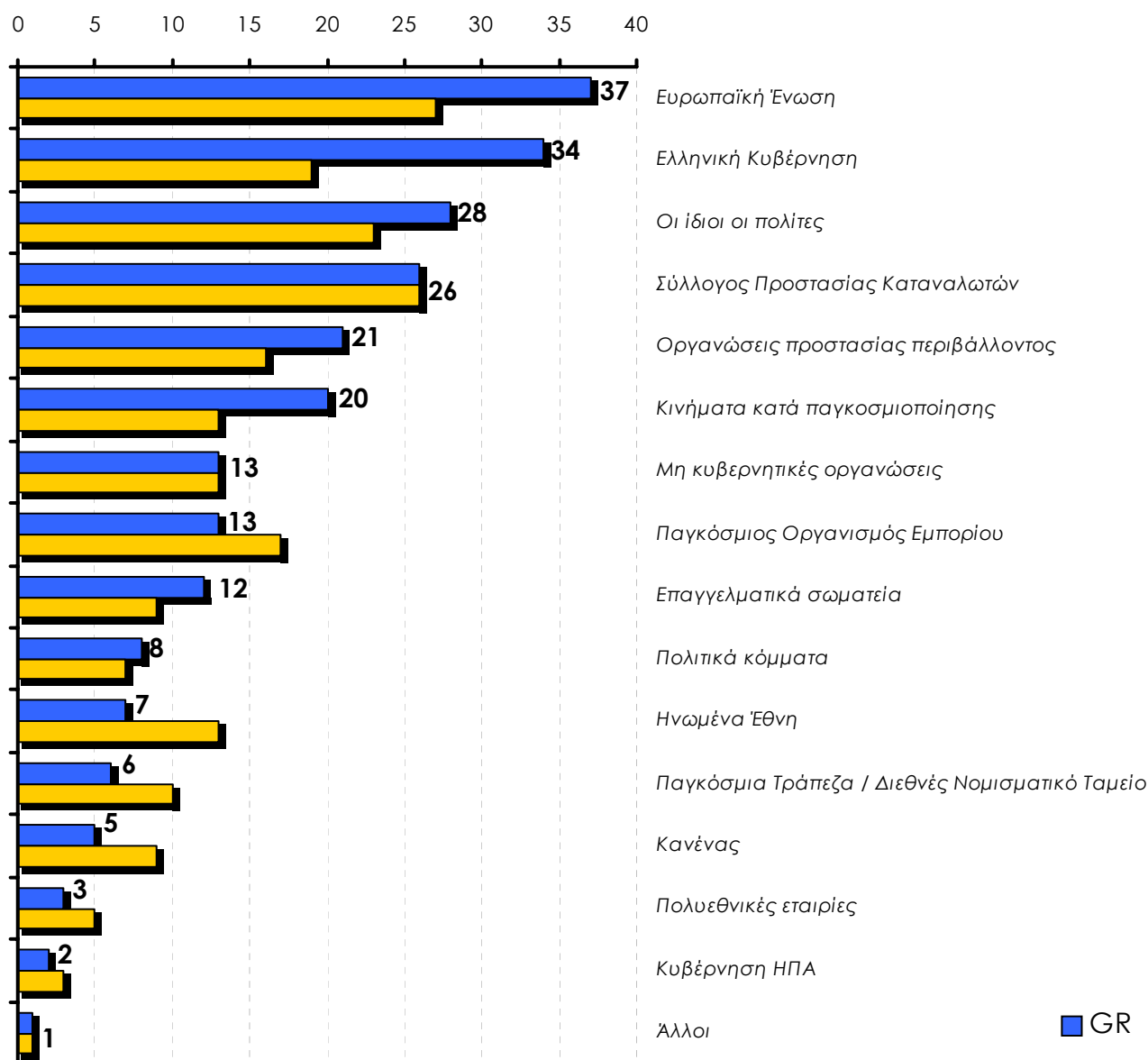

- τα κινήματα κατά της παγκοσμιοποίησης (GR: 20% - EU15: 13%)
- οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (GR: 13% - EU15: 13%)
- ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (GR: 13% - EU15: 17%)
- τα επαγγελματικά σωματεία (GR: 12% - EU15: 9%)
- τα πολιτικά κόμματα (GR: 8% - EU15: 7%)
- τα Ηνωμένα Έθνη (GR: 7% - EU15: 13%)
- η Παγκόσμια Τράπεζα / το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (GR: 6% - EU15: 10%)
- οι πολυεθνικές εταιρείες (GR: 3% - EU15: 5%)
- η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (GR: 2% - EU15: 3%)

Ποσοστό 5% των Ελλήνων και 9% των Ευρωπαίων πολιτών εμφανίζονται απαισιόδοξοι δηλώνοντας ότι κανένας απολύτως θεσμός ή/και όργανο δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης.

Ποιους εμπιστεύονται περισσότερο οι Έλληνες για να θέσουν υπό έλεγχο τις επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης

ΕΟ. 37 / EB61

Παράρτημα Ι: Τεχνικές προδιαγραφές

STANDARD EUROBAROMETER 61 - TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between 20th February and 28th March 2004, the European Opinion Research Group, a consortium of Market and Public Opinion Research agencies, made out of INRA in Belgium – I.C.O. and GfK Worldwide, carried out wave 61 of the standard Eurobarometer, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls.

The Standard EUROBAROMETER 61 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, aged 15 years and over, resident in each of the Member States. The basic sample design applied in all Member States is a multi-stage, random (probability) one. In each EU country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

For doing so, the points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the Member States according to the EUROSTAT NUTS 2 (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective EU-nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses were selected as every Nth address by standard random route procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random. All interviews were face-to-face in people's home and in the appropriate national language.

COUNTRIES	INSTITUTES	N° INTERVIEWS	FIELDWORK DATES	POPULATION 15+ (x 000)
Belgium	INRA/IPSOS BELGIUM	1012	25/02 – 28/03	8,458
Denmark	GfK DENMARK	1000	21/02 – 24/03	4,355
Germany (East)	INRA/IPSOS DEUTSCHLAND	1037	22/02 – 11/03	13,164
Germany (West)	INRA/IPSOS DEUTSCHLAND	1032	20/02 – 10/03	56,319
Greece	MARKET ANALYSIS	1005	29/02 – 26/03	8,899
Spain	INRA/IPSOS ESPAÑA	1000	22/02 – 18/03	34,239
France	CSA-TMO	1019	22/02 – 10/03	47,936
Ireland	LANSLOWNE Market Research	1001	23/02 – 19/03	3,004
Italy	Demoskopea	1025	25/02 – 16/03	49,531
Luxembourg	ILRes	619	23/02 – 23/03	357
The Netherlands	INTOMART	1044	25/02 – 24/03	13,010
Austria	SPECTRA	1052	24/02 – 22/03	6,770
Portugal	METRIS	1000	23/02 – 17/03	8,620
Finland	MDC MARKETING RESEARCH	1027	26/02 – 28/03	4,245
Sweden	GfK SVERIGE	1000	23/02 – 19/03	7,252
Great Britain	MARTIN HAMBLIN LTD	1035	22/02 – 14/03	46,370
Northern Ireland	ULSTER MARKETING SURVEYS	308	25/02 – 17/03	1,314
TOTAL NUMBER OF INTERVIEWS		16216		

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics. For all EU member-countries a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. As such in all countries, minimum gender, age, region NUTS 2 were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), INRA (EUROPE) applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

The results of the Eurobarometer studies are reported in the form of tables, datafiles and analyses. Per question a table of results is given with the full question text in English, French and German. The results are expressed as a percentage of the total. The results of the Eurobarometer surveys are analysed and made available through the Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls of the European Commission, rue de la Loi 200, B-1049 Brussels. The results are published on the Internet server of the European Commission: http://europa.eu.int/comm/public_opinion/. All Eurobarometer datafiles are stored at the Zentral Archiv (Universität Köln, Bachemer Strasse, 40, D-50869 Köln-Lindenthal), available through the CESSDA Database <http://www.nsd.uib.no/cessda/europe.html>. They are at the disposal of all institutes members of the European Consortium for Political Research (Essex), of the Inter-University Consortium for Political and Social Research (Michigan) and of all those interested in social science research.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9%	± 2.5%	± 2.7%	± 3.0%	± 3.1%

**STANDARD EUROBAROMETER 61
CO-OPERATING AGENCIES AND RESEARCH EXECUTIVES
The European Opinion Research Group EEIG
Christine Kotarakos**

**111, rue Colonel Bourg – B-1140 Brussels
Tel : +32 2 724 89 15 – Fax : +32 2 724 89 12
e-mail: christine.kotarakos@eorg.be**

**INRA (EUROPE) - European Coordination Office SA/NV
Gilles Corman – Director**

**For any information, please contact Jean-Michel Lebrun
e-mail: Jean-Michel.Lebrun@inra.com
159-165, avenue de la Couronne – B-1050 Brussels
Tel : +32 2 642 47 11 – Fax : +32 2 648 34 08**

BELGIQUE	INRA BELGIUM 159, avenue de la Couronne B-1050 BRUXELLES	Mrs. Karin Schreurs Karin.Schreurs@inra.com	tel. fax	++/32 2 642 47 11 ++/32 2 648 34 08
DANMARK	GfK DANMARK Sylows Allé, 1 DK-2000 FREDERIKSBERG	Mr. Line Strecker Hansen Line.Strecker.Hansen@gfk.dk	tel. fax	++/45 38 32 20 00 ++/45 38 32 20 01
DEUTSCHLAND	IPSOS GmbH Papenkamp, 2-6 D-23879 MÖLLN	Mr Uwe Reising Uwe.Reising@ipsos.de	tel. fax	++/49 4542 801 0 ++/49 4542 801 201
ELLAS	Market Analysis 190 Hymettus Street GR-11635 ATHENA	Mr. Spyros Camilleris markanalysis@marketanalysis.gr	tel. fax.	++/30 1 75 64 688 ++/30/1/70 19 355
ESPAÑA	IPSOS -Eco Consulting Avda de Burgos Nº 12, 8ª planta 28036 Madrid SPAIN	Mrs. Victoria MIQUEL victoria.miquel@consulting.ecoipsos.es	tel. fax	++/34 91 7672199 ++/34 91 3834254
FRANCE	CSA-TMO 30, rue Saint Augustin F-75002 PARIS	Mr. Bruno JEANBART bruno.jeanbart@csa-tmo.fr	tel. fax	++/33 1 44 94 59 10 ++/33 1 44 94 40 01
IRELAND	LANSDOWNE Market Research 49, St. Stephen's Green IRL-DUBLIN 2	Mr. Roger JUPP roger@Lmr.ie	tel. fax	++/353 1 661 34 83 ++/353 1 661 34 79
ITALIA	Demoskopea S.p.A. Via Salaria, 290 I-00199 ROMA	Mrs. Maria-Adelaide SANTILLI Santilli@demoskopoea.it	tel. fax	++/39 06 85 37 521 ++/39 06 85 35 01 75
LUXEMBOURG	ILReS 46, rue du Cimetière L-1338 LUXEMBOURG	Mr. Charles MARGUE charles.margue@ilres.com	tel. fax	++/352 49 92 91 ++/352 49 92 95 555
NEDERLAND	Intomart Noordse Bosje 13-15 NL - 1201 DA HILVERSUM	Mr. Dré Koks Dre.Koks@intomart.nl	tel. fax	++/31/35/625 84 11 ++/31/35/625 84 33
AUSTRIA	SPECTRA Brucknerstrasse, 3-5/4 A-4020 LINZ	Mrs. Jitka NEUMANN neji@spectra.at	tel. fax	++/43/732/6901 ++/43/732/6901-4
PORTUGAL	MetrisGfK Rua Marquês da Fronteira, 8 – 1º Andar 1070 - 296 LISBOA	Mrs. Mafalda BRASIL mafaldabrasil@metris.gfk.pt	tel. fax	++/351 210 000 200 ++/351 210 000 290
FINLAND	MDC MARKETING RESEARCH Ltd Itätuulenkuja 10 A FIN-02100 ESPOO	Mr. Mika Kiiski Mika.Kiiski@tns-gallup.fi	tel. fax	++/358 9 613 500 ++/358 9 613 50 423
SWEDEN	GfK SVERIGE S:t Lars väg 46 S-221 00 LUND	Mr. Rikard EKDAHL rikard.ekdahl@gfksverige.se	tel. fax	++/46 46 18 16 00 ++/46 46 18 16 11
GREAT BRITAIN	MARTIN HAMBLIN LTD Mulberry House, Smith Square 36 UK-London Swip 3HL	Mrs. Kerry Walsh kerry.walsh@martinhamblin-gfk.co.uk	tel. fax	++/44 207 222 81 81 ++/44 207 396 90 46

Παράρτημα II: Ερωτηματολόγιο έρευνας

GFK-MARKET ANALYSIS ΕΠΕ
ΥΜΗΤΟΥ 190
116 36 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-7572.600
210-7572.660

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ				
ΤΣΕΚΑΡΙΣΜΑ FIELD	EDITING	ΕΛΕΓΧΟΣ FIELD		
		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ	ΣΥΝΟΔΕΙΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: 7230204A

ΚΩΔΙΚΟΣ ΧΩΡΑΣ:	0	4	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:	6	1	0
ΑΡ. ΕΡΩΤ/ΓΙΟΥ:			

Καλημέρα/ καλησπέρα σας,
Ονομάζομαι ..... και είμαι συνεργάτης της Market Analysis ΕΠΕ μιας εταιρίας που διεξάγει στατιστικές έρευνες κοινής γνώμης. Αυτές τις μέρες κάνουμε μια έρευνα σχετικά με κοινωνικά θέματα και θα θέλαμε τη γνώμη σας που θα μας είναι πολύτιμη και θα παραμείνει εμπιστευτική.

ΔΕΙΓΜΑ:

ΔΕΙΓΜΑ Α	1
ΔΕΙΓΜΑ Β	2

1. Ποια είναι η υπηκοότητά σας; Παρακαλώ πείτε μου την χώρα (ή τις χώρες) που ταιριάζουν.
(ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ).

Βέλγιο	1	→ ΕΡ. 2
Δανία	2	
Γερμανία	3	
Ελλάδα	4	
Ισπανία	5	
Γαλλία	6	
Ιρλανδία	7	
Ιταλία	8	
Λουξεμβούργο	9	
Ολλανδία	10	
Πορτογαλία	11	
Ηνωμένο Βασίλειο (Μεγ. Βρετανία, Β. Ιρλανδία)	12	
Αυστρία	13	
Σουηδία	14	
Φινλανδία	15	
Άλλες χώρες	16	→ ΚΛΕΙΣΤΕ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
Δ.Γ.	17	

2. Όταν είστε μεταξύ φίλων, θα λέγατε ότι συζητάτε πολιτικά θέματα συχνά, περιστασιακά, ή ποτέ;

Συχνά	1
Περιστασιακά	2
Ποτέ	3
Δ.Γ.	4

3. Όταν έχετε κάποια γνώμη την οποία υποστηρίζετε έντονα, σας συμβαίνει ποτέ να πείθετε τους φίλους, τους συγγενείς ή τους συναδέλφους σας να υιοθετήσουν τις απόψεις σας; Θα λέγατε ότι αυτό σας συμβαίνει . . . ; **(ΔΙΑΒΑΣΤΕ).**

Συχνά	1
Μερικές φορές	2
Σπάνια	3
Ποτέ	4
Δ.Γ.	5

4. Ποιες είναι οι προσδοκίες σας για τους επόμενους 12 μήνες; Οι επόμενοι 12 μήνες θα είναι καλύτεροι, χειρότεροι ή ίδιοι, όσον αφορά . . . ;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ	ΧΕΙΡΟΤΕΡΟΙ	ΙΔΙΟΙ	Δ.Γ.
1. τη ζωή σας γενικά	1	2	3	4
2. την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα	1	2	3	4
3. την οικονομική κατάσταση της οικογενείας σας	1	2	3	4
4. την εργασιακή απασχόληση στην Ελλάδα	1	2	3	4
5. την προσωπική σας επαγγελματική κατάσταση	1	2	3	4

5. Αν συγκρίνετε τη σημερινή σας κατάσταση με τα προηγούμενα 5 χρόνια, θα λέγατε ότι έχει βελτιωθεί, έχει παραμείνει περίπου ίδια ή έχει χειροτερέψει;

Έχει βελτιωθεί	1
Έχει παραμείνει περίπου ίδια	2
Έχει χειροτερέψει	3
Δ.Γ.	4

6. Στο διάστημα των επόμενων 5 χρόνων, πιστεύετε ότι η προσωπική σας κατάσταση θα βελτιωθεί, θα παραμείνει περίπου ίδια ή θα χειροτερέψει;

Θα βελτιωθεί	1
Θα παραμείνει περίπου ίδια	2
Θα χειροτερέψει	3
Δ.Γ.	4

7. Θα ήθελα τώρα να σας κάνω μία ερώτηση σχετικά με το πόση εμπιστοσύνη έχετε σε ορισμένους θεσμούς. Για κάθε έναν από τους ακόλουθους θεσμούς, σας παρακαλώ πείτε μου αν τείνετε να τον εμπιστευέστε ή να μην τον εμπιστευέστε.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΙ	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΜΗΝ ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΙ	Δ.Γ.
1. Τον Τύπο	1	2	3
2. Το ραδιόφωνο	1	2	3
3. Την τηλεόραση	1	2	3
4. Τη δικαιοσύνη/το ελληνικό νομικό σύστημα	1	2	3
5. Την αστυνομία	1	2	3
6. Το στρατό	1	2	3
7. Τα εκκλησιαστικά ιδρύματα	1	2	3
8. Τα εργατικά σωματεία/συνδικάτα	1	2	3
9. Τα πολιτικά κόμματα	1	2	3
10. Τις μεγάλες εταιρείες	1	2	3
11. Την ελληνική κυβέρνηση	1	2	3
12. Τη Βουλή των Ελλήνων	1	2	3
13. Την Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3
14. Τα Ηνωμένα Έθνη	1	2	3
15. Τις φιλανθρωπικές ή εθελοντικές οργανώσεις	1	2	3

ΑΣ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ ΜΕ ΜΕΡΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.

8. Σε γενικές γραμμές, νομίζετε ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ....; **(ΔΙΑΒΑΣΤΕ).**

Κάτι καλό	1
Κάτι κακό	2
Ούτε καλό ούτε κακό	3
Δ.Γ.	4

9. Συνολικά, θα λέγατε ότι η Ελλάδα έχει ωφεληθεί ή όχι από το να είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Έχει ωφεληθεί	1
Δεν έχει ωφεληθεί	2
Δ.Γ.	3

10. Γενικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει για εσάς μία πολύ θετική, αρκετά θετική, ουδέτερη, αρκετά αρνητική ή πολύ αρνητική εικόνα;

Πολύ θετική	1
Αρκετά θετική	2
Ουδέτερη	3
Αρκετά αρνητική	4
Πολύ αρνητική	5
Δ.Γ.	6

11. Τι σημαίνει για εσάς προσωπικά η Ευρωπαϊκή Ένωση;
(ΔΕΙΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ – ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ/ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ).

Ειρήνη	1
Οικονομική ευημερία	2
Δημοκρατία	3
Κοινωνική προστασία	4
Ελευθερία να ταξιδεύεις, να σπουδάζεις, να δουλεύεις οπουδήποτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση	5
Πολιτιστική ποικιλία	6
Ισχυρότερος λόγος στον κόσμο	7
Ευρώ	8
Ανεργία	9
Γραφειοκρατία	10
Σπατάλη χρήματος	11
Απώλεια της πολιτιστικής μας ταυτότητας	12
Περισσότερη εγκληματικότητα	13
Όχι αρκετός έλεγχος στα εξωτερικά σύνορα	14
Άλλο (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	15
Δεν γνωρίζω	16

12. Παρακαλώ πείτε μου για καθεμία από τις παρακάτω φράσεις, αν τείνετε να συμφωνείτε ή τείνετε να διαφωνείτε;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΣΥΜΦΩΝΩ	ΤΕΙΝΑ ΝΑ ΔΙΑΦΩΝΩ	Δ.Γ.
Αισθάνομαι περισσότερο ασφαλής γιατί η Ελλάδα είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
Αισθάνομαι ότι υπάρχει μεγαλύτερη οικονομική σταθερότητα γιατί η Ελλάδα είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
Αισθάνομαι ότι υπάρχει μεγαλύτερη πολιτική σταθερότητα γιατί η Ελλάδα είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
Η άποψή μου μετράει στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3
Κατανοώ τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
Η άποψη της Ελλάδας μετράει στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3
Η Ελλάδα θα έχει στο μέλλον μεγαλύτερη επιρροή στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3
Οι μεγαλύτερες χώρες είναι αυτές που έχουν τη μεγαλύτερη δύναμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3
Η Ελλάδα έχει σήμερα μεγαλύτερη επιρροή στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με 10 χρόνια πριν	1	2	3

13. α) Κατά τη γνώμη σας, ποιος είναι ο σημερινός ρυθμός που **«οικοδομείται η Ευρώπη»**; Παρακαλώ κοιτάξτε αυτούς τους αριθμούς στην κάρτα **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ ΜΕ ΚΛΙΜΑΚΑ)**. Ο άνθρωπος στον αριθμό «1» είναι ακίνητος, ενώ στον αριθμό «7» τρέχει όσο πιο γρήγορα μπορεί. Διαλέξτε αυτόν που ταιριάζει καλύτερα με την άποψή σας, σχετικά με το ρυθμό που **«οικοδομείται»** η Ευρώπη.
- β) Και ποιος αριθμός ταιριάζει καλύτερα με το ρυθμό που εσείς θα επιθυμούσατε; **(ΔΕΙΞΤΕ ΙΔΙΑ ΚΑΡΤΑ.)**

	ΕΡ.13α ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΡΥΘΜΟΣ	ΕΡ.13β ΕΠΙΘΥΜΗΤΟΣ ΡΥΘΜΟΣ
ΔΙΑΒΑΣΤΕ		
1. ΑΚΙΝΗΤΟΣ	1	1
2.	2	2
3.	3	3
4.	4	4
5.	5	5
6.	6	6
7. ΤΡΕΧΕΙ ΟΣΟ ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΑ ΜΠΟΡΕΙ	7	7
8. Δ.Γ.	8	8

14. α) Κατά την γνώμη σας, σε πέντε χρόνια από σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα παίζει πιο σημαντικό, λιγότερο σημαντικό ή τον ίδιο ρόλο στην καθημερινή σας ζωή;

β) Και, σε πέντε χρόνια από σήμερα, θα θέλατε η Ευρωπαϊκή Ένωση να παίζει πιο σημαντικό, λιγότερο σημαντικό ή τον ίδιο ρόλο στην καθημερινή σας ζωή;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΡΟΛΟ	Δ.Γ.
ΕΡ.14α) Πιστεύει	1	2	3	4
ΕΡ.14β) Θα ήθελε	1	2	3	4

15. Μερικοί άνθρωποι πιθανόν να έχουν κάποιους φόβους σχετικά με το κτίσιμο της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εδώ υπάρχει μια λίστα με πράγματα που μερικοί άνθρωποι λένε ότι φοβούνται. Για κάθε ένα από αυτά, σας παρακαλώ πείτε μου αν εσείς προσωπικά το φοβάστε τώρα ή όχι;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΤΟ ΦΟΒΑΜΑΙ ΤΩΡΑ	ΔΕΝ ΤΟ ΦΟΒΑΜΑΙ ΤΩΡΑ	Δ.Γ.
1. Την απώλεια δύναμης μικρότερων κρατών-μελών	1	2	3
2. Την αύξηση της διακίνησης των ναρκωτικών και του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος	1	2	3
3. Η γλώσσα μας θα χρησιμοποιείται όλο και λιγότερο	1	2	3
4. Η χώρα μας θα πληρώνει όλο και περισσότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3
5. Απώλεια κοινωνικών παροχών	1	2	3
6. Απώλεια της Εθνικής μας ταυτότητας και πολιτισμού	1	2	3
7. Μια οικονομική κρίση	1	2	3
8. Η μεταφορά εργασίας προς άλλα κράτη-μέλη, όπου η παραγωγή είναι φθηνότερη	1	2	3
9. Περισσότερες δυσκολίες για τους Έλληνες αγρότες	1	2	3

16. Με βάση αυτή την κλίμακα, πείτε μου πόσα αισθάνεστε ότι γνωρίζετε γύρω από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις πολιτικές της, τους θεσμούς της . . . ; **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ ΜΕ ΚΛΙΜΑΚΑ).**

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΙΠΟΤΑ ΑΠΟΛΥΤΩΣ						ΓΝΩΡΙΖΩ ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΑ				Δ.Γ.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	

17. Πόσο καλά ενημερωμένος αισθάνεστε σχετικά με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον ερχόμενο Μάιο, δηλαδή με την ένταξη 10 νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Αισθάνεστε ...:
(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ).

Πολύ καλά ενημερωμένος	1
Καλά ενημερωμένος	2
Όχι πολύ καλά ενημερωμένος	3
Καθόλου καλά ενημερωμένος	4
Δ.Γ.	5

18. Όταν θέλετε να συγκεντρώσετε πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις πολιτικές και τους θεσμούς της, ποιες από τις παρακάτω πηγές χρησιμοποιείτε; Κάποια άλλη;
(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ).

Συσκέψεις, συγκεντρώσεις	1
Συζητήσεις με συγγενείς, φίλους, συναδέλφους	2
Καθημερινές εφημερίδες	3
Άλλες εφημερίδες, περιοδικά	4
Τηλεόραση	5
Ραδιόφωνο	6
Internet (Ιντερνέτ)	7
Βιβλία, μπροσούρες, ενημερωτικά φυλλάδια	8
CD-ROM (Σι-ντι ρομ)	9
Γραφεία πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κέντρα ή σημεία πληροφοριών Euro-info, Ευρω-βιβλιοθήκες, κλπ.	10
Γραφεία πληροφοριών της Κυβέρνησης ή της τοπικής αυτοδιοίκησης	11
Επαγγελματικά σωματεία ή εργατικά συνδικάτα	12
Άλλοι οργανισμοί (π.χ. ενώσεις καταναλωτών, κλπ.)	13
Ένα μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	14
Άλλους πολιτικούς	15
Άλλα (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	16
Δεν αναζητώ ποτέ τέτοιες πληροφορίες / δεν ενδιαφέρομαι (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	17
Δ.Γ.	18

19. Σε γενικές γραμμές, πιστεύετε ότι τα Ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης αναφέρονται πολύ, όσο πρέπει ή ελάχιστα στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Πολύ	1
Όσο πρέπει	2
Ελάχιστα	3
Δ.Γ.	4

20. Και πιστεύετε ότι τα Ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης παρουσιάζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση πολύ θετικά, αντικειμενικά ή πολύ αρνητικά;

Πολύ θετικά	1
Αντικειμενικά	2
Πολύ αρνητικά	3
Δ.Γ.	4

21. Έχετε ποτέ ακούσει για . . . ;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ.Γ.
1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	1	2	3
2. Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Κομισιόν)	1	2	3
3. Το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
4. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	1	2	3
5. Τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή	1	2	3
6. Την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	1	2	3
7. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	1	2	3
8. Την Επιτροπή Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
9. Την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3

22. Και, για κάθε ένα από τα παρακάτω Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, πιστεύετε ότι παίζει σημαντικό ρόλο ή όχι στη ζωή της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	ΌΧΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	Δ.Γ.
1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	1	2	3
2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Κομισιόν)	1	2	3
3. Το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
4. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	1	2	3
5. Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	1	2	3
6. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	1	2	3
7. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	1	2	3

8. Η Επιτροπή Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
9. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3

23. Και, για κάθε ένα από αυτά, πείτε μου αν τείνετε να το εμπιστευέστε ή όχι;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΙ	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΜΗΝ ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΙ	Δ.Γ.
1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	1	2	3
2. Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή	1	2	3
3. Το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
4. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	1	2	3
5. Τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή	1	2	3
6. Την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	1	2	3
7. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	1	2	3
8. Την Επιτροπή Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
9. Την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3

24. Για κάθε μία από τις παρακάτω φράσεις που αφορούν την Ευρωπαϊκή Ένωση, πείτε μου παρακαλώ αν πιστεύετε ότι είναι αληθής ή ψευδής;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΑΛΗΘΗΣ	ΨΕΥΔΗΣ	Δ.Γ.
1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται σήμερα από 12 χώρες-μέλη	1	2	3
2. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δημιουργήθηκε αμέσως μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, στις αρχές του 1920	1	2	3
3. Η Ευρωπαϊκή σημαία είναι μπλε με κίτρινα αστέρια	1	2	3
4. Στην Ευρωπαϊκή σημαία, υπάρχει ένα αστέρι για κάθε χώρα-μέλος	1	2	3
5. Η έδρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Κομισιόν) βρίσκεται στο Στρασβούργο	1	2	3
6. Οι Ευρωβουλευτές εκλέγονται απευθείας από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
7. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Κομισιόν) εκλέγεται απευθείας από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
8. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει το δικό της ύμνο	1	2	3
9. Κάθε χρόνο υπάρχει μία Ημέρα της Ευρώπης σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
10. Οι επόμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα γίνουν τον Ιούνιο του 2006	1	2	3

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΡ.25-26.

ΣΕ ΟΛΟΥΣ.

- 27.** Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι τα 2 σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα αυτή τη στιγμή; **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΜΕΧΡΙ 2 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ).**

Η εγκληματικότητα	1
Τα μέσα μαζικής μεταφοράς	2
Η οικονομική κατάσταση	3
Η άνοδος των τιμών / ο πληθωρισμός	4
Η φορολογία	5
Η ανεργία	6
Η τρομοκρατία	7
Η άμυνα / εξωτερική πολιτική	8
Η στέγαση	9
Η μετανάστευση	10
Το σύστημα υγείας	11
Το εκπαιδευτικό σύστημα	12
Οι συντάξεις	13
Η προστασία του περιβάλλοντος	14
Άλλο (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	15
Δ.Γ.	16

- 28.** Και για καθένα από τα παρακάτω θέματα στην Ελλάδα, πιστεύετε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζει θετικό ρόλο, αρνητικό ρόλο ή ούτε θετικό ούτε αρνητικό ρόλο;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΘΕΤΙΚΟ ΡΟΛΟ	ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΡΟΛΟ	ΟΥΤΕ ΘΕΤΙΚΟ ΟΥΤΕ ΑΡΝΗΤΙΚΟ	Δ.Γ.
1. Καταπολέμηση του εγκλήματος	1	2	3	4
2. Μέσα μαζικής μεταφοράς	1	2	3	4
3. Οικονομική κατάσταση	1	2	3	4
4. Άνοδος τιμών / πληθωρισμός	1	2	3	4
5. Φορολογία	1	2	3	4
6. Καταπολέμηση της ανεργίας	1	2	3	4
7. Καταπολέμηση της τρομοκρατίας	1	2	3	4
8. Άμυνα	1	2	3	4
9. Εξωτερική πολιτική	1	2	3	4
10. Στέγαση	1	2	3	4
11. Μετανάστευση	1	2	3	4
12. Σύστημα υγείας	1	2	3	4
13. Εκπαιδευτικό σύστημα	1	2	3	4

14. Συντάξεις	1	2	3	4
15. Προστασία του περιβάλλοντος	1	2	3	4

- 29.** Ποια είναι η γνώμη σας για κάθε ένα από τα παρακάτω θέματα; Σας παρακαλώ πείτε μου για το καθένα αν είστε υπέρ ή κατά.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΑΛΛΑΖΕΤΕ ΤΗ ΣΕΙΡΑ	ΥΠΕΡ	ΚΑΤΑ	Δ.Γ.
1. Μία Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση, με ένα μοναδικό νόμισμα, το Ευρώ	1	2	3
2. Μια κοινή εξωτερική πολιτική μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι των άλλων χωρών	1	2	3
3. Μία κοινή πολιτική άμυνας και ασφάλειας μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
4. Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ένταξη 10 νέων χωρών-μελών τον επόμενο Μάιο	1	2	3
5. Μεγαλύτερη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ένταξη άλλων χωρών μέσα στα επόμενα χρόνια	1	2	3
6. Ένα Σύνταγμα για την Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3
7. Το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτελείται από επιτρόπους που προέρχονται από κάθε κράτος-μέλος	1	2	3
8. Η ταχύτητα οικοδόμησης της Ευρώπης να είναι μεγαλύτερη για μια ομάδα χωρών σε σχέση με τις άλλες χώρες	1	2	3
9. Η διδασκαλία των παιδιών στο σχολείο για τον τρόπο που λειτουργούν οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3

- 30.** Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη μια Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και μια Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας. Υπάρχει τώρα ένα θέμα σχετικά με το πόσο πολύ θα πρέπει αυτά να αναπτυχθούν. Τείνετε να συμφωνείτε ή τείνετε να διαφωνείτε με κάθε μία από τις ακόλουθες φράσεις;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΑΛΛΑΖΕΤΕ ΤΗ ΣΕΙΡΑ	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΣΥΜΦΩΝΩ	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΔΙΑΦΩΝΩ	Δ.Γ.
1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να έχει μια στρατιωτική δύναμη άμεσης επέμβασης που θα μπορεί να αποσταλεί γρήγορα σε προβληματικά σημεία όταν επέρχεται μια διεθνής κρίση	1	2	3
2. Όταν επέρχεται μια διεθνής κρίση, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να συμφωνούν σε μια κοινή θέση	1	2	3
3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να έχει τον δικό της Υπουργό Εξωτερικών που θα μπορεί να είναι ο εκπρόσωπος τύπου για την κοινή θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
4. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να έχει τη δική της θέση στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών	1	2	3
5. Τα κράτη-μέλη τα οποία έχουν επιλέξει την ουδετερότητα θα πρέπει να παίρνουν θέση στην εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
6. Η εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από την εξωτερική πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών	1	2	3

7. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να εγγυάται τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για κάθε κράτος-μέλος, ακόμη κι αν αυτό είναι αντίθετο με τις επιθυμίες κάποιων άλλων μελών-κρατών	1	2	3
8. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να εργαστεί για την εγγύηση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο, ακόμη κι αν αυτό έρχεται σε αντίθεση με τις επιθυμίες κάποιων άλλων χωρών	1	2	3
9. Τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να έχουν μια κοινή μεταναστευτική πολιτική απέναντι σε ανθρώπους που έρχονται από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1	2	3
10. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να έχει μια κοινή πολιτική ασυλίας απέναντι σε όσους αναζητούν άσυλο	1	2	3

31. Κατά τη γνώμη σας, οι αποφάσεις που αφορούν την ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική, θα πρέπει να λαμβάνονται από τις Εθνικές κυβερνήσεις, το ΝΑΤΟ, ή την Ευρωπαϊκή Ένωση;
ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ.

Εθνικές κυβερνήσεις	1
ΝΑΤΟ	2
Ευρωπαϊκή Ένωση	3
Άλλο (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	4
Δ.Γ.	5

32. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποτελείται από τους επικεφαλές των κρατών ή της κυβέρνησης των κρατών-μελών και τον Πρόεδρο της επιτροπής. Την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρώπης αναλαμβάνει κάθε χώρα με τη σειρά, για την περίοδο των έξι μηνών. Πιστεύετε ότι ...:
(ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ).

Η περίοδος των έξι μηνών πρέπει να διατηρηθεί γιατί δίνει σε κάθε κράτος-μέλος την ευκαιρία να έχει την Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τακτική βάση	1
Η περίοδος της Προεδρίας θα πρέπει να μεγαλώσει γιατί έξι μήνες είναι πολύ μικρό χρονικό διάστημα για να επιτύχει κανείς σημαντικά αποτελέσματα	2
Δ.Γ.	3

33. Σήμερα, κάθε κράτος-μέλος έχει το δικαίωμα να ασκήσει βέτο σε συγκεκριμένους τομείς. Στο μέλλον, θα πρέπει το δικαίωμα του βέτο ...:

Να διατηρηθεί, προκειμένου να προφυλάξει ουσιώδη εθνικά συμφέροντα	1
Να περιοριστεί σε πολύ λίγους ουσιαστικούς τομείς	2
Να αποσυρθεί για όλες τις αποφάσεις προκειμένου η Ευρωπαϊκή Ένωση να γίνει πιο αποτελεσματική	3
Δ.Γ.	4

- 34.** Το προσχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος θεσπίζει νέους κανόνες για την ψήφο πλειοψηφίας μέσα στο Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με ποια από τις παρακάτω φράσεις συμφωνείτε περισσότερο; **(ΔΕΙΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ).**

Κάθε κράτος-μέλος θα πρέπει να δικαιούται μία ψήφο, ανεξάρτητα από το μέγεθος του πληθυσμού του	1
Ο αριθμός των ψήφων για κάθε χώρα-μέλος θα πρέπει να είναι αναλογικός του πληθυσμού της	2
Θα πρέπει να βρεθεί μία άλλη λύση (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	3
Δ.Γ.	4

- 35.** Σε ποιο από τα παρακάτω πιστεύετε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση ξοδεύει το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της; **(ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΔΕΙΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ).**

Εργασία και κοινωνικές σχέσεις	1
Γεωργία	2
Επιστημονική έρευνα	3
Περιφερειακή βοήθεια	4
Εξωτερική πολιτική και βοήθεια προς χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης	5
Έξοδα διοίκησης και υπαλλήλων, κτίρια	6
Άλλα (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	7
Δ.Γ.	8

- 36.** Πιθανόν θα έχετε ήδη ακούσει να γίνεται λόγος για την παγκοσμιοποίηση, δηλ. το άνοιγμα όλων των οικονομιών που οδηγεί στη δημιουργία μιας παγκόσμιας αγοράς. Μπορείτε παρακαλώ να μου πείτε για κάθε μία από τις παρακάτω φράσεις αν μάλλον συμφωνείτε ή μάλλον διαφωνείτε;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	Δ.Γ.
1. Γενικά, η παγκοσμιοποίηση είναι κάτι καλό για την Ελλάδα	1	2	3
2. Γενικά, η παγκοσμιοποίηση είναι κάτι καλό για εμένα	1	2	3
3. Η παγκοσμιοποίηση οδηγεί στη συγκέντρωση δύναμης στις μεγάλες εταιρείες, σε βάρος των υπολοίπων	1	2	3
4. Η παγκοσμιοποίηση αυξάνει τα προβλήματα του περιβάλλοντος παγκοσμίως	1	2	3
5. Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί μια καλή ευκαιρία για τις Ελληνικές επιχειρήσεις	1	2	3
6. Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί απειλή για την εργασία στην Ελλάδα	1	2	3
7. Η παγκοσμιοποίηση αυξάνει την ποικιλία των προϊόντων που πωλούνται στην Ελλάδα	1	2	3

8. Η παγκοσμιοποίηση μειώνει τις τιμές των προϊόντων και υπηρεσιών μέσω του αυξανόμενου ανταγωνισμού	1	2	3
9. Η παγκοσμιοποίηση κάνει δυσκολότερο τον έλεγχο της ποιότητας των τροφίμων που πωλούνται στην Ελλάδα	1	2	3
10. Η παγκοσμιοποίηση οδηγεί σε έναν πιο ανιαρό και πιο ομοιόμορφο κόσμο	1	2	3

- 37.** Από αυτή τη λίστα, ποιόν/ποιους εμπιστεύεστε περισσότερο για να θέτουν υπό έλεγχο τις επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης; **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ).**

Πολιτικά κόμματα	1
Η Ελληνική Κυβέρνηση	2
Η Ευρωπαϊκή Ένωση	3
Οργανώσεις/Κινήματα προστασίας του περιβάλλοντος/οικολόγοι	4
Επαγγελματικά σωματεία	5
Σύλλογος Προστασίας Καταναλωτών	6
Πολυεθνικές εταιρίες	7
Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου	8
Τα Ηνωμένα Έθνη	9
Παγκόσμια Τράπεζα / Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	10
Η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών	11
Κινήματα κατά της παγκοσμιοποίησης	12
Μη κυβερνητικοί οργανισμοί	13
Οι ίδιοι οι πολίτες	14
Άλλοι (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	15
Κανένας (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	16
Δ.Γ.	17

ΔΕΙΓΜΑ Α.

- 38.** Στο προσεχές μέλλον βλέπετε τον εαυτό σας ως ...: **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ).**

Έλληνα/ίδα μόνο	1
Έλληνα/ίδα και Ευρωπαίο/α	2
Ευρωπαίο/α και Έλληνα/ίδα	3
Ευρωπαίο/α μόνο	4
Δ.Γ.	5

ΔΕΙΓΜΑ Β.

38. Στο προσεχές μέλλον βλέπετε τον εαυτό σας ως ...:
(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ).

Έλληνα/ίδα μόνο	1
Έλληνα/ίδα και Ευρωπαίο/α	2
Ευρωπαίο/α μόνο	3
Δ.Γ.	4

39. α) Γενικά, είστε πολύ ικανοποιημένος/ η, αρκετά ικανοποιημένος/ η, όχι τόσο ικανοποιημένος/η ή καθόλου ικανοποιημένος/ η με τον τρόπο που λειτουργεί η Δημοκρατία στην Ελλάδα;
(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ ΜΕ ΚΛΙΜΑΚΑ).
- β) Και σχετικά με τον τρόπο που λειτουργεί η Δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Ένωση;
(ΔΕΙΞΤΕ ΙΔΙΑ ΚΑΡΤΑ ΜΕ ΚΛΙΜΑΚΑ).

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΠΟΛΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗ -ΜΕΝΟΣ/Η	ΑΡΚΕΤΑ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗ -ΜΕΝΟΣ/Η	ΟΧΙ ΤΟΣΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙ Η- ΜΕΝΟΣ/Η	ΚΑΘΟΛΟΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙ Η- ΜΕΝΟΣ/Η	Δ.Γ. .
ΕΡ.39α Στην Ελλάδα	1	2	3	4	5
ΕΡ.39β Στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3	4	5

ΑΣ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ.

40. Εάν υποθέσουμε ότι αύριο διεξάγονταν βουλευτικές εκλογές, μπορείτε να μου πείτε με μία κλίμακα από το 1 έως το 10, πόσο πιθανό θα ήταν να ψηφίσετε σ' αυτές τις εκλογές; Παρακαλώ τοποθετείστε τον εαυτό σας σε ένα σημείο αυτής της κλίμακας όπου 1 σημαίνει ότι «σίγουρα δεν θα ψηφίζατε» και 10 σημαίνει ότι «σίγουρα θα ψηφίζατε». Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε οποιοδήποτε βαθμό ανάμεσα στο 1 και το 10. (ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ ΜΕ ΚΛΙΜΑΚΑ).

	ΣΙΓΟΥΡΑ ΔΕΝ ΘΑ ΨΗΦΙΖΑ									ΣΙΓΟΥΡΑ ΘΑ ΨΗΦΙΖΑ	Δ.Γ.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

41. Οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα διεξαχθούν τον ερχόμενο Ιούνιο. Μπορείτε παρακαλώ να μου πείτε με μία κλίμακα από το 1 έως το 10, πόσο πιθανό θα ήταν να ψηφίσετε σ' αυτές τις εκλογές; Παρακαλώ τοποθετείστε τον εαυτό σας σε ένα σημείο αυτής της κλίμακας όπου 1 σημαίνει ότι «σίγουρα δεν θα ψηφίζατε» και 10 σημαίνει ότι «σίγουρα θα ψηφίζατε». Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε οποιοδήποτε βαθμό ανάμεσα στο 1 και το 10. (ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ ΜΕ ΚΛΙΜΑΚΑ).

	ΣΙΓΟΥΡΑ ΔΕΝ ΘΑ ΨΗΦΙΖΑ									ΣΙΓΟΥΡΑ ΘΑ ΨΗΦΙΖΑ	Δ.Γ.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

ΚΑΝΤΕ ΕΡ.42 ΜΟΝΟ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΪΠΑΝ ΚΩΔ.2-11 ΣΤΗΝ ΕΡ.41, ΑΛΛΙΩΣ ΠΗΓΑΙΝΕΤΕ ΕΡ.43.

- 42.** Αν πάτε να ψηφίσετε στις επόμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ποια θα είναι τα κύρια στοιχεία που θα διαμορφώσουν την απόφαση ψήφου σας; **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ).**

Η άποψή σας για εθνικά ζητήματα	1
Η άποψή σας για τα Ευρωπαϊκά ζητήματα	2
Το κόμμα του/των υποψηφίων	3
Η προσωπικότητα του/των υποψηφίων	4
Οι προτάσεις του/των υποψηφίων	5
Άλλο (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	6
Δ.Γ.	7

ΣΕ ΟΛΟΥΣ.

- 43.** Μετά από τις τελευταίες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έχετε δει ή ακούσει κάτι σχετικά ή είχατε επαφές με κάποιο μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με οποιονδήποτε από τους ακόλουθους τρόπους; **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ).**

Ναι, έχω διαβάσει για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε εφημερίδες ή περιοδικά	1
Ναι, έχω δει μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην τηλεόραση	2
Ναι, έχω ακούσει μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο ραδιόφωνο	3
Ναι, έχω διαβάσει για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Internet	4
Ναι, έχω λάβει φυλλάδιο(α), ενημερωτικό(ά) δελτίο(α), γράμμα(τα) από μέλος(η) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	5
Ναι, έχω δει μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε δημόσια(ες) συγκέντρωση(εις)	6
Όχι, δεν έχω δει ή ακούσει τίποτα σχετικά, ούτε είχα επαφές με κάποιο μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	7
Άλλο (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	8
Δ.Γ.	9

- 44.** Θα σας ενδιέφερε εσάς προσωπικά να δείτε ή να ακούσετε περισσότερα για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με οποιοδήποτε από τους τρόπους που μόλις συζητήσαμε; **(ΔΕΙΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ).**

Ναι, θα ενδιαφερόμουν να διαβάσω για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε εφημερίδες ή περιοδικά	1
Ναι, θα ενδιαφερόμουν να δω μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην τηλεόραση	2
Ναι, θα ενδιαφερόμουν να ακούσω μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο ράδιο	3
Ναι, θα ενδιαφερόμουν να διαβάσω, να δω ή να ακούσω για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Internet	4
Ναι, θα ενδιαφερόμουν να λάβω φυλλάδιο(α), ενημερωτικό(ά) δελτίο(α) ή γράμμα(τα) από μέλος(η) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	5
Ναι, θα ενδιαφερόμουν να δω μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε δημόσια(ες) συγκέντρωση(εις)	6
Όχι, δεν θα ενδιαφερόμουν	7
Άλλο (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	8
Δ.Γ.	9

- 45.** Παρακαλώ σκεφθείτε κάθε ένα από τα ακόλουθα και πείτε μου πόσο πολύ οι ενέργειές τους, οι αποφάσεις τους, κ.ο.κ. επηρεάζουν ανθρώπους σας εσάς; Σε κάθε περίπτωση, έχουν μεγάλη επιρροή, μικρή επιρροή ή καμία επιρροή; **(ΔΕΙΤΕ ΚΑΡΤΑ ΜΕ ΚΛΙΜΑΚΑ).**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΡΡΟΗ	ΜΕΡΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ	ΚΑΘΟΛΟ Υ ΕΠΙΡΡΟΗ	Δ.Γ.
1. Η Ελληνική Κυβέρνηση	1	2	3	4
2. Η Βουλή των Ελλήνων	1	2	3	4
3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της	1	2	3	4
4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συγκεκριμένα	1	2	3	4
5. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα	1	2	3	4

- 46.** Για κάθε μία από τις παρακάτω φράσεις, παρακαλώ πείτε μου αν συμφωνείτε απόλυτα, αν τείνετε να συμφωνείτε, τείνετε να διαφωνείτε ή διαφωνείτε απόλυτα;

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΣΥΜΦΩΝ Ω ΑΠΟΛΥΤΑ	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΣΥΜΦΩΝ Ω	ΤΕΙΝΩ ΝΑ ΔΙΑΦΩΝ Ω	ΔΙΑΦΩΝ Ω ΑΠΟΛΥΤ Α	Δ.Γ .
1. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προστατεύουν καλά τα συμφέροντά σας	1	2	3	4	5

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει μεγαλύτερη δύναμη απ' ότι η Βουλή των Ελλήνων	1	2	3	4	5
3. Οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι πραγματικά σημαντικές	1	2	3	4	5

- 47.** Πιστεύετε ότι η επόμενη εκλογική εκστρατεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα πρέπει κυρίως να επικεντρωθεί ...: **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ – ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ).**

Σε θέματα ειδικά για την Ελλάδα	1
Στη γεωργία	2
Στο περιβάλλον	3
Στην εγκληματικότητα	4
Στην εργασία	5
Στη μετανάστευση	6
Στην εκπαίδευση	7
Στην κοινή πολιτική άμυνας	8
Στην εξωτερική πολιτική	9
Στη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης	10
Στην αναδιάρθρωση των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	11
Στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	12
Στα δικαιώματα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	13
Δ.Γ.	14

- 48.** Θα ήταν πιο πιθανό να ψηφίσετε στις Ευρωπαϊκές (Βουλευτικές) εκλογές αν ...:

ΔΙΑΒΑΣΤΕ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ.Γ.
1. Τα μέσα μαζικής μεταφοράς ήταν δωρεάν την ημέρα των εκλογών	1	2	3
2. Οι εκλογικές κάλπες είχαν στηθεί σε σουπερμάρκετ	1	2	3
3. Ήταν δυνατό να ψηφίζει κανείς από το Διαδίκτυο	1	2	3
4. Ήταν δυνατό να ψηφίζει κανείς από τον εργασιακό του χώρο	1	2	3
5. Οι Δημοτικές ή οι Βουλευτικές εκλογές οργανώνονταν την ίδια μέρα με τις Ευρωπαϊκές εκλογές	1	2	3
6. Οι Ευρωπαϊκές εκλογές γινόντουσαν την ίδια μέρα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση	1	2	3
7. Υπήρχαν λίστες των υποψηφίων ανά περιοχή	1	2	3
8. Πολίτες από άλλα κράτη-μέλη ήταν υποψήφιοι στο ψηφοδέλτιο	1	2	3

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Δ1.

- Δ1. Σε πολιτικά θέματα οι άνθρωποι μιλούν για «αριστερά» και «δεξιά». Εσείς που θα τοποθετούσατε τις απόψεις σας πάνω σε αυτή την κλίμακα; **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ - ΜΗ ΒΟΗΘΗΣΤΕ. ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΔΙΣΤΑΖΕΙ, ΖΗΤΗΣΤΕ ΝΑ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕΙ ΠΑΛΙ).**

ΑΡΙΣΤΕΡΑ									ΔΕΞΙΑ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Άρνηση	11
Δ.Γ.	12

- Δ2. Από τα παρακάτω πολιτικά κόμματα, ποιο είναι πιθανότερο να ψηφίσετε στις **Ευρωεκλογές;** **(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ).**

A. ΠΑΣΟΚ	1
B. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	2
Γ. ΚΚΕ	3
Δ. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ	4
Ε. ΔΗΚΚΙ	5
Δεν θα ψηφίσω / Θα ρίξω λευκό/άκυρο (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	11
Άλλα κόμματα (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	12
Δ.Γ.	13
ΑΡΝΗΣΗ (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	14

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΡ.Δ3-Δ6.

ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ ΕΡ.Δ7

- Δ7. Μπορείτε να μου πείτε το γράμμα που αντιστοιχεί καλύτερα στη σημερινή σας οικογενειακή κατάσταση; **(ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ).**

Παντρεμένος/ η	1
Παντρεμένος/ η ξανά	2
Ανύπαντρος/ η. Αυτή τη στιγμή συζώ με κάποιον/ α σύντροφο	3
Ανύπαντρος/ η. Δεν έχω συζήσει ποτέ με κανένα/ καμία σύντροφο	4
Ανύπαντρος/ η. Έχω συζήσει στο παρελθόν με κάποιον/ α σύντροφο, αλλά τώρα ζω μόνος/ η	5
Χωρισμένος/ η	6
Σε διάσταση	7
Χήρος/ α	8

Άλλο (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	9
Άρνηση (ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ)	10

Δ8. Πόσων ετών ήσασταν όταν **ολοκληρώσατε** τις σπουδές σας;
(ΑΝ ΣΠΟΥΔΑΖΕΙ ΑΚΟΜΑ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ 00.

--	--

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΡΩΤΗΣΗ Δ9.

Δ10. ΦΥΛΟ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Άνδρας	1
Γυναίκα	2

Δ11. Τι ηλικία έχετε;

--	--

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΡ.Δ12 ΕΩΣ Δ14.

- Δ15. α) Ποιο είναι τώρα το επάγγελμά σας, δηλ. με τι ασχολείστε;
(ΑΝ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΩΡΑ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΚΩΔ. 1 ΕΩΣ 4 ΣΤΗΝ Δ15α ΡΩΤΗΣΤΕ).
β) Είχατε ποτέ κάποια αμειβόμενη εργασία στο παρελθόν; Ποια ήταν η τελευταία σας επαγγελματική δραστηριότητα;

	ΕΡ.Δ15α ΤΩΡΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΡ.Δ15β ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΧΩΡΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		
Υπεύθυνος/ η για τα συνήθη ψώνια και φροντίδα του σπιτιού, ή χωρίς επαγγελματική απασχόληση/ δεν εργάζεται	1	
Μαθητής/τρια – Φοιτητής/τρια	2	
Άνεργος ή προσωρινά δεν εργάζεται	3	
Συνταξιούχος ή ανίκανος για εργασία λόγω ασθένειας	4	
ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	5	1
Αγρότης		
Ψαράς	6	2
Επαγγελματίας (δικηγόρος, γιατρός, λογιστής, αρχιτέκτων, . . .)	7	3
Ιδιοκτήτης καταστήματος, τεχνίτης, άλλος ελεύθερος επαγγελματίας, έμπορος	8	4
Επιχειρηματίας, ιδιοκτήτης (ολόκληρης ή συνέταιρος) εταιρείας	9	5
ΜΙΣΘΩΤΟΙ		
Μισθωτός επαγγελματίας (γιατρός, δικηγόρος, λογιστής, αρχιτέκτων)	10	6
Γενική διοίκηση, διευθυντής ή υψηλά διευθυντικά στελέχη (διευθύνοντες σύμβουλοι, γενικοί διευθυντές, άλλοι διευθυντές)	11	7
Μεσαία βαθμίδα διοίκησης, άλλη διοίκηση (τμηματάρχης, κατώτεροι διευθυντές, εκπαιδευτικοί, τεχνικοί)	12	8
Υπάλληλος, κυρίως δουλειά γραφείου	13	9
Υπάλληλος, δουλειά όχι γραφείου αλλά ταξιδεύοντας (πωλητής, οδηγός, κλπ.)	14	10
Υπάλληλος, δουλειά όχι γραφείου αλλά σε υπηρεσία (νοσοκομείο, εστιατόριο, αστυνομία, πυροσβεστική, . . .)	15	11
Επόπτες	16	12
Ειδικευμένοι εργάτες που ασχολούνται με χειρωνακτική εργασία	17	13
Άλλοι (ανειδικευτοι) εργάτες που ασχολούνται με χειρωνακτική εργασία, υπηρετικό προσωπικό	18	14
ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΠΟΤΕ ΚΑΠΟΙΑ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ		15

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΡ.Δ16 ΕΩΣ Δ18.

Δ.19 Είστε εσείς το άτομο που συνεισφέρει περισσότερο στο εισόδημα του νοικοκυριού σας; **(ΔΙΑΒΑΣΤΕ).**

Ναι	1
Όχι	2
Και οι δύο το ίδιο	3
Δ.Γ.	4

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΡΩΤΗΣΗ Δ.20

(ΕΑΝ «ΟΧΙ» ΚΩΔ.2 ΣΤΗΝ ΕΡ.Δ.19):

Δ.21 α) Ποιά είναι η τωρινή απασχόληση του ατόμου που συνεισφέρει περισσότερο στο εισόδημα του νοικοκυριού;

νοικοκυριού;

(ΑΝ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΩΡΑ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΚΩΔ. 1 ΕΩΣ 4 ΣΤΗΝ ΕΡ.Δ.21α).

β) Είχε το άτομο αυτό κάποια αμειβόμενη εργασία στο παρελθόν;

Και ποιά ήταν η τελευταία του/της επαγγελματική δραστηριότητα;

	ΕΡ.Δ21α	ΕΡ.Δ21β
	ΤΩΡΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
<u>ΧΩΡΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ</u>		
Υπεύθυνος/ η για τα συνήθη ψώνια και φροντίδα του σπιτιού, ή χωρίς επαγγελματική απασχόληση/ δεν εργάζεται	1	
Μαθητής/ρια - Φοιτητής/τρια	2	
Άνεργος ή προσωρινά δεν εργάζεται	3	
Συνταξιούχος ή ανίκανος για εργασία λόγω ασθένειας	4	
<u>ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ</u>		
Αγρότης	5	1
Ψαράς	6	2
Επαγγελματίας (δικηγόρος, γιατρός, λογιστής, αρχιτέκτων,...)	7	3
Ιδιοκτήτης καταστήματος, τεχνίτης, άλλος ελεύθερος επαγγελματίας, έμπορος	8	4
Επιχειρηματίας, ιδιοκτήτης (ολόκληρης ή συνέταιρος) εταιρείας	9	5
<u>ΜΙΣΘΩΤΟΙ</u>		
Μισθωτός επαγγελματίας (γιατρός, δικηγόρος, λογιστής, αρχιτέκτων)	10	6
Γενική διοίκηση, διευθυντής ή υψηλά διευθυντικά στελέχη (διευθύνοντες σύμβουλοι, γενικοί διευθυντές, άλλοι διευθυντές)	11	7
Μεσαία βαθμίδα διοίκησης, άλλη διοίκηση (τμηματάρχης, κατώτεροι διευθυντές, εκπαιδευτικοί, τεχνικοί)	12	8
Υπάλληλος, κυρίως δουλειά γραφείου	13	9
Υπάλληλος, δουλειά όχι γραφείου αλλά ταξιδεύοντας (πωλητής, οδηγός, ...)	14	10
Υπάλληλος, δουλειά όχι γραφείου αλλά σε υπηρεσία (νοσοκομείο, εστιατόριο, αστυνομία, πυροσβεστική, ...)	15	11
Επόπτες	16	12
Ειδικευμένοι εργάτες που ασχολούνται με χειρωνακτική	17	13

εργασία		
Άλλοι (ανειδίκευτοι) εργάτες που ασχολούνται με χειρωνακτική εργασία, υπηρετικό προσωπικό	18	14
ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΠΟΤΕ ΚΑΠΟΙΑ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ		15

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δ22-Δ24.

Δ.25 Θα λέγατε ότι ζείτε σε . . . (ΔΙΑΒΑΣΤΕ)

Αγροτική περιοχή ή χωριό	1
Μικρού ή μεσαίου μεγέθους πόλη	2
Μεγάλη πόλη	3
Δ.Γ.	4

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΡ.Δ26 ΕΩΣ Δ.28

- Δ29. Χρειαζόμαστε επίσης και μερικές πληροφορίες για το εισόδημα του νοικοκυριού σας, για να μπορέσουμε να αναλύσουμε τα αποτελέσματα της έρευνας σύμφωνα με διάφορους τύπους νοικοκυριών. Έχουμε εδώ μία λίστα με κατηγορίες εισοδημάτων.

ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ Δ29.

Σας παρακαλώ θα ήθελα να υπολογίσετε τα συνολικά **ΜΗΝΙΑΙΑ** εισοδήματα και μισθούς όλων των μελών του νοικοκυριού σας, όλες τις συντάξεις και έσοδα από κοινωνική ασφάλιση, επιδόματα για παιδιά και οποιοδήποτε άλλο εισόδημα όπως ενοίκια κλπ. Οποσδήποτε, η απάντησή σας αυτή όπως και όλες οι άλλες απαντήσεις σε αυτή τη συνέντευξη θα χρησιμοποιηθούν με πλήρη εχεμύθεια, πράγμα που καθιστά αδύνατο το να χρησιμοποιηθούν από τρίτους για σας ή το νοικοκυριό σας. Σας παρακαλώ λοιπόν να μου πείτε το γράμμα, που αντιστοιχεί στην κατηγορία εισοδήματος του νοικοκυριού πριν από κρατήσεις και φόρους.

B	ΜΕΧΡΙ €450 (153.000 δρχ.)	1
T	€451-600 (154.000-204.000 δρχ.)	2
Π	€601-750 (205.000-255.000 δρχ.)	3
Φ	€751-900 (256.000-306.000 δρχ.)	4
E	€901-1050 (307.000-358.000 δρχ.)	5
H	€1051-1200 (359.000-409.000 δρχ.)	6
Λ	€1201-1350 (410.000-460.000 δρχ.)	7
N	€1351-1500 (461.000-511.000 δρχ.)	8
P	€1501-1650 (512.000-562.000 δρχ.)	9
M	€1651-2000 (563.000-681.000 δρχ.)	10
Σ	€2001-2200 (682.000-749.000 δρχ.)	11
K	€2201 ΚΑΙ ΑΝΩ (750.000 δρχ. ΚΑΙ ΑΝΩ)	12
	ΑΡΝΗΣΗ	13
	Δ.Γ.	14

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

P.1 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

ΗΜΕΡΑ

--	--

ΜΗΝΑΣ

--	--

P.2 ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΣΤΕ 24ΩΡΗ ΒΑΣΗ

ΩΡΑ

--	--

ΛΕΠΤΑ

--	--

P.3 ΠΟΣΗ ΩΡΑ ΔΙΗΡΚΗΣΕ Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΛΕΠΤΑ

--	--	--	--

P.4 Πόσα άτομα ήταν παρόντα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης συμπεριλαμβανομένου του ερευνητή;

Δύο (ο ερευνητής και το ερωτώμενο άτομο)	1
Τρία	2
Τέσσερα	3
Πέντε ή περισσότερα	4

P.5 Βαθμός συνεργασίας του ερωτώμενου ατόμου;

Τέλεια	1
Καλή	2
Μέτρια	3
Κακή	4

P.6 Μέγεθος πόλης (τοπικοί κωδικοί)

--	--

P.7 Γεωγραφικό διαμέρισμα (τοπικοί κωδικοί)

--	--

P.8 Ταχυδρομικός κώδικας

--	--	--	--	--	--

P.9 Αριθμός σημείου

--	--	--

P.10 Κωδικός ερευνητού

--	--	--	--

P.11 Σταθμιστικός παράγοντας

--	--	--	--	--	--	--	--

P.12α Έχετε σταθερό τηλέφωνο στο νοικοκυριό σας;

Ναι	1
Όχι	2

P.12β Έχετε κινητό τηλέφωνο στο νοικοκυριό σας;

Ναι	1
Όχι	2

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ
ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ/ΗΣ:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΤΟ
ΚΟΥΔΟΥΝΙ:

ΟΔΟΣ
:

ΑΡΙΘΜΟΣ:

ΟΡΟΦΟΣ:

ΣΥΝΟΙΚΙΑ:

ΠΟΛΗ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ
ΣΠΙΤΙΟΥ :

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ:

ΗΜΕΡΑ:

ΩΡΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ:

Δηλώνω υπεύθυνα και εν γνώσει των συνεπειών του Νόμου περί ψευδούς δηλώσεως, ότι η παρούσα συνέντευξη έχει ληφθεί σύμφωνα με τις οδηγίες της Market Analysis και του Κώδικα Δεοντολογίας της ESOMAR / ΣΕΔΕΑ και το ν. 2472/97 ότι όλα τα συμπληρωμένα στοιχεία που αναφέρονται στο παρόν ερωτηματολόγιο, αφορούν στις απαντήσεις του πιο πάνω ερωτώμενου.

Ο/Η ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

Παράρτημα III: Δείκτες της Ε.Ε. των 25 κρατών-μελών

EUROBAROMETER - spring 2004 / (Between brackets: Change since autumn 2003)

	Membership good thing 1		Benefit from membership 2		Trust in the European Union 3		Trust in the European Commission 4		Support for the euro 5		Support for enlargement 6		Support for a common Foreign policy 7		Support for a common Defence/ Security policy 8		Support for an EU Constitution 9	
EU25	47	(-2)	48	(=)	41	(-1)	48	(+1)	60	(=)	46	(-4)	66	(+2)	74	(+3)	63	(=)
BE	57	(+1)	58	(+1)	49	(+4)	63	(+8)	83	(+2)	38	(-5)	71	(-2)	77	(-3)	72	(+4)
DK	54	(-3)	64	(-3)	41	(+1)	47	(+2)	50	(-2)	59	(-4)	50	(-6)	61	(+1)	37	(-9)
DE	45	(-1)	39	(+2)	35	(=)	39	(-1)	58	(-2)	28	(-10)	74	(+2)	80	(+4)	68	(+5)
EL	71	(+9)	82	(+7)	68	(+3)	63	(+3)	64	(=)	66	(+1)	78	(+3)	80	(+5)	66	(-8)
ES	64	(+2)	69	(+3)	58	(+1)	53	(-2)	74	(+4)	59	(-3)	69	(+3)	74	(=)	70	(+5)
FR	43	(-1)	46	(-2)	42	(+5)	52	(+2)	68	(=)	37	(+3)	66	(+2)	75	(+4)	62	(+2)
IE	71	(-2)	80	(-2)	56	(+3)	61	(=)	83	(+4)	60	(+1)	66	(+5)	60	(+7)	59	(+6)
IT	54	(-4)	49	(=)	54	(-3)	63	(+3)	69	(-1)	55	(-6)	77	(+1)	83	(+2)	78	(+4)
LU	75	(-2)	69	(=)	53	(+1)	66	(+5)	88	(+5)	37	(-8)	77	(-1)	83	(=)	75	(+9)
NL	64	(+2)	55	(+1)	39	(+1)	54	(+2)	58	(-4)	44	(-6)	69	(-2)	77	(+2)	70	(+3)
AT	30	(-5)	38	(-2)	31	(-5)	37	(-5)	68	(+1)	34	(-7)	62	(-3)	57	(-7)	60	(-4)
PT	55	(=)	66	(+1)	60	(-1)	56	(=)	67	(-2)	52	(=)	62	(-3)	68	(=)	57	(+2)
FI	46	(+7)	46	(+6)	40	(+7)	59	(+8)	73	(+3)	48	(-5)	55	(+3)	57	(+6)	52	(+3)
SE	37	(-3)	27	(-4)	29	(+1)	48	(+4)	45	(+4)	54	(=)	49	(+1)	55	(+6)	53	(-10)
UK	29	(+1)	30	(=)	19	(-1)	26	(=)	26	(+3)	31	(-7)	39	(+4)	52	(+4)	42	(-6)
EU15	48	(=)	47	(+1)	41	(=)	47	(+1)	60	(+1)	42	(-5)	65	(+1)	72	(+2)	63	(+1)
CZ	41	(-3)	46	(-3)	42	(-1)	35	(=)	56	(=)	63	(-1)	57	(=)	78	(-1)	48	(-9)
EE	31	(-7)	41	(-4)	39	(+1)	44	(+7)	46	(=)	58	(+2)	62	(+1)	77	(+1)	54	(-10)
CY	42	(-17)	56	(-15)	57	(-8)	49	(-5)	65	(+7)	80	(+5)	81	(=)	91	(+4)	69	(-4)
LV	33	(-13)	49	(-9)	39	(-6)	32	(-11)	55	(+3)	67	(-2)	67	(-1)	77	(-3)	57	(-16)
LT	52	(-3)	57	(-6)	50	(+3)	45	(+8)	63	(+7)	67	(+5)	61	(-1)	70	(-5)	52	(-5)
HU	45	(-11)	58	(-4)	54	(-2)	58	(+3)	63	(+2)	74	(+7)	70	(+7)	82	(+3)	75	(+13)
MT	50	(-5)	57	(-3)	50	(-3)	50	(-2)	46	(-2)	68	(=)	50	(+5)	54	(+3)	59	(-3)
PL	42	(-10)	50	(-6)	33	(-7)	49	(+2)	59	(+3)	72	(-2)	70	(+4)	79	(+6)	65	(-11)
SK	46	(-12)	57	(-8)	47	(-4)	54	(+1)	68	(-3)	80	(+1)	74	(-2)	82	(-1)	65	(-5)
SI	40	(-10)	64	(-8)	47	(+2)	52	(+8)	82	(+1)	79	(+1)	76	(+2)	78	(+2)	68	(=)
NMS10	43	(-9)	52	(-5)	40	(-4)	48	(+2)	60	(+2)	71	(=)	68	(+3)	79	(+3)	63	(-7)

1. **Membership good thing:**
Generally speaking, do you think that (our country's) membership of the European Union is (AC10: will be – *previously* would be)...?
(A good thing / A bad thing / Neither good nor bad)
(% A good thing)
2. **Benefit from membership:**
Taking everything into consideration, would you say that (our country) has on balance benefited or not (AC10: will benefit – *previously* could benefit) from being a member of the European Union?
(% Benefited)
3. **Trust in the European Union:**
I would like to ask you a question about how much trust you have in certain institutions. For each of the following institutions, please tell me if you tend to trust it or tend not to trust it. – The European Union
(% Tend to trust)
4. **Trust in the European Commission:**
And for each of (the following European institutions), please tell me if you tend to trust it or tend not to trust it? – The European Commission
(% Tend to trust)
5. **Support for the euro:**
What is your opinion on each of the following statements? Please tell me for each proposal, whether you are for it or against it.
« A European monetary union with one single currency, the euro »
(% For)
6. **Support for enlargement:**
What is your opinion on each of the following statements? Please tell me for each proposal, whether you are for it or against it.
« The enlargement of the European Union to include ten new countries this May »
(% For)
(*Previously* « The enlargement of the European Union to include new countries »)
7. **Support for a common foreign policy:**
What is your opinion on each of the following statements? Please tell me for each proposal, whether you are for it or against it.
« One common foreign policy among the Member States of the European Union, towards other countries »
(% For)
8. **Support for a common defence/security policy:**
What is your opinion on each of the following statements? Please tell me for each proposal, whether you are for it or against it.
« A common defence and security policy among the European Union member states »
(% For)
9. **Support for an EU Constitution:**
What is your opinion on each of the following statements? Please tell me for each proposal, whether you are for it or against it.
« A constitution for the European Union »
(% For)
(*Previously* Do you think that the European Union should or should not have a Constitution? (% Should))

